Tu Dwa … opisanych 5
(47- … ą są dopisa-
ne … po s.p. Ro-
gau … pełnienia,
exem … niszczony,
Ka … wyrestauro-
wa … n mój kompletny.
… Ticrb. 88.

Biblioteka … a wybornie do-
chowany Ex … drugiego (1650 r)
wydania, … antego po s.p.
Maxymili … of. Uniw. Jag.
W tytule … pierwszego
wydania … łożeniu niektó-
rych wyrazów – główna w tem: „Powtore z pilnością przeyrzrzane y do druku podane przez Piotra Hiacyntha Pruszcza Alum. Akad. Krak. W Krakowie w Drukarni Franciszka Cezarego J. K. M. Typographa R. S. Miłościwego lata w Krymie. 1650". Drzeworyt herbu, dedykacya, jak w tym wydaniu – pod nia r. 1650. Że ta książka Bibl. Przezdzieckich, jest drugiem niniejszej wydaniem, dość w niej samej dowodów – np porównaj w obydwóch edycyach Kościół S. Jadwigi, (w tej str. 53) – w II str. 59.

W wydaniu Prusz. po str. 98, dodatek: „Kleynotów Duchownych Stoł. M. Krakowa Aukcya znakomita (Kart 8. sign. a, a2, a3, b, b2, b3, tu w odpisie dołączona), byłaby może pijarską, gdy o Pijarach na czele wiadomość daje, dodrukowana w XVIII wieku (po r. 1711). Na karcie tytułowej pismem XVIII w. Bibliotheca Cracoviensis Scholarum Pijarum. Ł

J. Żebrawski w swoich Rozmaitościach przy książce O Pieczęciach (str 5) ma edycyą Kleynotów z r. 1745, za wydanie trzecie.

[dobite na tytule. Patrz Szczepański Dykcyon. Juszyński II 349]

Xiążka wielkiej rzadkości. Ma ją Biblijoteka Uniw. pragskiego i XX. Czartoryskich. Posiadali Ex. s.p. Prof. H. Suchecki, J. Radwański (zniszczony) i s.p. Karol Rogawski (zdefektowany). Ten ostatni nabył Dr St. Tomkowicz. Exemplarz XX. Czartoryskich jest waryantem, wskazującym może autora nazwisko. Jest tam: „przez Piotra Pruszcza Szczepan." Pruszcz byłoby Prus (herb). Mój niniejszy exemplarz ma też na drugiej karcie tytułu, (oczywiście z innego exemplarza doprawionej) dobite: „przez Piotra Pruszcza."
O exemplarzu Czartoryskich (zwanym dawniej biblijoteki sieniawskiej) piszę w mojej książce: O zabytkach Kruszwicy, Gniezna, Krakowa (Kraków 1866) str 355.
W Bibl. Uniw. Jag, rękopis 108. CC.IX.6. od str 313–354 (W. Wisłocki Katalog manuskryptów str 43): Stołecznego miasta Krakowa etc tytuł jak wydania z r. 1647.
Czas z r. 1868 № 147, w feuiltonie, artykuł J. Radwańskiego, z powodu mojej wzmianki w kronice tegoż pisma (№ 114 z r. 1868) o weryjancie Czartoryskich. Radwański wprowadza Fr. Cezarego drukarza jako autora Kleynotów. F. M. Sobieszczański w Encyklopedyi Orgelbr. pod Pruszcz, daje o nim wiadomość za Hoszowskim, z wydania Klejnotów (Jurowskiego). W r. 1649 Piotr Pruszcz wydał w Krakowie

u Marcina Filipowskiego, broszurę Kaspra Twardowskiego (in 4º) pod tytułem Bicz Boży. Jest na tytule wymieniony jako wydawca (Juszyński II 275).

Fortecę Monarchów wydał Pruszcz w Krakowie 1662. str. 248 – (Jocher 8246). Wydanie drugie 1737.

Morze Łaski Kraków 1662 u Dziedziców Stanisława Lenczewskiego Bertut.

O Pruszczu czytaj w Muczkowskiego Dwie Kaplice Jagiellońskie (Kraków 1859) str. 15 – także w końcu edycyi Kleynotow wydanej (na mój wniosek) przez K. J. Turowskiego, w r. 1861, wedle wydania z r. 1745.

Przewodnik abo Kościołów Krak etc wydane u J. Sibeneychera 1603, powtórzytem w nowej edycyi r. 1860. Zestawienie wydania z r. 1647 i tego Siebeneycherowskiego, zdaje się okazywać dowodnie: że Kleynoty są pomnożeniem wydaniem Przewodnika z r. 1603. Pruszcz urodził się 1605 r. umarł 1668 – więc niebyłby autorem Kleynotów, ale chyba je pomnożył, rozszerzył („teraz nowo zebrane y do druku podane"). Potrzebuje ta sprawa badań jeszcze. Łepkowski

Stołecznego Miástâ
KRAKOWA
KOSCIOŁY
y
KLEYNOTY,

Co w nich ieſt widzenia godnego y zacnego.

Do tego przydáne ieſt Opiſánie

SWIETYCH BOZYCH

W Krákowie leżących,

Krolow Polſkich, y Biſkupow Krákowſkich.

Teraz nowo zebráne y do druku podáne.

Cum licentia Superiorum.

W KRAKOWIE,

W Drukárni Fráncißká Cezárego / Roku P. 1647.

Stołecznego Miáſtâ
KRAKOWA
KOSCIOŁY
y
KLEYNOTY,

Co w nich ieſt widzenia godnego y zacnego.

Do tego przydáne ieſt Opiſánie

SWIETYCH BOZYCH

W Krákowie leżących,

Krolow Polſkich, y Biſkupow Krákowſkich.

Teraz nowo zebráne y do druku podáne.

Przez Piotra Pruſczá.

Cum licentia Superiorum.

W KRAKOWIE,

W Drukárni Fránćiſzká Cezárego / Roku P. 1647.

Memu wielce Mćiwemu Pánu y Dobrodźieiowi

I.M.X. ALEXANDROWI

Z BRZEZIA

BRZESKIEMV,

Kánonikowi Krákowſkiemu, Archidiákonowi Zawichoſtſkiemu, Scholáſtykowi Sendomirſkiemu,

SEKRETARZOWI I.K.M.

T*Ak ſtárzy Chrześćiánie Kośćioły, y mieyſcá Pánu Bogu poświecone w poßánowániu miewáli, mnie wielce M. Pánie y Dobrodźieiu, że y dźiećiom máłym blisko nich, á ná Cmentarzu pogotowiu, igráć nie dopußczáli*: *iáko* Pater Antiquitatũ Lipſius *świádczy, przywodząc o tym Obywátelow Lowáńskich Statut ieden.* Templis, ædibuſq; ſacris honos eſto, & ne quis pilam, neué trochum in areâ, aut circum illa ludito. *A myſmy teraz do tákiey oźiembłośći w nabożeńſtwie przyßli, iż nie tylko o rze-*

czách rozmáitych w Kośćiołách, iákoby w domách náßych prostych, rozmawiamy; ále iuż y vkleknáć Páćierze mowiac, wstydamy się. Ledwie co czapki wchodzac rußemy; y to ráczey tym się kłániáiac, co ich w Kośćiele znáiomych widźiemy, niżeli obecność Páńska y domiego świety ßánuiac. W czym nas dáleko Schismátycy, y Pogánie niemal wßyscy przechodza. Bo v Abissinow, vel mucorem, vel sputum excreare in templis pro insigni flagitio haberi, scribit Alpharesius. *V Turkow záśie, y obeyźrzeć się názad, nie tylko z kim rozmawiáć, ábo się głośno modlić w Meczećie, powiádáia nie godźi. Y luboby nikogo nie było w Moschei, przećię gdy do niey wnidźie kto dźiwowáć się, ábo też rzemieślnik náprawowáć co, nie może iednák głośno nic mowić; bo tám Páná Bogá obecznego być rozumieia, y zá mieysce święte v śiebie máia.*

Zebyśmy tedy stárych Przodkow náßych świątobliwych przykłádě, Kośćioły Páńskie w większey vczćiwośći mieli, y prawdźiwa pobożnośćia Odßczepieńce wßytkie, y głupie Pogány celowáli; dla tego, Miástá tego Stołecznego Kośćioły wßytkie porzadnie spisawßy, y co w ktorym zá Odpusty, ábo skárby duchowne znáyduia się, iákie Reliquie śś. Bożych, y co zá Antiquitates *wiedzenia*

dzenia

dzenia godne, ludźiom nabożnym do czytánia podáć vmyśliłem. Gdyż nie tylko odległeyszy tey zacney Korony obywátele, co w Krákowie nigdy, ábo rzadko kiedy bywáią, ále też y ći co w okolicy mieszkáiac, niemal ná káżdy targ do niego przyieżdżáią, nie wszytko dobrze wiedzą, co się w ktorym Kośćiele znáyduie, y iáko się w nich nabożeństwo odpráwuie. Abowiem tylko przez nie, dla ominienia błotá, ábo skrocenia drogi przechodzą, gdy do Krákowá przyiáda, á coby w nich do wiádomośći, y pobudzenia ku nabożeństwu potrzebnego záwieráło się, nigdy nie spytáią. A o inszych Kośćiołách, ktore ná vstroniu stoią, y Káplicách mnieyszych ábo odległeyszych, zgołá nic nie wiedzą. Włoskiego tedy narodu przykłádem, ktorzy w Prowincyách swoich budynki wspániálsze, y Kośćioły wszytkie, w iednę kśiążkę spisawszy, cudzoźiemcom do wiádomośći podáią. Tego Stołecznego Miástá mieyscá ś. spisawszy, wszytkiey Korony Polskiey narodom do czytánia y wiádomośći praesentuiac, Wm. ie swoiemu Mćiwemu Pánu y Dobrodźieiowi ofiáruię. Ktorego miłośćiwey łáski y dobroczynnośći, przez ták wiele lat doznawszy, iż posługámi moimi vniżonemi odwdźięczyć, y słowy dostáteczn emi wypowiedźieć nie mogę, tedy tym przynamniey máłym v-

pomineczkiem oświádczyć, pro acceptis beneficijs grati animi ſignificationem, *vmyśliłem; pomniac ná ono, co ieden Poetá w tey máteryey nápiſał:*

Decet bonum meminiſſe grato pectore
Si quid beneficij adeptus eſt à quopiam.
Nam gratiam quiſquis benefactori ſuam,
Studet probare, bene ad merendum hũc prouocat;
Quem verò obliuio capit affectum bonis,
Indignus ille nomine eſt viri boni.

Przy oddániu przeto życzliwych moich posług y z dźiatkámi moimi, iáko Dobrodźieiowi ſwoiemu wielkiemu, życzę Wm. moiemu M. P. ná ten nowy Rok wſzelkiego błogosłáwieńſtwá od P. Bogá, y ſzczęśliwego powodzenia, Máieſtatu iego ś. pokornie proſząc, áby Wm. mego M. P. y Dobrodźieiá, vel cum inuidia eorum, quorum prauis moribus ſemper grauis eſt vita bonorum, *przy dobrym zdrowiu, y pomnożeniu honorow w Kośćiele ſwoim ś. iáko w naydłużſze látá, w protekcyey ſwoiey Boskiey chowáć raczył, ná poćieche Przezacnego Domu W. M. P. ná ozdobę wſzytkiey Oyczyzny náſzey, y ná obronę nam służebnikom ſwoim życzliwym.*
Datum Crac. Anno 1647.

Wm. mego M. P. y Dobrodźieiá

naniżſzy ſługá

Fránćiſzek Cæzáry.

Do Czytelniká Gośćiá.

WJele zacnych oboygá ſtanu ludźi przez Krákow przechodzą ná
mieyſcá świete Kálwáryiſkie/Czeſtochowſkie/ y Gidelſkie Czy=
telniku łáſkáwy; ták z rożnych Prowinciy Kroleſtwá Polſkiego/ iá=
ko też z pogránicznych Kroleſtw/ y Pańſtw/ á nie wiedzą o ták za=
cnym Kleynoćie w Krákowie/ o ták wielu (mowie) ćiał świetych/
Reliquiách/ Obrázách cudownych Kośćiołow wſpániáłych/ odpu=
ſtámi od Naywyżßych Páſterzow vprzywileiowánych/o Bráctwách
rożnych Duchownych/ w ktorych grzeßny człowiek wiele może zy=
ſkáć/ y vmárłym pomoc: dla tegoż Czytelniku łáſkáwy/ chce ábyś
wiedział o tych Kleynotách zacnych: to ieſt/ o mieyſcách świetych
w Krákowie/ y gdy ſie do domu zwroćiß/ bedźieß vmiał drugim
powiedźieć /iákiegoś nabożeńſtwa záżył / ná ktorycheś mieyſcách
świetych był/ coś pochwały godnego widźiał; to powiádáiąc in=
ßym/ y ſam w ſobie vważáiąc rzeczeß/ że Krákow ieſt drugi Rzym/
bo nie máß żadnego dniá y godźiny/ w ktorąby człowiek grzeßny
odpuſtow nie miał pozyſkáć / Kośćioły y mieyſcá świete ná=
wiedzáiąc/ paćierze mowiąc. To gdy vſłyßy niewiádomy tobie do=
świádczonemu zdźiwić ſie muśi: ále ty niebywálce

Nie myśl proßę, oglądáy oczymá oſtátek,
Zdźiwiß ſię iáko Swiętych ma Krákow doſtátek.

Przydźże tedy Czytelniku łáſkáwy/ ieſlić práce y zábáwy domowe
pozwaláią/ á oglądáy/ przyznaß ták być á nie ináczey/ábo też pilnie
w te Kśiążeczkę weyźrzy: vwierzyß temu/ gdy rzetelnie wßytko zro=
zumieß z poćiechą twoią. Zá tym ćie Pánu Bogu oddáie.

Do Kráko

Do Krákowá Miáſtá Stołecznego.

CO ma cna Páleſtyná, y ſławny Rzym w ſobie,
To wſzytko niemal znaydźie Cny Krákowie w tobie:
Reliquiy Męczennikow Krwią drogą oblanych,
Y wielu Swiętych z Rzymu do ćiebie przyſłánych:
Cudownych JEZVSOWYCH, y z Mátką Obrázow,
Vprzywileiowánych z Odpuſty Ołtarzow,
Kośćiołow, y Klaſztorow, y Bractw rożnych rożnie,
Ieno wierz przeczytawſzy, byś nie czytał proźnie.

Do tegoż.

MOżeſz ſię godnie z tego ſczyćić Cny Krákowie,
Ześ ieſt drugim Rzymem, iáko maſz przyſłowie;
A nie dźiw gdy ſławę twą maſz między Swiętymi,
Zwłaſzczá Stolicę máiac Polſką między niemi:
Tych iák drogie kámienie nośi Cna Koroná,
Przy ktorey weſpoł tobie ſława ieſt obroná.

Stołecznego

Stołecznego MIASTA KRAKOWA KLEYNOTOW PIERWSZA CZĘŚĆ,

W ktorey śię opiſuie Miáſto, y Kośćioły iego.

MIáſto Krákow nayſławnieyſze y nayprzednieyſze w Kroleſtwie Polſkim / ktore ieſt głową Korony wſzytkiey / záłożone od Krákuſá Monárchy / ieſzcze Pogánina / Roku 700. od ktorego to Miáſto ma ſwe imie. Jeſt zbudowáne ná mieyſcu pieknym / rozłożyſtym / w gruntách dobrych / nád Wiſłą Portową rzeką / przy ſkáłách / murámi dwiemá mocnymi / wieżámi y báſztámi / przykopą murowáną / wálem grubym / y rzeką Rudáwą obtoczone. Ma Zamek twierdzey mocney / wielki y wſpániáły / páłacámi przeſławnych Krolow Polſkich znáczny / ná Gorze ſkáliſtey *Wawel* názwáney / w ktorym ieſt Káthedrálny Kośćioł / kedy Koronácye y Pogrzeby niezwyćiężeni y świetoſławni Krolowie Polſcy ſwe odpráwuią. Mieſzczánow Krákowſkich Leſzko Czárny wſzytkich nobilitował / y wolnośćiámi nádał / Roku 1285. Ma to Miáſto w ſobie ludzi vczonych ſtanu ro-

żnego dosyć / obywátelow swych bárzo wiele / Cudzoźiemcow ze wszelkiego narodu dostátkiem / w kupiectwá / y rzemieslniki bogáte: w żywność wszeláką y potrzeby obfite / ogrody roskoszne / ze wszytkich stron przedmieścia wielkie. Zá Herb vżywa trzech wież o iedney bramie / á w niey Orłá białego z rozszerzonymi skrzydłámi. Są też przylegle temu Miástu dwie mieście známienite / Káżimierz y Kleparz / ábo Florencya / od ś. Floryáná názwány. Káżimierz / ktory Káżimierz Wielki od swego imienia záłożył. Te Miástá praw swych y rády vżywáią: iest y trzecie Miásto przekletych zdraycow wszytkich Chrześćian Zydowskie / á tych iest wielkość niemáła / záraz przy mieśćie Káżimierskim. Co w sobie te Miástá máią / porządnie czytay w Imie Páńskie / poczynáiąc naprzod od Káthedrálnego Kośćiołá.

Kośćioł Káthedrálny w Zamku Pierwszy.

SLusznie od tego Kośćiołá początek śie wziąć ma / ktory miedzy Kośćioły Korony Polskiey / y Páństw do niey náleżących / przodek po Gnieźnieńskim z dawná otrzymał. Ten iest ná wysokiey gorze názwáney *Wawel*, w Zamku kosztownie y pieknie / możnie y ksztáltnie zmurowány / hoynie nádány / nákoniec / w wielą świetych Pátronow Polskich / Ciáłámi y Reliquiámi dostátnie vbogácony. Záłożony iest z tytułem Arcybiskupim od Mieczysłáwá / Pierwszego Xiążećiá w Polszcze / ná cześć y ná chwałe Pánu Bogu / y Męczennikowi iego ś. Wáwrzyńcowi / Roku Páńskiego / 866. potym od Bolesłáwá Krzywoustego Krolá Pierwszego w Polszcze rozprzestrzeniony. Náostátek / gdy ogniem zepsowány był / zá stáräniem Nánkierá Biskupá Krákowskiego / y Kápituły iego / tym ksztáltem iáko teraz iest / zmurowány / Roku 1320. á potym wieku teráźnieyszego od Biskupow sławney pámieći / Bernatá Máćieiowskiego / Kárdynałá y Biskupá Krákowskiego / Piotrá Tylickiego / Márćiná Szyszkowskiego /

wſkiego / Biſkupow Krákowſkich / Cmyntarzem y poſadzką ná nim odedrzwiámi mármurowemi / y ſam Kośćioł wßytek wewnątrz wielkim koßtem odnowiony / Obrázámi / Hiſtoryámi ś. Stániſłá- wá y ś. Wacłáwá / do kołá bárzo koßtownie przyozdobiony / od Kro- low / Kśiążąt / y Pánow oboygá ſtanow doſtátnie vbogácony / z przyczynieniem Kápłanow / y z przymnożeniem chwały Bożey. Jeſt przy tym Kośćiele Biſkup / Suffrágan / Prálatow ßeść / Kánoni- kow trzydźieśći / Togámi fárby fiołkowey z wierzchu / á zeſpod kár- mázynowey bárzo pozornie przyozdobieni / z konſenſu y nádánia Nay- wyżßego Páſterzá VRBANA VIII. Wikáryow trzydźieśći / Mán- ſionarzow ośm / Pſálteryſtow ßesnaśćie / y inßych / ták iż w káżdy dźień niemal ſto Mßy odpráwuie ſie. Jeſt też y Szkołá / ktora ma ſwego Miſtrzá / Bákáłarzá / Kántorá / Młodźieńce y żaki do śpie- wánia Kośćielnego. W tey Szkole ieſt Káplicá / w ktorey Sacrum odpráwuią ná czáſy pewne / dla chorych ſtudentow y inßych ßkol- nych. Są też przy tym Kośćiele Swiątnicy ábo chłopi do dzwonie- nia / y inßych poſług kośćielnych. Jeſt ich záwße czterzey / á ná świetá wielkie bywa ich ośm. W tymże Kośćiele ieſt Ołtarzow kil- kádźieśiąt / z nádániem od rożnego ſtanu. Przeto w tym Kośćiele chwałá Páńſka we dnie y w nocy w śpiewániu nie vſtáie / Godźiny de Tempore, o Naświętßey Pánnie Máryey / y o ś. Krzyżu / y po- wtore o Poczęćiu Naświętßey Pánny odpráwuią. To gdy odprá- wią / náſtępuią zaraz Pſálteryſtowie / we dnie y w nocy śpiewáiąc / oprocz tego czáſu / gdy Mße y Godźiny śpiewáią / ktorych Mßey śpiewánych dźieśięć ná káżdy dźień ſie odpráwuie / okrom czytánych.

Pierwßa Mßa śpiewána o ś. Troycy / w Káplicy tegoż imieniá y przezwiſká / od Krolowey Zophiey żony Jágiełowey / Mátki Kázi- mierzowey / fundowána; te Seminároyſtowie śpiewáią. W tey Ká- plicy ieſt grob ozdobny Piotrá Tylickiego / Biſkupá Krákowſkiego.

Wtora Mßa o ś. Krzyżu / w Káplicy tegoż imieniá y przezwiſká / fundowána od Kázimierzá Trzećiego / y Helżbiety Małżonki iego. Rodźicow wieku świątobliwych / to ieſt / Janá Olbrychtá / y Zy- gmuntá Pierwßego / Krolow Polſkich / y Fryderyká Kárdynałá.

Trzecia Mſza w teyże Káplicy wzwyż miánowáney zá Vmárłe.

Czwarta Mſza zá Vmárłe v grobu Jágiełłowego / ktory ieſt miedzy filárámi po lewey ſtronie / idąc od grobu ś. Stániſłáwá / od Krolowey Jádwigi żony iego nádána.

Piata o Pánnie Máryey Mánſionárſka / w Káplicy Krolá Stephana / od Záwiſze Biſkupá Krákowſkiego fundowána.

Szoſta w Káplicy Krolewſkiey / pod tytułem Zwiáſtowánia Naświetſzey Pánny / rzeczona Rorate, od tegoż ſłowá poczynáiąc / fráktem odpráwuią. Fundowána od Krolá Zygmuntá Pierwſzego / y Anny Krolowey Corki iego.

Siodma ránna Wikáryow przy grobie ś. Stániſłáwá.

Oſma támże v grobu ś. Stániſłáwá o śś. Anyołách / fundowána od świeżey pámięći Márćiná Szyſkowſkiego / Biſkupá Krák.

Dźiewiata w Káplicy ś. Máćieiá / o Poczęćiu Naświetſzey Pánny we dni Sobotnie ſpiewána. Fundowána od Xiedzá Gárwáſkiego / Kánoniká Krákowſkiego / iáłmużniká wielkiego.

Dźieśiata Mſza v Wielkiego Ołtarzá w Chorze. W tymże Chorze Mágiſter Kápellá z Muzyką ſwą / ták Wokáliſtow / iáko y Jnſtrumentáliſtow rożnych / w káżdą Niedźiele y Feſt Mſzą ś. y Nieſzpor odpráwuią. Fundowána od Piotrá Tylickiego / Márćiná Szyſkowſkiego / Biſkupow Krákowſkich / tákże y od Przezacney Kápituły Krákowſkiey. Przy tym wielkim Ołtarzu nie godźi ſie Mſzey odpráwowáć inſzym Káplanom / tylko ſámemu J. M. X. Biſkupowi / Suffrágánowi / y Kánonikom Krákowſkim. Po tey Mſze ſpiewáne / ktore ſie odpráwuią w tym Kośćiele.

Káplice Kośćiołá Káthedrálnego.

PIerwſza v drzwi zachodnich po lewey rece / pod tytułem świetey Troyce / fundowána od Krolowey Zophiey / ktorey ćiáło tu odpoczywa w grobie kámiennym. Jeſt tu w tey Káplicy Reliquiy Swietych Bożych doſyć / ápparaty koſztowne / doſtáte-

cznie

cznie spráwione od teyże Krolowey. Jest y grob wielce bogoboynego Piotrá Tylickiego / Biskupá Krákowskiego / defensorá y Jálmużniká Spitalow / Klasztorow / Káplanow vbogich / dawce szczodrobliwego / ktoremu Pan Bog niech odpłaca / ten był po wielkiey częśći renowatorem tego Kośćiołá.

Wtora Káplicá pod wschodem / tytułu ss. Młodźiankow / gdźie iest grob PP. Zynczow z Rogozná / Fundatorá tey Káplice / w tey Káplicy są znáczne Reliquie tych ss. Niewinniątek.

Trzećia Káplicá nád tąż Káplicą s. Stánisłáwá / do ktorey po wschodách chodźić / w tey Głowá s. Stánisłáwá bywa wystáwiona ná świętá iego.

Czwarta przed Kápitularzem s. Mikołáiá / gdźie grob iest PP. Moskorzewskich y Kámienieckich / nákoniec Ołtarzem nowym przez X. Adámá Szyskowskiego / Kánoniká Krákowskiego / przyozdobiona.

Piata Máćieiowskich / tytułu Pánny Máryey Snieżney / kratą mośiężną záwárta. W tey iest grob Sámuelá Máćieiowskiego / Biskupá Krákowskiego / y Bernatá Máćieiowskiego / Kárdynałá y Arcybiskupá Gnieźnieńskiego / nád ktorym Kápelusz Kárdynálski wiśi / przed Ołtarzem srebrna lámpá vstáwnie gorąiąca iest / támże Obraz S. MARIAE Maioris dla przytomnośći łáski Bożey y poćiech / ktore z támtąd ludźie odnoszą / pięknymi y kosztownymi wotámi ozdobiony.

Szosta s. Máćieiá / z gruntu wymurowána od Andrzeiá Lipskiego / Biskupá Krákowskiego / y iego grobem ozdobiona mármurowym.

Siodma s. Wáwrzyńcá / wszytká ozdobiona przez X. Stánisłáwá Skárszewskiego / Szkolástyká Krákowskiego / miedzy Káplicámi s. Máćieiá y s. Wáwrzyńcá. Jest Obraz Chrystusá Páná / státury iego iáko napilniey mogło być wymálowány / ma swe Odpusty vprzywileiowáne / kto tu odmowi pięć Paćierzy / y tyloż Pozdrowienia Anyelskiego / dla więtszey vczćiwośći świece przed nim zápaláią ludźie nabożni.

Osma ss. Kosmá y Dámiáná / PP. Zebrzydowskich / kratą mośiężną

śiężną záwárta. W tey ieſt grob Andrzeiá Zebrzydowſkiego/ Biſkupá Krákowſkiego / y Mikołáiá Woiewody Krákowſkiego / Fundatorá Kálwáryey przy Zebrzydowicách. W tey Káplicy w świętá vroczyſte vkázuią gwozdź / ktorym było ćiáło Chryſtuſá Páná do krzyżá przybite / w teyże Káplicy Szkołá Zamkowa Salue odpráwuie ná káżdy dzień. Z iedney ſtrony tey Káplice ieſt grob Tomaſzá Strzempinſkiego / Biſkupá Krákowſkiego / z drugiey Jáná Rzeſzowſkiego: przećiw iey po práwey ſtronie ku Ołtarzowi wielkiemu ieſt grob Władyſłáwá Łokietká Krolá Polſkiego / przy ktorym ieſt grob kámienny. Przy drzwiách Zákryſtyey ieſt Ołtarz / Obrázem Vmęczenia Chryſtuſá Páná ſławny / przez cudá częſte y wielkie / ktorych nabożni ludźie doznawáią. Trádycya pewna ieſt / że do Błogosłáwioney Jádwigi Krolowey Polſkiey / żony Jágiełowey / Corki Ludwiká Layze Krolá Polſkiego y Węgierſkiego / mawiał: y rękę do niey śćiągał iákoby ná błogosłáwieńſtwo / gdy ſię modliłá przed nim. Tey nabożney y świątobliwie żyiącey ćiáło odpoczywa przed wielkim Ołtarzem po lewey ręce. Wſpomináią iey vczynki dobre / miłośierne / y cudá/ Crom: lib: 16. fol: 328. Bielſc: lib: 3.

Tenże Ołtarz Krucifixá ieſt vprzywileiowány od Stolice Apoſtolſkiey zá Vmárłych / z wybáwieniem iedney duſze z Czyścá/ zá ktorą ſię Mſza odpráwi. V tegoż Ołtarzá ſam Obraz ieſt ſtruktury wyborney / ſznycerſką robotą zrobiony / y świetnie pozłocony. Tablicá ſzczeroſrebrna wielka / ná łokći w zwyż śiedm / á w ſzerz pułczwártá / á ná tey ieſt wyrobiona Hiſtorya Męki Páńſkiey / zá ſtáraniem y nákłádem J. M. X. Woyćiechá Serebrynſkiego / Kánoniká Krákowſkiego. Przed tym Ołtarzem w ziemnym ſklepie odpoczywa ćiáło wielkiey pokory / żyćia świątobliwego / miłośiernych vczynkow / prac Kośćielnych pełnego / Wielebnego X. Thomaſzá Oborſkiego / Biſkupá Láodickiego / Suffrágáná Krákowſkiego / zmárłego Roku 1645. dniá 4. Lipcá.

. *Dźiewiąta* Káplicá ná wſchod słońcá ś. Káthárzyny Męczenniczki / kratą mośiężną záwarta/ w tey grob mármurowy / w ktorym Piotrá Gámratá / Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego oraz y Biſkupá Krákowſkiego / pochowano.

Dźie-

Dźieśiąta zá wielkim Ołtarzem Mánsionárska / w ktorey z dawná Anná Gránowska z Pilce Jágiełowá żoná pochowána iest / y Jan z Rádlić Biskup Krákowski / á teraz grobem Królá Stepháná y z wiele lu miar innych ozdobiona. Jest w tey Káplicy Tabernaculum Venerabilis Corporis Christi szczerosrebrne / bárzo kosztowne / z szczodrobliwośći J. M. X. Woyćiechá Serebrzyńskiego / Kánonika Krákowskiego / oddáne: przed ktorym lámpy srebrne wiszą / miedzy tymi Káplicámi są Ołtarze bárzo piekne / ś. Agnieszki / ś. Wincentego / y ś. Anny / z obu stron przy weśćiu do Káplice / są Ołtarze bárzo piekne y nabożne / sprawione kosztem X. Jákubá Ostrowskiego / Kánonika Krákowskiego / á przećiw tymże tegoż ćiáło w grobie odpoczywa / przy tym nie dáleko w tyle wielkiego Ołtarzá iest grob Jáná Choińskiego / Biskupá Krákowskiego.

Iedenasta tytułu ś. Thomaszá Biskupá Kántuáriyskiego / Piotrá Tomickiego / Biskupá Krákowskiego / mośiężną kratą záwárta / grobem mármurowym dostátkiem kosztownych Appáratow tegoż Biskupá przyozdobiona y vbogácona.

Dwunasta tytułu ś. Jáná Ewángelisty / Jáná Grotá / ku południowey stronie / człeká świątobliwego / w ktorey ćiáło tegoż B. Biskupá odpoczywa / tákże Wálentego Debińskiego / Kásztellaná Krákowskiego / przy tey Káplicy leży ćiáło Stánisławá Borká / Dźiekaná Krákowskiego / Jáłmużniká wielkiego / ktory ná 30. Studentow iáłmużne zostáwił / z pewney fundácyey / y dom Wikáryom (Borek názwány) porządnie zmurowáć dał.

Trzynasta Káplicá SS. Corporis Christi, Jáná Olbráchtá Królá Polskiego / ktorego tu iest grob: Ma tá Káplicá Reliquiy SS. piekny dostátek / miedy inszemi iest ćiernie z tey korony ćiernowey / ktora Chrystusowi Pánu ná głowe wtłoczono / tegoż Páná krwią przenádroższą skropione / w tey też Káplicy Sákráment Ciáłá y Krwie Páńskiey przez Oktawe tegoż świetá bywa / przećiw tey ku wielkiemu Ołtarzowi iest grob Kázimierzá wielkiego Królá Polskiego / y z Ołtarzem dobrze fundowány.

Czternasta ś. Jáná Chrzćićielá Káznodźieyska / Pánow Kośćielnych /

leckich / w tey leży ćiáło Jákubá Zádzıká / Biſkupá Krákowſkiego / człeká we wſzelkie cnoty vbránego / ktory Burſze Jeruzalem reformował / y funduſz ná 30. Studentow vczynił. Táż Káplicá zá ſtárániem J. M. X. Alexándrá z Brzezia Brzeſkiego / Kánonika Krákowſkiego / iáko Exekutorá tegoż Biſkupá koſztem niemáłym w koło mármuru czarnego rożnym ſádzona y ſporządzona.

Piętnaſta Poczęćia Naświętſzey Pánny Penitencyárſka / w tey ieſt gro' Janá Konárſkiego / Biſkupá Krákowſkiego / ten Penitencyarze z Piſmá śś. Doktorow fundował / ćiáło iego odpoczywa w kámiennym grobie.

Szeſnaſta Tytułu Wniebowźięćia Naświętſzey Pánny / rzeczona Rorate, Krolewſka / wedle drzwi południowych / złoćiſtym dáchem w kárpiową łuſkę zrobionym nákryta / odpoczywáią tu ćiáłá Krolow Polſkich / Zygmuntá Pierwſzego / Anny Corki / y Auguſtá ſyná iego. Tákże Zygmuntá Trzećiego / y Małżonek iego / weſpoł z potomſtwem / ktorym niech Pan Bog da wieczny pokoy / ozdobiona ieſt grobem mármuru czerwonego tych świątobliwie zmárłych Pánow / ma Ołtarz ſrebrny z konterfetem żywotá Páná Jezuſá / ieſt y Reliquiy Swiętych Bożych niemáły doſtátek / kleynoty drogie / ápáraty koſztowne / á fábryká ſámá przez ſię wſpániáła y pozorna / Krolewſkie dźieło pokázuiąca / ma ſwe wielkie Odpuſty czáſow ſwych.

Siedmnaſta Káplicá w drugą ſtronę drzwi południowych / w tey przedtym było ćiáło ś. Stániſłáwá / vkázuią tu rękę iego z pierśćieniem we dni vroczyſte y ſtácye / przy teyże Káplicy ieſt grob ſtáry ś. Stániſłáwá / koſztownie niegdy przez Zbigniewá Oleśnickiego / Kárdynałá y Biſkupá Krákowſkiego / ſpráwiony. Tu w tey Káplicy odpoczywa ćiáło B. Janá Prándoty Białáczewſkiego / Biſkupá Krákowſkiego / podnieśione Roku Páńſkiego / 1639. dniá 7. Czerwcá / zá ſtárániem tego B. Kánonizácya ś. Stániſłáwá ſię ſtáłá / cudem wielkim wſławiony.

Oſmnaſta Száfráncowſka pod dzwonámi / tá do Kollegium Juriſtarum ieſt inkorporowána od teyże Fámiliey potomkow / w tey odpoczywa ćiáło Máćieiá Miechowity / Kánoniká Krákowſkiego /

Medyká

Medyká y Hiſtoryká / człeká dobrego żywotá / Jálmużniká wielkie-
go / zmárłego Roku 1 5 2 3. w teyże odpoczywáią ciáłá wielu y wiel-
ce świątobliwych Doktorow / Profeſſorow Akádemiey Krákowſkiey.

Dźiewiętnaſta Káplicá Tytułu Oczyśćienia Náświetſzey Pánny / Pánow Rożycow / krata mośiężna záwárta / od Philipá Pádniewſkiego / Biſkupá Krákowſkiego grobem iego ozdobiona / w tey Káplicy Chrzeſt ś. odpráwuią.

Dwudźieſta Krzyżá świetego / podle drzwi zachodnich po práwey rece w tey ieſt grob mármurowy Káźimierzá Trzećiego Krolá Polſkiego / y grob Helżbiety Rákuſzánki Fundatorki tey Káplice: ma tá Káplicá Reliquiy świetych obfitość niemáłą / y ápparatow koſztownych doſtátek.

Dwudźieſta pierwſza Kápellá Władyſławá Jágiełłá Krolá Polſkiego / miedzy filarámi krata żelázna záwárta / leży tu w grobie ciáło tegoż Krolá / Ołtarz nowy od X. Jákubá Náymáná / I. V. D. Kánoniká Krákowſkiego zbudowány: námálowano ná nim / iáko Krol Jágiełło Litwe przywodźi do Chrztu świeteg° / y Jádwigá Krolowa / ktora tákże też Litwe do Korony iednoczy / Akádemią Krákowſką y Pſálteryſtow funduie 20.

Dwudźieſta wtora Káplicá ś. Stániſłáwá w poyśrzodku Kośćiołá / naprzod od Krolá Zygmuntá Pierwſzego zbudowána / y ſrebrnym Ołtarzem / ná ktorym żywot y śmierć ś. Stániſłáwá w Figurách ſie reprezentuie / ozdobiona. Tu też ćiáło Przewielebnego Męczenniká ś. Floryáná odpoczywa. W tey ieſt grob ś. Stániſłáwá / potym zá ſtárániem X. Márćiná Szyſkowſkieg° / Biſkupá Krákowſkiego / nowo z gruntu wielkim koſztem y ſtruktura przedźiwnie piekną wyſtáwiona (że też y záledwie w Chrześćiánſtwie temu podobna może być widźiána) Naprzod tedy ma gráduſze z czarnego mármuru, ná ktorych obliſtwowánie ná báláſách ſtoi: w rogách záś cztery Poſtumentá / kżdy z nich trzy oraz ſłupy w ſie Koryántowe bierze / ieden mármurowy / / á dwá mośiężne złoćiſte: te trzymáią Xems mármurowy bárzo ozdobiony / ná kſztałt Kátáfálku / wyſoko áż pod ſámo ſklepienie kośćielne wynieſiony / nád Xemſem Kopulá ábo dách

tey Káplice w kárpiową łuſkę z miedzi złotniczą robotą pozłocony:
w rogách ſłupow Xemſowych ná wierzchu dáchu ſą obrázy mośie-
żne złociſte odlewáne Pátronow Polſkich / nád tymi záś wyżey we
czterech rogách tákże dáchu / ſą czterech Ewángeliſtow Obrázy / tá-
kiegoż wizerunku pod Xemſem frámbugi cerklowe / w ktorych kraty
żelázne / ſmelcem lázurowym / kwiátámi złociſtemi / tákże y Herbá-
mi Biſkupow Krákowſkich ozdobione ſą: około tego grobu ieſt li-
ſtwá mármurowa z mośiężnymi báláſámi / w poyśrzodku czerwo-
nym mármurem ſádzona: ſtoł ábo Ołtarz z czerwonego mármuru
ná ktorym Anyołow czterey z odlewánego ſrebrá nową trunnę ßcze-
roſrebrną trzymáią: te ſpráwił ś. pámięci Zygmunt Trzeci Krol Pol-
ſki / á w tey druga ſrebrna y trzecia ßczerozłota / w ktorey iuż Ciáło
Przewielebnego Chryſtuſowego Męczenniká ś. Stániſłáwá / Biſkupá
Krákowſkiego odpoczywa. Przy tey trunnie ná Ołtarzu ſtoi Obraz
odlewány ſrebrny tegoż Swietego z Obrázem / tákże ſrebrnym Pio-
trowiná wſkrzeßonego. Nád Ołtarzem záś y po ſtronách ſą wotá
złote / ſrebrne / y inße rożnych ludzi ſtanu wßelkiego / ktorzy w po-
trzebách ſwoych ofiáruiąc ſie do tego Swietego / pociechy odnośili /
y záwße proßący odnoßą. Są też poſtáwione przed tym Ołtarzem
lichtarze ſrebrne / kßtałtem chędogim y koßtem wielkim ſpráwione /
ná cześć y ná chwałę P. Bogu / y wßytkim Swietym / od X. Woyćiechá
Serebrzyſkiego Kánoniká Krák. dáne. Tu Krolowie Polſcy / y Hetmá-
ni waleczni chorągwie z nieprzyiaciela / Turczyná / Wołochá / Tátá-
rzyná / y z inßych / zwyćieſtwo otrzymawßy zá przyczyną tego Swie-
tego / zoſtáwuią. Są też y lámpy ſrebrne ná ozdobę y vczćiwość te-
mu Swietemu świátłem opátrzone. Pierwßa od Wincentego Ká-
dłubká Biſkupá Krák. Druga od Włádyſłáwá Czwartego / koro-
nowánego Krolá Polſkiego nam ßczęśliwie pánuiącego / ozdobnie
koßtem niemáłym zrobiona. Trzecia od Páná Stániſłáwá Gárwáſkie-
go / Káßtellaná Płockiego / Stároſty Goſtynſkiego / y inßych wiele.
Pod tym grobem ś. Stániſłáwá ieſt grob ziemny / ktory gdy otwie-
rano Roku 1630. ználeziono ćiáło z wonią wielką w trunnie ká-
mienney. Trádycya pewna ieſt / iż to ćiáło ieſt Błogoſłáwionego
Aaroná

Aarona Opátá Tynieckiego / śiodmego Arcybiskupá Krakowskie-go: przy tym iest grob podle filará z nagrobkiem żelázną kratą obwárowány / J. M. X. Marćiná Szyszkowskiego/ Biskupá Krák.

W Chorze Oltarz wielki Męki Páńskiey ś. pámięći Krolá Zygmuntá I. ozdobnie y kosztownie postáwiony/ przed ktorym lichtarze srebrne wielkiey ozdoby y kosztu od X. Andrzeiá Lukomskiego postáwione / ná cześć y náchwale Pánu Bogu wszechmogącemu: są y lámpy kosztowne srebrne / ogień w sobie vstáwnie máiące: wiszą też y Kápelusze czterech Kárdynałow y Biskupow Krákowskich / Fryderyká nád grobem mośiądzowym / ze stopniow wypuszczonym. Zbyszká Kárdynałá tákże nád iego grobem. Jerzego Rádziwiłá / ktory w Rzymie vmárł Roku 1600. v Oycow Jezuitow al IESV pogrzebiony iest. Janá Olbráchtá Krolewicá przed wielkim Oltarzem / przy tym Oltarzu (iáko się wyżey rzekło) Káplani postronni nie celebruią / tylko sam Biskup Krákowski z Kánonikámi swemi. Jest ná tym Oltarzu szczerosrebrny Oltarz / przenieśiony z stárego Oltarzá ś. Stánisłáwá / iest y inszych Oltarzow po rożnych mieyscách niemáły dostátek / á wszytkie ochędożnie / kosztownie / y dostátecznie fundußámi opátrzone. Odpráwuią się w tym Kośćiele Stácye śiedmi Kośćiołow Rzymskich z Odpustámi tymi co y w Rzymie / ktore są ápplikowáne śiedmiom Kośćiołom Krákowskim. Te vprośił naprzod świętey pámięći X. Marćin Szyszkowski / Biskup Krákowski / v Naywyższe° Pásterzá VRBANA VIII. Roku 1621. dniá 14. Lutegó/ á powtore znowu od tegoż wzwyż miánowáne° Oycá ś. VRBANA VIII. są prolongowáne / zá vproszeniem y zá stárániem X. Jákubá Zádźiká / Biskupá Krákowskiego / y ludźiom opowiedźiáne Roku 1638. dniá 22. Lipcá: ktore to 7. Kośćiołow/ y w nich Oltarze/są ná końcu tey kśiążki specyfikowáne. Jest też przy tym Kośćiele dostátnie fundowáne Seminárium dla młodych Káplanow / od Jerzego Rádźiwiłá y Bernatá Máćieiowskiego / Biskupow Krákowskich y Kárdynałow: tym rządźi Kápitułá Krakowská. W skárbie Kośćielnym iest też co widźieć ku podźiwieniu / iáko Krzyżow złotych/srebrnych / w ktorych drzewo Krzyżá ś. iest / y inszych Reliquiy świętych

wielki doſtátek: á te Krolowie Polſcy/ Kśiążetá/ Biſkupi/ temuż Kośćiołowi ſpráwiwßy/ doſtátnie y ozdobnie opráwne w klejnoty dárowáli: ſą y Infuły Biſkupow Krákowſkich rożne y bogate/ miedzy tymi ieſt ſtára/ ktorą ś. Stániſław ná głowie ſwey miewał/ gdy Ofiáre Przenáświętßą Pánu Bogu oddawał/ druga koßtowna od J. M. X. Andrzeiá Lipſkiego/ Biſkupá Krákowſkiego dána/ k temu Reliquie śś. y godne widzenia w tym Kośćiele Kátedrálnym te ſą:

S. Andrzeiá Apoſtołá 30 Liſtop.
S. Albiná Męczenniká 1. dniá Márcá świeto iego.
S. Auguſtyná Doktorá Kośćielne=go/ 28. Sierp. świeto iego.
S. Alexego Wyznawce 17. Czerw=cá świeto iego.
S. Agáty Męczenniczki 5. Lut.
S. Antoniny Męczen. 17. Wrześ.
S. Bárthłomieiá Apoſtołá Ręká/ 24. Sierpniá.
S. Bernárdá Wyznawce 20 Sier=pniá świeto iego.
S. Bárbáry Pánny y Męczennicz=ki 4. Grudniá.
S. Bonifácego męcz. 14. Máiá.
S. Brygidy Krolowey Szwedzkiey 8. Páźdźierniká.
S. Brykcego Ręká.
S. Chryzogoná m. 24. Liſtopádá.
Ciernie z Korony Páńſkiey w Wiel=ki Piątek.
S. Cyryáká męczen. 8. Sierpniá.
S. Konſtántego męczenniká.
Drzewo Krzyżá ś. 3. Máiá y 14. Wrześniá.
S. Dorothy Pánny y męczennicz=ki 6. Lutego.
SS. Chryzántá y Dáryußá mę=czennikow 1. Sierp.
S. Ewſtáchiego męczenniká.
S. Euberego męczen. 28. Liſtop.
S. Eumeniego męczenniká 12. Wrześniá.
S. Egidźiego Wyznawce 1. Wrzé.
S. Floryáná męczenniká ćiáło/ Pátroná Kroleſtwá Pol. 4. Máiá.
S. Felicytáryußá 23. Liſtopádá.
S. Felicyußá męczen. 30. Sierp.
S. Fauſtyná męczenniká 29. Lipcá.
Gwoźdź Páńſki w Wielki Czwartek Krolowi Włádyſłáwowi od Vr=ſiná Kárdynałá dárowány.
S. Giereoná męczen. 20. Páźdź.
S. Hippolitá męczen. 13. Sierp.
S. Hermetá męczen 28 Sierp.
S. Hiácynthá Wyznawce 20. Sierpniá.
S. Hermáná Wyznawce.
S. Jáná Chrzćićielá 24. Czerwcá. Czeluść z vſt.
Jedenaśćie tyśiąc Dźiewic 21. Pá=źdźierniká.
S. Jákubá Apoſtołá 25. Lipcá.
S. Kaiuſá Papieżá 21 Kwietniá.
S. Klemenſá Papieżá y męczenni=ká 23. Liſtopádá.
S. Kálixtego Papieżá y męczenni=ká/ 28. Páźdźierniká.

SS. Ko=

SS Kosmá y Dámiáná męczennikow 12. Listopadá.
SS. Kántego / Kancyaná / y Kán-cyonałá męczennikow.
S. Kátharzyny Seneńskiey Ręká.
S. Krystyny 6. Czerwcá.
B. Kunegundy 3. Márcá.
Lilia złota od Iuliuszá Papieżá II. Krolowi Alexándrowi przysłána cum plenaria Indulgentia, te vkázuią w Srzodopostną Niedź.
S. Łukaszá Ewáng. 28. Páźdź.
S. Domicylle 16. Wrześniá.
S. Máćieiá Apostołá 25. Lutego.
S. Márcellíná Papieża y męczenniká 26. Kwietniá.
S. Márcyuszá męczen 26. Wrześ.
SS. Máchábeyskich męczennikow 22. Wrześniá.
S. Márćiná Biskupá y Wyznawce 11. Listopádá.
S. Máryny Pánny 18. Grudniá.
S. Maurycego Włocznia.
S. Máryey Mágdáleny 22. Czerw.
SS. Niewinniątek męczennikow 27. Grudniá całe ćiáłá.
S. Názáryuszá męczen. 28. Czerw.
Opokáz Grobu Páńskiego w Wielki tydźień.
S. Osmáldá Krolá Wyznawce 13. Sierpniá.
S. Piotrá Apostołá 29. Czerwcá.
S. Páwłá Apostołá 25 Stycz. Ząb
S. Philipá Apostołá 1. Máiá. dwá pálce.
S. Prokopá Męczenniká 4. Lipcá.
S. Pánkrácego męczen. 12. Máiá.
SS. pięć Bráćiey Polskich męczennikow 12. Listopádá.
S. Pauliná Wyznawce 21. Lipcá.
S. Remigiuszá Wyznawce 1 Páź.
S. Stánisławá męczenniká / Pátroná y Biskupá Krákowskiego / od Bolesłáwá zámordowánego / 8. Máiá.
S. Stephaná pierwszego męczenniká 26. Grudniá.
S. Sebástyáná męczen. 10 Sierp.
S. Syxtá Papieżá y Męczenniká 6. Sierpniá.
S. Saturniná męczen. 29. Listop.
S. Zygmuntá męczen. 2. Máiá.
SS. Sergiuszá y Bachá męczennikow 7. Páźdźierniká.
S. Serwiuszá Wyznawce 21. Páź.
Sześći Bráćiey Polakow.
S. Sylwestrá Papieżá y Wyznawce 31. Grudniá.
S. Stepháná Krolá y Wyznawce 20. Listopádá. Ręká.
S. Thomaszá Kántuáriyskiego Biskupá Ręká.
S. Theodorá męczenniká 8. Listop.
SS. Trzech Krolow 6. Styczniá.
S. Vrbáná Papieżá y męczenniká 26. Czerwcá.
S. Wacłáwá męczenniká y Pátroná Krolestwá Polsk. 23. Kwiet.
S. Wincentego męczenniká 22. Styczniá.
S. Wáwrzyńcá męczenniká 10. Sierpniá. Część głowy.
S. Woyćiechá męczenniká Pátroná Krolestwá Pol. 23. Kwietniá.

S. Wiktorá Papieżá y męczenniká 28. Lipcá.
S. Witá męczen. 15. Czerwcá.
S. Wiktoryná męczen. 6. Márcá.
S. Wálántego męczen 14 Lutego.
S. Vbáldá męczenniká 7. Lipcá
Y inszych wiele śś. mm. y Wyznawcow / Pánien y Wdow.

Wieże przy tym Kośćiele są trzy / z iedney iest Dzwon Zygmuntem názwány / od Zygmuntá Królá Polskiego spráwiony / wielki / y głosu bárzo ogromnego: są też drugie / ále iuż mnieysze / głosu iednák náder wdźiecznego / y wielkiego / á to w drugiey wieży Wikáriyskiey rzeczoney: W trzeciey záś iest Zegar / ludźiom czásy zámierzone ogłászáiący.

STACYE RZYMSKIE.

ODpráwuią sie tu w tym Kośćiele Stácye Rzymskie / iedne z tych / ktore do śiedmi Kośćiołow w Rzymie należą / przed Ołtarzámi tákże pewnymi trzemá Tablicámi z tákim napisem náznáczonymi: Altare Stationum. Są y w inszych Kośćiołách też Stácye / o ktorych przy káżdym Kośćiele swym naydźiesz.

2. Kośćioł S. MICHALA.

OD Bolesławá Chábrego / pierwszego Królá Polskiego / prędko po przyięćiu Wiáry Chrześćiáńskiey / támże w Zamku zbudowány / y nádány. Potym tenże od Káźimierzá Wielkiego potrzebámi kośćielnymi ozdobnie opátrzony / Roku 1355. Ma dwu Prálatow / Proboszczá y Kustoszá / y trzech Kánonikow / są y Mánsionarze / ktorzy Kurs o Pánnie Naświetszey odpráwuią. Ma Odpusty / y Reliquiy świetych dostátek.

3. Kośćioł S. IERZEGO.

TAkże w Zamku ten Kośćioł iest záraz po przyięćiu Wiáry świetey zbudowány / á to dla Stáciy Káthedrálnego Kośćiołá / wystáwiony

ſtáwiony murem od Wielkiego Káźimierzá Roku 1346. Ma cztérech Kánonikow / y Mánſionarze ma / y Odpuſty pewnych dni / ma y Reliquie Swietych.

4. Kośćioł MARIEY MAGDALENY.

TEn ná Kánoniczey vlicy ieſt podle Kollegium Juryſtarum / zbudowány od Piotrá Wyſzá / Biſkupá Krákowſkiego / temuż Kollegium inkorporowány: w ktorym Kośćiele B. Jan Kápiſtran Mſzą świetą odpráwował / ktory naprzod Zakon Bernárdyńſki do Polſki wprowádźił / y v Zbyſzká Kárdynałá y Biſkupá Krákowſkiego mieſzkał. Ma Reliquie śś. Bożych y Odpuſty pewne. Tu też Studenci z Burſe Iuriſtarum Mſzey świetey ſłucháią / Litánie o Pánnie Náświetſzey / y inſze nabożeńſtwá według ich vſtaw ex fundatione Garuaſciana ná káżdy dźień odpráwuią.

5. Kośćioł SS. MICHAŁA ARCHANYOLA y IOZEPHA.

OYcowie Kármelići Bośi przy tym Kośćiele ſwą reſidencyą máią (o ktorych przyśćiu do Polſki czytay Kośćioł 45.) ſą fundowáni ná gruncie rożnych Pánow / gdźie te plácé częśćią iálmużnámi / częśćią też kupnem ſą otrzymáne do Kośćielnego y Kláſztornego budowánia / zá ſtárániem Jch MM. PP. X. Piotrá Tylickiego / Biſkupá Krákowſkiego / J. M. P. Mikołáiá Zebrzydowſkiego / Woiewody Krákowſkiego / J. M. P. Andrzeiá Tęczyńſkiego / Káſztellaná Bełſkiego / y inſzych. Przyłożył ſie też znácznie do tey Fundácyey J. M. X. Hieronym Powodowſki / Archipresbiter y Kánonik Krákowſki. Przy zakłádániu tego Kośćiołá pierwſzy kámień poświecony świetey pámięći J. M. X. Hieronym Reczáyſki / Kánonik y Archidyakon Krákowſki włożył / Roku 1611. W tymże Kośćiele naypierwſzą Mſzą miał J. M. X. Marcin Szyſzkowſki / Biſkup Krákowſki / y błogoſłáwił mieyſcu temu / z wyſtáwieniem ná Ołtarzu

Ołtarzu Naświetszego Sákrámentu. Do tegoż Kościołá Zakonnicy przeprowadźili śie z Klasztoru Niepokalánego Poczęćia Naświetszey Pánny Máryey Ogrodá zá ś. Mikołáiem będącego / Roku 1618. dniá 5. Oktobrá. Tenże poświecony od J. M. X. Jákubá Zádźiká / Biskupá Krákowskiego / Roku 1636. dniá 26. Oktobrá. Ma wielkie swoie Odpusty y Reliquie Swietych Bożych / á miánowićie tych: Głowy cáłe ś. Flawiey / ś. Klaudy / Pánien y Męczennicżek / tákże dobrze znáczna ś. Wálentego Biskupá y Męczenniká / dwu Bráćiey Thebayskich / Jedenastu tyśiąc Dźiewic / Alexándrá Męczenniká goleń cáła / ś. Stánisłáwá Biskupá y Męczenniká Krákowskiego Reliquia znáczna / śś. Apostołow / Páwłá / Jákubá / y Philippá / ś. Floryáná / ś. Bárbáry / ś. Tereśśy mátki tego Zakonu dwie sztuczce ćiáłá / drzewo Krzyżá ś. Obraz Weroniki ś. prawdźiwie wymálowáney z tey iáka iest w Rzymie z Odpustámi / y inszych wielu śś. Bożych w mnieyszych pártykułách. Ci Zakonnicy wielką y szczyrą obserwáncyą Reguły swey záchowuią w silencyum / w vmartwieniu ćiáłá vstawnym. Máią też ći Oycowie swoie studium, według náuki ś. Thomaszá z Aquinu. Ktorey iáko prawdźiwey od sámego Bogá / y od Pásterzow Stolice Apostolskiey ták wiele rázy ápprobowáney / nigdy nie odstępuią. Odpoczywa też tu ćiáło wielce pobożnego y świątobliwie prácowitego / X. Sebástyáná Nuceryná / w Pismie ś. Doktorá / Káznodźieie Zamkowego / ktory Roku 1635. dniá 23. Septembrá vmárł / 1. Octob. pogrzebiony. W kilku lat potym było widźiáne ćiáło iego naymniey nienáruszone / ktoremu Pan Bog niech vczynki iego dobrze pláći niebem.

6. Kośćioł WSZYTKICH SWIETYCH.

TEn ná Grodzkiey vlicy iest / fundowány y nádány od Jákubá Bobole / człeká pobożnego / y w spráwách Rycerskich zásłużonego. Ten wiele kosztownych Appáratow temuż Kośćiołowi zostáwił. Ma ten Kośćioł Odpusty wielkie ná czáśy pewne / ma y Reliquiy śś. Bożych niemáło / á miánowićie z towárzyszek ś. Vrszule iedne

głowe.

głowę. Ma Proboszczá záwsze Professorá Akádemiey Krák. Dziekáná/Kánonikow/tákże Wikáryow. Ten Kośćioł ozdobiony ieſt wſzytek de nouo, y wielkim Oltarzem tákże y Zegárem ogłoſzony/zá ſtárániem X. Jákubá Zákryſtyaná tutecznego. Jeſt Szkołá od Máćieiá Miechowity/Kánoniká Krákowſkieg y Chronikarzá ſtárego zmurowána. Jeſt y Obraz Pánny Naś. piękności wielkiey koſztownie przybrány/ á ten przynieśiony z Węgier przez támecznego Szláchćicá Roku 1647. y tutecznemu Kośćiołowi z Funduſzem dárowány.

7. Kośćioł S. FRANCISZKA.

ROku Páńſkiego 1257. od Boleſławá Pudyká Monárchy Polſkiego zbudowány / gdźie w grobie mármurowym ćiáło iego odpoczywa po lewey ręce w śćienie nie dáleko wielkiego Oltarzá. W tymże Kośćiele leży Sálomea ś. Śioſtrá iego/ Fundatorká y Kśieni pierwſza Pánien świętey Klary v świętego Jendrzeiá/ cudámi zá żywotá y po śmierći ſławna. Tá vmárłá Roku 1265. ćiáło iey do Káplice nie dáleko drzwi (idąc z Bráckiey vlice) przenieśiono: w poyśrzodku Kośćiołá / przed ktorym lámpy gorywáią/ieſt ćiáło Błogoſłáwionego Henryká Gwárdyaná / w náuce y w świątobliwośći ſławnego / zmárłego Roku 1269. Tákże B. Ráymundá zmárłego Roku 1272. Włádyſłáwá / Micháłá / Błázego / Leonárdá / Eſtárdá / Janá / Nikoláiá/ y inſzych 4. Mamy też to wiedźieć/ że ten Kośćioł był zbudowány pod tytułem Ciáłá Páńſkiego/ále Káźimierz Wielki Krol Polſki / záłożywſzy Káźimierz Miáſto od ſwego imienia przy Krákowie / Kośćioł támże zbudowawſzy pod tytułem Bożego Ciáłá/ otrzymał to v Fráńciſzkanow / áby tytułu vſtąpili pierwſzego/ á Fráńciſzkowi ś. Kośćioł poświęćili. Aczymli to Zakonnicy/ iednák do tego czáſu ná káżdy czwartek bywa tu Proceſſya z Nawiętſzym Sákrámentem y z Odpuſtámi. Jeſt w tym Kośćiele Bractw Duchownych troie. Pierwſze Compaſſionis IESV Chriſti, wielka pobudká ludźi grzeſznych do pokuty / gdźie ieden Brát tegoż Bráctwá wita ludźi wchodzących do Kośćiołá / tymi ſłowy: *Pámiętay człowiecze ná śmierć*, trzymáiąc trupią głowę w ręku. Wprowádzone

D

wádzone y fundowáne to Bráctwo ś. od X. Márćiná Szyſzkowſkiego / Biſkupá Krákowſkiego / dniá y godźiny tey / w ktorey ſie Krol dźiśieyſzy WLADYSLAW IV. nam ſzcześliwie panuiący národźił Roku 1595. dniá 9. Iulij. godźiny 19. To ſie sſtálo z przeyźrzenia y opátrznośći Bożey. To Bráctwo wźiąwſzy ſobie dobre omen, wźiẽlo ſobie záraz zá protektorá Krolá J. Mći / zá ktorego oſobliwie bywa Mſza w káżdy Piątek: toż Bráctwo od Oycá ś. Klemenſá Oſmego ieſt potwierdzone / y wielkiemi Odpuſtámi nádáne: Ma ſwoie Káplice pobok Kośćiolá tytulu Krzyżá ś. tákże też ś. Wlády-ſláwá od tegoż Biſkupá zmurowána / Oltarzem záłobliwym / y ápparámentámi doſtátnie nádána: w teyże Káplicy ieſt Oltarz Pánny Máryey Loretáńſkiey / wielkiey pobożnośći / v ktorego ludźie poćiechy od Páná Bogá doznawáią. Wzwyż miánowáne Bráctwo vżywa kap czarnych / z málowánemi trupiemi glowámi / á z napiſem tákim: *Pámietay człowiecze ná śmierć*. Ná káżdy Piątek Mſzą o Męce Páńſkiey śpiewáią / á potym diſcipliny: w Piątki záś Márcowe ábo ráczey Wielkopoſtne / bywa konkurs wielki ludźi dla Odpuſtow ktore tám ludźie otrzymywáią / y dla Proceſſyi cum Venerabili Sacramento, z pozwolenia Oycá ś. Klemenſá VIII. od tegoż Oycá ś. ieſt Oltarz Brácki vprzywileiowány zá duſze zmárłe. Ma też ieſzcze to Bráctwo te prerogátywe / że w dźień Wielkopiątkowy więźniá wybawia od śmierći. Drugie Bráctwo w Káplicy Włoſkiey ś. Janá Chrzćićielá / ktore vżywa kap biáłych w Proceſſyách: ieſt to Káplicá bárzo ochędożna / koſztem Kupcow Włoſkich reformowána / ma ſwe Odpuſty czáſow pewnych. W teyże Káplicy reprezentuią prawdźiwą ſtrukturą Domek Pánny Naświetſzey Loretáńſkiey / dniá 10. Grudniá z Odpuſtem / bywa tu ná ten czás zgromádzenie wielkie ludźi. Trzećie Bráctwo ś. Chordy ábo Paſká ś. Fránćiſzká / wielce nabożnie z Odpuſtámi wielkimi od Krákowá wſzytkiego vmilowáne. Jeſt w tym Kośćiele przy śćienie Krucifix ná weyźrzeniu ſtráſzny grzeſznym / do ſkruchy bárzo predki / w krucgánku tákże ieſt Oltarz Pánny Przenaświetſzey záłobliwy / przy ktorym Pan Bog bárzo wiele ludźi ſmutnych poćieſza. Ma Reliquiy Swietych

Bożych

Bożych wielki dostátek / z ktorych niektore te specifikowáne są: Głowy trzy z śś. Jedenastu tyśiąc Dziewic / krew wypłyniona z Obrázow Swietych / z Rzymu tu do Krákowá dostána / cześć Ręki Leoná Papieżá / y inszych. Bywa też Odpust ná kształt Miłośćiwego látá / ná dzień Pánny Máryey Anyelskiey / rzeczoney Portiuncula, dniá 20. Sierpniá. Ołtarz Wielki Mármurowy / struktury piękney y kosztowney: Formy bárzo wspániáłe / kosztu wielkiego / Perłową mácicą męká Páná Jezusowá w flores w czarnym Chebanie sádzona iest / gdźie widáć y Hiśtoryą żywotá ś. Fránćiszká w poyśrzodku málowáną / etc. W krucgánku / tám Obrázy stáwiáią Biskupow Krákowskich zmárłych / z doskonálym konterfetem: są też Bráctie Stácye w tym Kośćiele / są y Káplice Muzykow y Złotnikow.

STACYE RZYMSKICH KOSCIOLOW.

TV w tym Kośćiele odpráwuią śię też Stácye śiedmi Kośćiołow Rzymskich / v śiedmi Ołtarzow tablicámi náznáczonymi. Od S. Fránćiszká idąc po lewey ręce iest Pálac Biskupow Krákowskich / ktory nową strukturą od J. M. X. Piotrá Gebickiego Biskupá Krákowskieg° kosztem nie máłym reformowány / y páńsko wystáwiony.

8. Kośćioł S. NORBERTA.

NJe dáleko / záraz przy Bramie Wiślney iest Kośćioł nowy ś. Norbertá / z Klasztorem Jmienia y Reguły tegoż świętego / do ktorego Pánny z Klasztorá Zwierzynieckiego są wprowádzone 5. dniá Septembrá / kwitnie ten Zakon w swey szczerey Obserwáncyey / pod Regułą ś. Augustyná / ma swe śś. Bożych Relíquie / záłożony Roku 1636. poświęcony Roku 1642. dniá 18. Máiá / od J. M. X. Thomaszá Oborskiego / Suffrágáná Krákowskiego / zá stárániem pobożney J. M. P. Kśieni Zwierzynieckiey Doroty Rackiey / Fundatorki tego Klasztorá szczodrobliwey.

9. Kośćioł S. ANNY.

W Tey vlicy ś. Anny názwáney / byłá przed tym Bożnicá Zydowská / mieysce vrągánia / y czći wyłoczenia Jmieniu Naświętszemu

mu IEZVS, áleć te ſzáráńcą piekielną/ y Pogáńſtwo nienawiſne przećiw práwowiernym Chrześćiánom/z tey vlice wygnano / z tey przyczyny; niewinne dźiećiątko w Wielki Piątek zábili 27. Martij, Roku 1407. y ná Káplaná noſącego Náświętſzy Sákráment do chorego kámieńmi ćiſkáli/ o czym powiádał ná ſwym Kazániu Profeſſor w Piśmie ś. wielki y żárliwy Káznodźieiá Budek v ś. Bárbáry. Po wygnániu tych Zydow/ á po poświeceniu tey Bożnice/ oddány ieſt Akádemiey / áby Profeſſorowie iey Chwałe Páńſką żárliwie rozmnażáli przez ſie/y przez młodź im powierzoną / co z łáſki Páńſkiey czynią pilnie. Má ten Kośćioł Proboſzczá ſwego/y Kánoniki z teyże Akádemiey / tákże y Wikáryow. Tym inkorporowal ten Kośćioł Jagiełło Krol / y Succeſſorom ich. Jeſt to Kośćioł Páráfiálny/ w ktorym świętemi Sákrámentámi Páráfiánom ſwym ádminiſtruią / ma Bráctwo ś. Anny z Odpuſtámi wielkimi/ we Wtorki odpráwuią Wotiwe o ś. Annie / Bráćia tego Bráctwá vżywáią kap ſzárych/ odpoczywa tu Ciáło w mármurowym grobie przed wielkim Chorem po lewey rece przy śćiánie / Przewielebnego B. Jáná Kántego/Doktorá w Piśmie ś. y Profeſſorá Akádemiey Krákowſkiey / wielka poćiechá ludźi wſzytkich Korony Polſkiey. Tu bowiem przy iego grobie / ślepi / głuſzy / chromi / wrzodowáći / y chorobámi rożnymi śćiśnieni / v Páná Bogá przez przyczyne tego Swietego zdrowie vpraſzáią / y opetáni wolni od dyabelſtwá zoſtáią / day Pánie Boże doczekáć tegoż Swietego Kánonizácyey. Doznał łáſki Páńſkiey zá przyczyną tego Swietego w ſwey ćieſzkiey chorobie ś. pámięći X. Jákub Zádźik / Biſkup Krákowſki / w Roku 1638. gdźie záraz pewną y ſzczodrą ſumę Jáłmużny odłożył ná Kánonizácyą y Káplice tego Swietego. Czego y przed tym inſzych wiele rożnymi chorobámi złożeni / 81. od rozumu odchodzących / konáiących tákże 6. prawdźiwie vmárłych 16. doználi. V tegoż ábowiem grobu Swietego / ieſt Oltarz vprzywileiowány zá Vmárłe z wybáwieniem iedney duſze z Czyśćá kto Mſzą ś. zá te odpráwi w tymże Kośćiele: znáyduie ſie wiele y wielce pobożnych (w prácách y w náukách młodźi codźiennych) Miſtrzow / á oſobliwie Grzegorzá Wigiláncyuſzá / Sámborytaná/

rytána/wielkiey pobożnośći człeká: Antoniegò/Anápáchomiußá/Symoná Háliczyußá/ nád ktorym/ gdy vmárł/ gwiazdá we dnie świećiłá/ y inßych wiele Mistrzow żywotá nie nágánione/ o czym manu scripta Kollegium ich/ X. Piotr Skárgá w Zywotách śś. pierwey Akádemiey potym Societatis IESV Professor/ Wielebny X. Fábian Birkowski Dominikan w swoich Kazániách/ X. Simon Stárowolski in sua Polonia, świádczą. Ma ten Kośćioł Reliquiy śś. Bożych dostátek y z Odpustámi/ ma y Szkołe zmurowáną od Máciejá Miechowity/ Kánonika Krákowskiego/ w ktorey Mistrz/ Kántor/ y Studenci mießkáią.

STACYE VII. KOSCIOŁOW RZYMSKICH.

Trzy tu tylko Ołtarze są náznáczone tablicámi dla obchodzenia Stáćiy śiedmi Kośćiołow Rzymskich.

ACADEMIA
MATER DOCTRINÆ, VIRTVTIS, PIETATIS, ET REIPVB. SEMINARIVM.

TV iuż przystąpmy do Przezacney Akádemiey Krákowskiey/ Mátki wielu ludźi vczonych/ od Krolow Włádysławá Iágiełłá y Małżonki iego Iádwigi fundowána/ Roku 1361. w Káźimierzu wprzod/ potym do Krákowá przenieśiona Roku 1400. W tey vczą náuk ludźi wßelkich potrzebnych ludźiom młodym: ma Kollegia troie/ w ktorych Professorowie mießkáią/ y żyią pod posłußeństwem (iáko Zakonnicy) iednego Rektorá. Te przywileiámi wzwyż miánowány Krol z Rzecząpospolitą vmocnił/ y ktoby námie nie ludzko nástępował/ tego przeklina/ mowiąc ták: Si quis autem has nostræ erectionis studij concessionumque pro ipso li-

bertatum & exemptionum ac iurium literas de ſucceſſoribus noſtris, aut quibuſcunque violare & infringere præſumpſerit, iram vindicem diſtricti iudicis & miſerabilem infelicitatis horrendum & inopinatum euentum nouerit ſe incurſurum.

Pierwſze Kollegium názwáne Wielkie / ábo Vniuerſitas, do ktorego wchodząc z vlice ś. Anny / ieſt Obraz Chryſtuſá Páná/ przed ktorym ſie Blogoſłáwiony Jan Kánty modliwał / gdy bywáło Kollegium záwárte. W tym mieſzka Theologow y Philozophow 20. w tymże Kollegium ieſt ſzkoł ábo Lektorium 6. ná dole/ w ktorych in omni ſcientia & facultate, co godziná inſzy á inſzy Miſtrzowie audikorom ſwym przez cáły dzień (Zydowſkiego y Greckiego iezyká ex profeſſo nie opuſzczáiąc) lekcye czytáią. Siodme Lectorium ná gorze názwáne Theologorum, wſpániáłośćią ſwą doſyć ozdobne/ w ktorym nie tylko Profeſſores Theologiæ w Piſmie ś. lekcye ſwoie/ ále też rozmáite ákty publiczne in vtraque facultate, tam Theologica quàm Philoſophica, tákże y Promocye earundum facultatum, przy bytnośći Sereniſſimorum Regum, Ducum, Illuſtrium Cardinalium, ampliſſ: Senatorum, z wielką pochwałą y ozdobą totius Chriſtianitatis odpráwuią. W tymże to Lectorium Theologorum, ieſt Obraz Vmeczenia Chryſtuſá Páná wielkiey pobożnośći / tákże Jágielłá Krolá y Małżonki iego Jádwigi ś. cudney wſpániáłośći konterfet.

Wtore Kollegium Máłe rzeczone / w tym Artyſtow trzynaśćie mieſzka / ći co w dźienney á práwie niewytknioney pracey żyią áż do ſámey niemal śmierći / czytáiąc Studentom lekcye / y diſputuiąc w Kollegium Wielkim. Máią też ſwego Dźiekaná iáko y Theologowie / ktorych powinność tá ieſt / podáwáć Queſtye do diſputácyey Miſtrzom / Bákálarzom / y Studentom / ná káżdą Sobotę y Niedźielę; przy ktorych præſentes powinni być / y Queſtye o rzeczách trudnych y wątpliwych rozprowadząć / y doſtátecznie ſolwowáć; pokázuiąc doſtátecznymi z rozumu wywodámi / w czym ieſt omyłká / á w czym prawdá / y iáko ma być obroniona. Te tedy vtarczki Filozowſkie bywáią czynione dwá kroć w tydźień / lubo to ſą y od ſámych

Profeſſorow árgumentámi trudnemi zawichłáne / y potężne-
pámi z obu ſtron vmocnione / oni te deciduią / y prawdę ßczy-
ndices vznawáią / ná ktorey Diſputatores oną ſię kontentu-
eſtawáią: żyią ex communi menſa.

zećie Kollegium rzeczone Iuriſtarum, ná Grodzkiey vlicy
śćiele Máryey Mágdáleny / w ktorym śiedm Miſtrzow w
czonych mießka / w tymże lekcye ſwe czytáią / ex oppoſito
Burßá názwána Iuriſtarum, zbudowána y nádána od Ja-
ſſá / Kánoniká Krákowſkiego / Roku 1 4 8 0. dla Studen-
wá ſię vczących: przy tych mießka ieden Profeſſor / y ieſt im
/ do tey fundácyey przybyło inßych niemáło / á oſobliwie
ſławá Gárwáſkiego / Kánoniká Krákowſkiego / ktory trzy-
zech Studentow káżdodźiennym wiktem y rożnym ſlim-
ſtrzył. Powinność Studentow / naprzod Pánu Bogu
Kátholikiem być / Officium o Pánnie Naświetßey ná káżdy
Communicate odpráwowáć / tákże y Litánie / ſpoſob życia
y z kárnośćią w kßtałt zakonny / ktoremu Pan Bog niech
ał: do czego znácznie ſię przyłożył świetey pámięći Gábryel
wſki / niekiedy alumnus tey Akádemiey / á potym pilny do-
æceptor w młodych lećiech Naiáśnieyßego Włádysłáwá
o / ßcześliwie nam pánuiącego Páná. Tu też o tym wie-
zebá / że ieden Doktor Medicinæ facultatis, ex fundatio-
e ſſ. powinien vbogich rádą / lekárſtwem / według możno-
ść. Wßyſcy w tych Kollegiách Profeſſorowie / iáko Za-
pod rządem iednego Rektorá: z iedney ßpizárnie / y z ied-
ey żyią / in Communitate iádáią. Przy ſwym obiedźie w
tegoż ſtołu / gdźie y ſámi záwße vbogiego miewáią / ex
B. Cantij, rowną mu ſwoie porcyą dáiąc: ktory gdy do
ſi / ták go witáią: Pauper venit, Chriſtus venit. Pie-
ia y pámięći godny zwyczay ſtárośwíecki przyimowánia
rawdę Akádemia Krákowſka / Mátká náßá / pochwały
/ ex qua tot togatæ militiæ Duces prodeunt. Wie-
ące wiernośći y ßczerośći dowćipy byſtre Nay-
wyżßy

wyżßy Páſterze / y łácno pozwolili przez ſwoie Breue, czytáć Theol
gią / y Piſmo ś. wykłádáć / według ſenſu Oycow śś. á miánow
Bonifacius IX. Vrbanus V. tegoż potwierdźieli: Martinus V. I
Joa nes XIII. y inßy. A ſłußna / bo co dźień więtße incrementa ca
alumni tey Mátki / textu ś. Thomaßá nie odſtępuiąc.

Przy tych Kollegiách ieſt kilká Burß / w ktorych Studenći ſ
reſidencye máią / káżda z nich ma ſwoie fundácye od Biſkup
Xiążąt / Doktorow / Pánow y Miaſt / á ći zá Dobrodźieie ſwe
winni Páná Bogá prośić.

Burßá Hieruzalem / od Zbyßká Oleſnickiego Kárdynał
ſkupá Krákowſkiego Roku 1456. fundowána / á potym y od
innych eleemozyną ßczodrą nádána / ktore ſię tu nie wyliczáią.
ſwoie ſpoſobne Oratorium, ieſt ná ściennie murowány Obraz P
Naświętßey málowány: o nim tá pewna wiádomość ieſt / że
dentá niektorego nabożnego mawiał. O czym świádectwo z
ßone támże ieſt ná ścienie w tymże Oratorium. Dźiś mießkáią
denći ná káżdy dźień Litánie o Pánnie Naświętßey odpr
Miedzy inßymi ieſt znáczna y wiekopámiętna eleemozyná B
mieiá Nowodworſkiego / Rycerzá y Káwálerá Málteńſkie
Tucholczykow. Też Burße J. M. X. Jákub Zádźik / Biſku
kowſki de nouo reſtaurował / y eleemozyną dla 30. Studento
mie Sierádzkiey nádał / z tey okázyey / memor będąc bonæ in
tionis, że w tey Burśie / ießcze młodym będąc / ſam mießk

Burßá Pauperum, od Jágiełłá Krolá dochodem roc
trzona / Roku 1409. do ktorey eleemozyny Anná Krolo
czyniłá ſię. Ma ſwoie Kápellę y Kápłaná / ktory we dni św
práwuie Sacrum, te ſámi Studenći śpiewáią / y Litánie
dźień: ktorych ná tey eleemozynie bywa pod czás y 200. z ktor
dentow wiele ich Kápłanámi / Bákálarzámi / Miſtrzámi /
náuką y błogosłáwieńſtwem Páńſkim / zoſtáie: do ktorey ſię
cyey Krolowey Anny ś. pámięći X. Biſkup Krákowſki / Pio
cki / znácznie przyłożyli.

Burßá Philoſophorum, od Andrzeiá Noſkowſkieg

pá Płockiego/dla czterdźieśćiu Studentow fundowána Roku 1560. á potym y od rożnych inßych ßczodrą eleemozyną opátrzona.

Burßá Zizanistarum, od Doktorá Pismá ś. y Kánoniká Włocłáwskiego / Janá Zyzeniußá fundowána / y doroczným dochodem dobrze opátrzona: W tey Studenći w ßátách Kleryckich chodzą. Były y inße Burße / iáko Niemiecka / Węgierska / ále dla tych náćiy Herezyámi záráżonych / studentow w nich nie máią.

Klásses ábo Szkoły mnieyße / te fundowáne wprzod z nákłádu ś. pámięći Bártłomieiá Nowodworskiego / Káwálerá Máltenskiego. A teraz de nouo z gruntu wystáwione z łáski y nádánia J. K. M. WLADYSLAWA IV. Roku 1643. ná przećiw Kośćiołowi ś. Anny / iáko widźieć káżdy może. W tychże záraz iest práwie wspániáłe y dostáteczne Oratorium dla Studentow / gdźie ná káżdy dźień Sacrum słucháią / w nim Officium B. M. V. y Rosarium odpráwuiąc. Pieśni nabożne według czásu śpiewáiąc / ná káżde święto Orácye odpráwuią / Spowiedźi / y Naświętßego Sákrámentu vżywáią. Máią swe wielkie Odpusty / nádáne od Stolice Apostolskiey / poświęcone pod tytułem Niepokalánego Poczęćia Pánny Máryey / die 2. Iunij, Anno 1643. przez J. M. X. Piotrá Gebickiego / Biskupá Krákowskiego / Kánclerzá Akádemiey / y przy bytnośći J. M. X. Andrzeiá Gebickiego / Biskupá Łuckiego / tákże y wielu znácznych osob / ták stanu duchownego Prześwietney Kápituły Krákowskiey / iáko y stanu świeckiego wielu Woiewodow y Kásztellanow / y rożney Szláchty narodu Polskiego: tákże y przy bytnośći Przezacnego Senatu Miástá Krákowá.

W Kollegiách wßytkich y w Burßách wzwyż miánowánych są Oratoria ábo Káplice / w ktorych Sacra odpráwuią / ták dla zdrowych iáko y dla chorych studentow / ktorym gdy potrzebá Sákrámentá święte dáią: w tych iáko y w inßych wßytkich ßkołách Litánie y pieśni nabożne w káżdy dźień czásow swoich studenći śpiewáią. Czego dogládáią Seniores żeby nie vstawáłá chwałá Páná Bogá wßechmogącego y Naświętßey Pánny: czynią to słußnie / gdyż wßytká Vniuersitas wźiełá ią sobie zá osobliwą Pátronkę / dla czego

też wßędy w ßkolách obrázy tey Przewielebney Pánny bárzo piękne málowáne máią.

10. Kośćioł S. SZCZEPANA.

OD tego Swiętego imienia też vlice ták názywáią. Ma ten Kośćioł Plebaná ſwego y Wikáryow / ktorzy Párochiánow ſwych opátruią przenáświętßemi Sákrámentámi. Jeſt to Párochia wielka ták w mieśćie iáko y po przedmieśćiách / y też po wśiách rośćiąga śie cura animarum. Ma też ten Kośćioł ſtárodawne duchowne Bráctwo ś. Orßule / ábo iedenaſtu tyśiąc Dziewic z Odpuſtámi wielkimi. Vżywa kap czerwonych w Proceſſyách. Przy tym Kośćiele od wſchodu słońcá ieſt Káplicá B. Stániſłáwá Koſtki Societatis IESV, Pátroná Kroleſtwá Polſkiego: z drugą ſtronę od południá Káplicá koßtem y fundußem Jch MM. PP. Korycińſkich opátrzona / tákże ś. Ignácego Fundatorá tychże Oycow / obiedwie piękne y ochędożne bárzo. Máią ſwe Odpuſty: Mße ś. y Spowiedźi / Kazánia y Kommunie ś. odpráwuią Oycowie Jezuići / ktorzy przy tym Kośćiele ſwoy Nowiciat máią / y od nich wßelákim ochędoſtwem ieſt ozdobiony. Ma Szkołę y Miſtrzá / Kántorá y ſtudentow / y dźieći w náukách progres znáczny biorący doſtátek. Tá Szkołá zbudowána od Máćieiá Miechowity / Kánoniká Krákowſkiego: ná tey ieſt wymálowány Obraz Pánny Przenáświętßey / przed ktorym Litánie dźieći ßkolne śpiewáią. W tey vlicy nie dáleko tegoż Kośćiołá ieſt ßpital dla vbogich y podupádłych Mießczan Krákowſkich porządny / ktorych opátruie Bráctwo Kupieckie z Kośćiołá Naświętßey Pánny Máryey z rynku. Tego prowizorem ieſt J. M. X. Archipresbiter / y Pánowie Ráycy Krákowſcy. Máią tu commoditatem piękną vbodzy / máią Kápłáná y Oratorium, w ktorym modlitwy ſwe ći ż mießczánie ná káżdy dźień / y ile ktory chce / odpráwuią. Támże tym ßpitálnym vbogim Sákrámentá ś. dáią / y Mße ś. dla nich odpráwuią z Odpuſtámi nádánemi.

11. Kośćioł

11. Kośćioł SS. MACIEIA y MATTHEVSZA.

PRzy tym Kośćiele iest też Kápellá Máćieiá y Mátthеuszá śś. Apostołow / przez Stánisłáwá Reiá z Kobylan / ná ten czás Plebaná támtecznego / zbudowána : w ktorey Oycowie Iezuići swoie Kommunie y nabożeństwá przy Nowiciaćie odpráwuią / kedy iest Obraz Naświetszey Pánny bárzo piekny y cudowny. Ma też Reliquiy rożnych niemáło.

12. Kośćioł S. MARKA.

NA Sláwkowskiey vlicy ten Kośćioł iest (od bramy nie dáleko) ktory Boleslaus Pudicus zbudowáł y nádał / Roku 1200. ná dwunastu Zakonnikow / ktorych zowią Fratres de pœnitentia BB. Martyrum, żeby we dnie y w nocy P. Bogá ná tym mieyscu chwali-li: vżywáią ći Zakonnicy białego hábitu / y Szkáplerzá / ná ktorym czerwony krzyż w sercu. Przy tym też Kośćiele iest Brátctwo ś. Zophiey / ktorych powinność Koronke Páná Iezusowe odmawiáć / vbogich zmárłych dármo grześć / y koszule / przykryćie zwyczáyne dármo dáć / y vżyczyć ieśli iey nie ma. Są w tym Kośćiele Obrázy Krucifixá y Pánny Naświetszey cudowne / przy ktorych wielkie łáski Boże ludźie doznawáią. Odpoczywa tu ćiáło Błogosłáwionego Michálá Giedroćiego / narodu niekiedy Xiążąt Litewskich / Zakonniká tegoż Zakonu / wsławionego wielkimi cudámi zá żywotá y po śmierći. Vmárł Roku 1485. ex manuscriptis eiusdem Monasterij, tegoż Miechowitá w swey Chronice wspomina.

13. Kośćioł S. IANA BAPTYSTY y EWANGELISTY.

TEn iest ná vlicy tegoż imieniá zbudowány od Piotrá Tuńczyká Romeśá z Krzynná. Kośćioł ten przed dawnymi láty bywał

podawány od Szláchty Xiestwá Siewierskiego. Jest tu domi śiedmi Káplanow vbogich / ktorych prowizorem iest teraz Bráctwo Kráwieckie. Powinność tych Káplanow tá iest / powinni po iedney Mszey w tydźień porządkiem ieden po drugim co dźień odpráwowáć / potym gdźie mogą w inszych Kośćiołách zá eleemozynę: powinni we dni vroczyste y Niedźielne / ná Processyách v Pánny Máryey w Rynku bywáć. Ma też ten Kośćioł Proboszczá ná bárzo lichey fundácyey. Roku 1633. w tymże Kośćiele Pan Bog wszechmogący / stworcá wszech rzeczy y odkupićiel grzesznego człowieká / wielkie dobrodźieystwá ludźiom miłośierdźia iego żebrzącym / przy Obráżie Mátki swoiey począł pokázowáć. Ten Obraz Pánny Przenaświętszey niemal przez pultrzećiá stá lat w kąćie przy filarze po lewey stronie ná Ołtarzu stał / máło co ochędostwá máiąc / iednák iáko flos campi odore fragrans miły y wdźięczny pokazał śię / wolny wszytkim dáiąc przystep do śiebie / wonnośćią wdźięczną dobrodźieystw / cudow przedźiwnych z onego śię náſycáiąc: rozeszłá śię bowiem sławá wielka o tym Przezacnym Obráżie / nie tylko w mieśćie Krákowie / ále y po rożnych kráiách y Prowincyách Krolestwá Polskiego. Abowiem

Z dáleká vtrapieni gdy się vćiekáią
Do tey Pánny, poćiechy znáczney nábywáią:
Nie wzgardza Mátká Boża grzesznych modlitwámi,
Wszytkim przychylna, wszytkich karmi poćiechámi.

Ma ten Obraz teraz wielkie ochędostwo / wotá rożne / wyświadcżáiąc dobrodźieystwá / ktore ludźie przy tym Obráżie ná káżdy dźień otrzymywáią: śpiewáią tu Studenći Litánie o Pánnie Naświętszey ná káżdy dźień. Roku 1639. dniá 9. Kwietniá przenieśiony ten Obraz z kątá od filará ná wielki Ołtarz / ochędożny y bárzo kształtny / przez Ich MM. Wielebnych Prálatow Kápituły Krákowskiey: ma y święte Reliquie / tákże y Odpusty od Naywyższego Pásterzá VRBANA VIII. nádáne. Ma y Szkołę dla dźiatek ćwiczenia.

14. Kośćioł

14. Kośćioł S. VRSZVLE.

NA świetego Janá vlicy ten Kośćioł iest / przy ktorym Szpital y z Klasztorem Zakonnikow názwánych Boni fratres, ktorzy są reuera Boni fratres, bo vbogich chorych opátrznośći żadney nie máiących / opátruią Doktorem / Apteką / Cyrulikiem / iedzeniem y pićiem / łożem y pośćielą / onym co dzień śćieląc / chustámi białemi ochędażáiąc : owá ze wszytkich miar chorym sámi wysluguią y wygadzáią. Máią dla nich Infirmáryą bárzo sposobną / wielką / ochędożną y ćiepłą : łożek w niey dwádzieśćiá y cztery / y Ołtarz / przy ktorym Mszą świetą odpráwuią / gdźie tychże chorych Sákrámentámi świetymi opátruią. Chorzy tu postu nie máią nigdy / bo im to Kośćioł ś. pozwolił / á gdy tu z nich ktory vmrze / otrzymuie in absolutione plenariam indulgentiam, concessam à Summis Pontificibus, & toties confirmatam. Służą y inszym ludźiom Indulgencye / ktorzy ten szpital y chorych w nim náwiedzáią. Zakonnicy sámi vżywáią Hábitu wszytkiego szárego / żyią z sámey eleemozyny / z ktorey y vbogich chorych żywią. Przyprowádzeni do Krákowá Roku 1612. przez Szláchetnego Páná Sebástyáná Montelupiego / Szláchćicá Florentskiego á Kupcá Krákowskiego. Máią Reliquią zacną y znáczną ś. Orszule / y insze. Kośćioł z eleemozyny z gruntu wymurowány / w ktorym odpoczywa ćiáło Błogosłáwionego Bonifácyusá Konwersá Niemcá / żyćia świątobliwego / Konwentu Wiedeńskiego. Vmárł ten miłośierny / posłuszny / y ostro żyiący Brát Roku 1633. dniá 17. Máiá w Konwenćie Zebrzydowskim / tego ćiáło dla pewnych przyczyn przywieziono do Krákowá / gdźie odpoczywa iesżcze do tąd cáłe : Zá Vmárłych / ktorzy v tych Bonifratrow vmieráią / z powinnośći zakonney ći Zakonnicy odpráwuią świete Rożańce / á Káplani Msze świete. W Infirmáryey iest Obraz Pánny Naświetszey bárzo piękny náde drzwiámi / od ktorego głos słyszány był mowiący do Brátá : *Wstań Bráćie, á to chory bez spowiedźi vmiera*, ten chory gdy sie wyspowiádał / vmárł.

15. Kośćioł PANNY MARIEY Immaculatæ Conceptionis.

TO mieyſce Klaſztorem teraz Oycow Bernárdynow ozdobione ieſt / gdźie przedtym byłá Kathedrá brzydkich heretyckich Miniſtrow Brogiem názwány / teraz zá ſtarániem y nákłádem J. M. P. Stániſłáwá Lubomirſkiego / Hrábi ná Wiśniczu / Woiewody Krákowſkiego / ſtánął Kośćioł wſpániáły lubo nie wielki / ná chwałe Pánu Bogu / y Niepokalánego Poczećia Naświetſzey Pánny. W ktorym záraz náſtał Obraz cudowny Naświetſzey Pánny / y Reliquiámi rożnemi śś. Bożych obdárzony doſtátecznie od tegoż Fundatorá J. M. P. Woiewody poruczony Oycom Bernárdynom.

16. Kośćioł S. DVCHA.

PRzy tym ſą Zakonnicy názwáni de Saxia, rożni z krzyżykámi białymi od świeckich Xieży / vżywáią ich ná ſutánnách. Naprzod fundował ich Fulko Biſkup Krákowſki w Sławkowie w ſwym miaſteczku / ktorych przyzwał z Wiedniá Roku 1203. Potym Błogoſłáwiony Jwo Biſkup Krákowſki z támtąd przenioſł ie ná Prądnik Roku 1223. Potrzećie / Błogoſłáwiony Jan Prándotá Biſkup Krákowſki / dla nieſpoſobnośći mieyſcá przyprowádźił ich do Krákowá Roku 1244. y dał im Kośćioł fárny ś. Krzyżá z dźieśięćiną. Tenże Biſkup zbudował im Kośćioł ś. Duchá ná gruncie fárnym / y Szpital przy nim bárzo przeſtrony z kilką izb / dla białychgłow vbogich y dla dźiatek porzuconych / y dla ich mámek / ktore dźiatki przerzeczone karmią / y opátruią. W ktorym ſzpitalu bywa pod czás y do trzech ſet oſob. Prowizorámi tego ſzpitalu ſą Pánowie Ráycy Krákowſcy. Jeſt w tym Kośćiele Bráctwo ś. Duchá z wielkimi Odpuſtámi y Stácyámi v Ołtarzow: w wielką Srzodę támże Odpuſt bywa inſtar magni Iubilæi od Stolice Apoſtolſkiey dány. Ma też y Reliquiy śś. doſtátek / przy tym Szkołá z Miſtrzem / z Kántorem

torem y z Studentámi / á ći máią żywność swą z przerzeczonego Konwentu.

17. Kośćioł S. KRZYZA.

TYm Kośćiołem rządzą ći Oycowie wzwyż pomienieni de Saxia, y Páráfiánom we wßytkim vsługuią (bo Fárá) ma swe Indulgencye y Reliquie śś. Nie dáleko tych Kośćiołow máią Pánny swoy Klaßtor teyże Reguły/ y tego Hábitu vżywáią/ z prace tak swych y z eleemozyny świetey sie żywiąc.

18. Kośćioł S. ROCHA.

PRzy tym Kośćiele iest ßpital dla chorych Studentow / Prowizorámi są Pánowie Ráycy Krákowscy. Ma swe Odpustky y Proboßczá/ ktory rezyduie przy tymże Kośćiele: są y Reliquie śś.

19. Kośćioł S. THOMASZA.

PRzy tym Kośćiele mießkáią Oycowie Kármelići / gdźie przedtym było brzydkie bluźnierstwo Aryáńskie Chrystusá Páná y Mátki iego Przenaświetßey / teraz sie tu służbá Páńska porządnie odpráwuie. Jest ochędostwo piekne / y Reliquiy śś. Bożych niemáło / zá stárániem pobożnego y czći godnego stárcá X. Spiridioná tegoż Zakonu/ktore mu przez X. Ambrożego Kormiewiczá z Rzymu przysłano / ktore on po rożnych Klaßtorách Zakonu swego porozsyłał: temu Klaßtorowi zostáwiwßy Rece śś. Cyryáká y Felixá Meczennikow / wierzch głowy ś. Hiácynthá meczenniká / cáłe Crura śś. Meczennikow / Ewelußá y Antoniná. Jest y Ołtarz vprzywileiowány zá zmárłe: ná fest ś. Thomaßá Apostołá bywáią 40. godzin / á ná ś. Cecylią Odpust zupełny. Jest tu Obraz bárzo piekny Pánny Przenaświetßey/ przed ktorym w Sobote y we Srzode Litánie śpiewywáią cum indulgentijs.

20. Kośćioł

20. Kościoł P. MARIEY SNIEZNEY Ná Grodku.

TEn ná tymże mieyscu Grodku zbudowány / ábowiem tu był pierwey Grod ábo Zamek Krákowski. Ten Kościoł y przy nim Klasztor (iuż ná swym gruncie) świetey pámięci Jey Mość Páni Anná z Ruśce Lubomirska Kásztellanká Woynicka/Mátká J.M. P. Stánisławá Lubomirskiego / Woiewody Krákowskiego / ktory zmurowawszy / oddáłá Pánnom Zakonnym Reguły ś. Dominiká / życia B.Pánny y Mátki ś.Agnieszki de monte Policiano. Jest tu obserwáncya wielka Reguły świetey. Tunicell ábo Włośiennic ostrych záwsze vżywáią / milczenie wielkie y meditácye záchowuią: mięsá nie iadáią (oprocz choroby) w czuynośći wielkiey żyią / práwe náśládowce ś. Dominiká y Mátki swey ś. Agnieszki. Máią swe Odpusty / y Reliquie bárzo znáczne śś. Bożych wielki dostátek/ á miánowićie te / ś. Serwiliáná / ś. Márcyusá / żebro ś. Saturniná / ś. Felixá Papieżá y męczenniká / ś. Hilárego / ś. Ewzebiego / ś. Társiusá / ząb ś. Florencyusá / ś. Márwiuszá / paćierz ś. Florentego / ś. Laurencyey Pánny y męczenniczki cáła kość z ręki / ś. Eugeniey / ś. Zophiey / Pánny Rzymiánki ś. Theophile / ś. Cyrylle / ś. Benedykty czeluść cáłá y z zębámi: ś. Rustyki / ś. Zuzánny Pánny / ś. Kándidy/ ś. Semetry/y inszych wielki dostátek w mnieyszych pártykułách. W wielkim Ołtarzu iest Obraz Naświetszey Pánny Máryey bárzo piękny / wspániáłośći wielkiey / málowány w Rzymie/ y poświecony od VRBANA VIII. Papieżá z Odpustámi. Ten Kościoł zmurowány Roku 1634. dniá 8. Oktobrá / ápoświecony od J. M. X. Oborskiego / Suffrágáná Krákowskiego / Roku 1635. dniá 8. Wrześniá.

21. Kościoł

21. Kośćioł P. MARIEY WNIEBOwźięćia w Rynku.

JAko źrzenicá w oku / ták ten Przezacny y wſpániáły wielki Kośćioł w ſámym rynku Krákowſkim ieſt zbudowány od B. Iwoná / Biſkupá Krákowſkieg / Stryiá Iáckä ś. Roku 1222. ná frymárk Kośćiołá ś. Troyce / gdźie pierwey Fárá byłá. Ten od Mieſzczan Krákowſkich y wielu inſzych ludźi pobożnych przyozdobiony ieſt / tákże áppárátámi doſtátnie vbogácony / Ołtarzámi koſztownymi / Káplicámi ſtruktury piękney / w ktorych ćiáłá Fundatorow pobożnych w grobách wſpániáłych odpoczywáią: ktore Káplice y wſzytkie Ołtarze máią ſwych Kápłanow do odpráwowánia Mſzey ś.

Naprzod tedy Ołtarz wielki / poświecony pod tytułem Pánny Przenáświętſzey Wniebowźięćia / przy ktorym Mſza ś. wielka bywa / y inſzych dwie ex fundationibus. Ten Ołtarz widzenia godny y vważenia / ſubtelnośći y inwencyey dowćipney: wſzytek ſznycerſką robotą zrobiony koſztem wielkim / wyzłocony. Stoł ná ktorym celebruią / ieſt cáłowity z kámienia Gágátkowego. Przy tymże Ołtarzu ieſt Bráctwo Pánny Máryey Wniebowźięćia / fundowáne od Piotrá Wyſzá / Biſkupá Krákowſkiego / Roku 1411. Przy tymże ieſzcze Ołtarzu ieſt y drugie Bráctwo nabożeńſtwá zá duſze w Czyśću będące / y zá ludźie w grzechách leżące: wprowádzone zá ſtárániem tutecznych Kápłanow / Roku 1633. dniá 19. Oktobrá / ieſt vprzywileiowány zá duſze zmárłe. Jeſt y Bráctwo Vboſtwá Imienia Páná Jezuſowego. W tymże tez Kośćiele wedle tego Ołtarzá wielkiego po lewey ſtronie / ieſt Ołtarz tytułu Náświętſzego Sákrámentu / y ś. Longiná męczenniká. Trzeći Ołtarz podle tegoż wielkiego Ołtarzá po práwey ſtronie / tytułu Ofiárowánia Náświętſzey Pánny. Czwarty v Cyboryum Corporis Chriſti, y dźieśiąćiu tyśiecy Męczennikow. Bywa tu ſpiewána Máturá / y druga Mſza Mánſionárſka. Piąty Ołtarz Krzyżá ś. ktory

ktory to Krucifix wielce dziwnemi cudámi ſłynie / iáko wotá vkázuią: wſzytko Corpus tego Krucifixá ieſt z cálowitego kámieniá wyrobione. Ten gdy chćiano odnowić / Málarz / ktory był ná odnowienie ſporządzony / doznał záraz / że nie iáko kámieniá / ále iáko człowieczego ćiáłá ćiepłego ſie dotknął: ten dziwnie ſie zátrwożywſzy / nápoły niemal vmárł / czego potym y drudzy doświádczyli / iáko manu ſcripta Kośćiołá tutecznego opowiádáią. Jeſt to konterfet dziwnie bárzo nabożny / y piękny. Ten Obraz ieſt vprzywileiowány zá duſze zmárłych / przy ktorym gdy Mſzą ś. odpráwuie Kápłan / duſze z Czyśćá wybawia. Szoſty Ołtarz w Káplicy tytułu Naświętſzey Pánny. Siodmy Poczęćia Pánny Máryey / przy drzwiách od wſchodu słońcá. Oſmy Ołtarz nád Bábińcem / tytułu Compaſſionis B. Mariæ Virginis, y śś. Jáná / Stániſłáwá / y Eráſmá. Dziewiąty przy drzwiách Bábińcowych przy śćienie / tytułu śś. Antoniego / Hieronymá / Kátharzyny / Doroty. Dzieśiąty w Káplicy Wáltowſkiey / tytułu Przemienienia Chryſtuſá Páná / y ś. Jáná Chrzćićielá. Jedenaſty / tytułu ś. Thomaſzá Apoſtołá y ś. Thomaſzá z Aquinu / y nowo ś. Bonhomeuſzá fundácyey Páná Jáná Mázurkowicá / Ráyce Krákowſkiego. Dwunaſty w Káplicy tytułu Pánny Máryey Snieżney y Ofiárowánia. Trzynaſty Ołtarz poświęcony pod tytułem ś. Felixá y Bożego miłośierdźia. Czternaſty w Káplicy Pánow Kośińſkich / tytułu ś. Páwłá náwrocenia. Piętnaſty Ołtarz w Káplicy pod wieżą / tytułu ś. Alexego / támże y Ołtarz ś. Mikołáiá w teyże Káplicy. Szeſnaſty Ołtarz śś. 14. Auxiliatorow. Siedmnaſty Ołtarz przy filarze ku południowi / tytułu ś. Anny / ś. Joáchimá / y ś. Jáná Chrzćićielá. Oſmnaſty Ołtarz pozad tegoż tytułu w Ogroycu Chryſtuſá Páná / y ś. Máryey Mágdáleny / y ś. Marthy. Dźiewiętnaſty przed Pány Ráycy Vmęczenia Chryſtuſá Páná / y ś. Jákubá więkſzego: przy filarze odpoczywa ćiáło świątobliwego Jáná Leopolity / w Piſmie ś. Doktorá / prácowitego przećiw Heretykom. Dwudźieſty tytułu Trzech Krolow. Dwudźieſty pierwſzy w pośrzodku filarow Pánny Naświętſzey. Dwudźieſty wtory Ołtarz

śś. Apo-

śś. Apostołow Symoná Judy. Dwudźiesty trzeći pozad w Káplicy pod wieżą Zegárową tytułu ś. Stániſłwá / y świetego Wenceſłáwá. Dwudźiesty czwarty miedzy wieżámi ná Chorze wzgorze / tytułu Troyce Przenaświetſzey / y Wniebowźięćia Pánny Máryey / ś. Jáná Chrzćićielá. Dwudźiesty piąty Ołtarz názwány Loret / przy ktorym ſie Mißy świetych wiele odpráwuie / á to wzgledem Obrázu wielce cudownego Pánny Máryey / ktory wielkiey piekności ieſt.

Ma ten Ołtarz Odpuſty wielkie/przy ktorym Ołtarzu ná cześć y ná chwałe Naświetſzey Pánny Máryey / opiekunki ſzczegulney Miáſtá wßytkiego/ Litánie z muzyką wdźieczną odpráwuią / tákże y Kazánia o teyże Błogosłáwioney cum Indulgentijs. Ten Ołtarz de nouo reſtaurowány nákłádem J. M. P. Stániſłáwá Szembeká / fundácyą ßczodrą opátrzony / do kołá kratą obtoczony mośiężną / y drzwiámi w flores mośiężnemi záwártą. Dwudźiesty ßoſty Ołtarz w Káplicy Bonáronſkiey/ tytułu ś. Duchá / y Národzenia Pánny Máryey / ś. Chryſtophorá / y ś. Jerzego. Dwudźiesty śiodmy Ołtarz tytyłu śś. Apostołow Piotrá y Páwłá: przy tym Anniwerſarz zá duße zmárłe bywa. Dwudźiesty oſmy Ołtarz w Káplicy Turzonow / tytułu ś. Anny y ś. Márká Ewángeliſty. Dwudźiesty dźiewiąty Ołtarz śś. Benedyktá / Fábiáná y Sebáſtyáná. Trzydźieſty Ołtarz nád Bábincem ku vlicy Floryáńſkiey / tytułu ś. Micháłá. W tey nabożeńſtwo Cech Kuśnierſki odpráwuie. Trzydźiesty pierwßy Ołtarz podle drzwi/ tytułu ś. Agnießki. Trzydźiesty wtory Ołtarz w Káplicy Szwárcowſkiey/tytułu Ciáłá Chryſtuſá Páná / y Przemienienia tego świetego. W tey ieſt Obraz Pánny Przenaświetſzey cudowny / á te PP. Celeſtowie opátruią. Trzydźiesty trzeći Ołtarz tytułu ś. Stániſłáwá y ś. Kátharzyny. Trzydźiesty czwarty Ołtarz przećiw Ciboryum / Zwiáſtowánia Pánny Máryey / ś. Jáná Chrzćićielá / ś. Bárbáry: przy tym bywáią Mße świete ſpiewáne Mánſionárſkie. Trzydźiesty piąty Ołtarz kámienny ná Cmyntarzu przy Kośćiele ś. Bárbáry Ogrodźiec názwány. W pul Kośćiołá ieſt Ołtarz Páná Wizenbergá przy filarze / tytułu ś. Anny. Do tych wßytkich Ołtarzow ſą pewne fundácye dla Ká-

planow / ktorzy Msze ś. przy nich odpráwuią / á znáyduie się ich w liczbie 37. ktorymi J. M. X. Pleban (perpetuò Infulatus propter officium) rządzi. Są też y Spowiednicy / ktorzy ná mieyscách swych káżdy dzień śiedząc / spowiedzi ludzi grzesznych słucháią. Ma ten Kośćioł Odpusty wielkie ná dni święte / vroczyste / y przez Oktawę nabożeństwo odpráwuią magna cum solennitate, cum expositione Venerabilis Sacramenti, przy tym y Kazánia káżdodźienne. Ná końcu záś tey Oktawy bywa 40. Horarum cum Indulgentijs instar Iubilæi, z pozwoleniem VRBANA VIII. Pásterzá Naywyższego. Jest w tymże Kośćiele Reliquiy Swiętych Bożych wiele / á miánowićie część z drzewá Krzyżá ś. Głowá cáła ś. Roży Pánny / druga Głowá z iedenastu tyśiąc Dziewic / Pálec cáły z ćiáłem ś. Kosmy Dámiáná: ćiáło cáłe iedno z Młodźiánkow onych / ktore Herod kazał zábiiáć pod czás Národzenia Páná Jezusá. Reliquie znáczne śś. Apostołow / Piotrá / Andrzeiá / Jákubá / Bárthłomieiá / Thomaszá / Márká Ewángelisty / Szczepaná / Wáwrzyńcá / Wincentego / y inszych w liczbie 23. Męczennikow / tákże y iedenastu Wyznawcow / tákże ś. Máryey Mágdáleny / ś. Anny / y inszych Wdow: tákże y śś. Pánien / Dziewic 19. y inszych świętych Reliquiy w pártykułách mnieyszych bárzo wiele. W tymże Kośćiele odpoczywa ćiáło B. Swiętosłáwá Mánsionarzá / zmárłego Roku 1491. Ná Cmyntarzu záś pod lipką świątobliwego Kápłaná Szymoná Albimontáná *à Kászuby*, Pielgrzymá do źiemie świętey / y ś. Jákubá Grobu / ćiáło leży zmárłego Roku 1615. dniá 1. Lutego. W tymże Kośćiele muzyká ozdobna fundowána eleemosynis piorum. Mszy świętych ná káżdy dźień pięć / szosta Brácka we dni Poniedźiáłkowe śpiewánych. Znáczny ten Kośćioł záwsze był / porządkiem wielkim / nabożeństwem ludzkim / y Káznodźieiámi przednimi. Ma dwie ozdobne Wieże / ná iedney wyższey iest Koroná złoćista / wyrażáiąc Miásto Koronne.

STACYE RZYMSKIE.

ODpráwują tu w tymże Kośćiele Stácye śiedmi Kośćiołow Rzymskich/ z Odpustámi tymi co y w Rzymie przy śiedmi Kośćiołách są/ ktorych może záżyć kto chce/ odpráwuiąc Paćierze/ tákże ile kto chce przy Oltarzách tych ktore są náznáczone tabliczkámi/ może począć od ktorego mu śię będźie podobáło. Ma y inszych wiele ten Kośćioł Odpustow: nád to/ Stácye ieszcze insze/ y te ktore są w sámym Kośćiele s. Piotrá w Rzymie. Jest y Szkołá zmurowána/ ktora ma zá Seniorá Mistrzá ze dwiemá Bákálarzámi ná ćwiczenie dźiatek mieyskich: dostátek ma studentow do śpiewánia/ w poyśrzodku tey szkoły iest Obraz Pánny Máryey pieknośći y wspániáłośći/ przed ktorym we dni święte świece gorywáią/ á w káżdy dźień y noc lámpá w láterniey nie zágasza: tu też w káżdy dźień Litánie śpiewáią Studenci z teyże Szkoły.

22. Kośćioł S. BARBARY.

TEn záraz ná Cmyntarzu Pánny Naświetszey iest zmurowány/ pod ten czás gdy y sam Kośćioł stánął. W tym nácya Niemiecka niegdy nabożeństwo swe odpráwowáłá: ále zá Krolá Stepháná Oycom Jezuitom Professom/ náuką y przykłády dobrymi pożytek w duszách ludzkich czyniącym/ dány: y co dźień w ochędostwo/ w kleynoty/ w ápparaty kosztowne bárźiey śię zápomaga. W tym tedy Kośćiele miedzy inszymi Reliquiámi śś. Bożych/ znáyduie śię Reká Pánieńska ieszcze cáłá/ z ćiáłem y z skorą uwiedłą/ z trádicyey pewney/ że to iest s. Káthárzyny Pánny y męczenniczki Alexándryiskiey. Są y te Reliquie/ s. Mikołáiá Biskupá/ s. Jgnácego/ s. Káżimierzá/ s. Anny/ s. Rozáliey/ s. Fránćiszki Rzymiánki: ćiáłá śś. Bożych/ Xistá/ Krystyny/ B. Stánisłáwá Kostki. Jest y ćiáło świątobliwie żyiącey P. Bárbáry Lángowney/ wieku nászego zmárłey: iest y Krucifix/ przed ktorym modlitwy swe czyniłá/ są y dyscipliny/

pliny/ włośienice/ ktorych vżywálá. Vmárłá Roku 1 6 2 1. wieku żywotá ſwego 34. Jeſt też Bráctwo miłośierdźia Páńſkiego/ weſpoł ś. Lázárzá y ś. Mikołáiá/ ktorego powinnośc ieſt/ podupádłych mieſzczan pieniedzmi rátowáć/ y zákłádáć.

23. Kośćioł S. WOYCIECHA.

W Sámym Rynku Krákowſkim ten Kośćioł ieſt/ dány Akádemiey Krákowſkiey od X. Piotrá Myſzkowſkiego/ Biſkupá Krákowſkiego. Jeſt w nim Bráctwo Literáckie/ pod tytułem ś. Bárbáry: ma ſwoie Odpuſty y ochedoſtwo piekne z opátrznośći Niemcow. Krucifix w puł Kośćiołá bárzo żáłobliwy. Jeden Niemiec do niego nabożeńſtwo máiąc/ świátłość z niego widywał/ przy ktorym y wotum ſwe zoſtáwił. Tu Niemieckie Kazánie bywa/ y Mſza dla Niemcow. Ná tym mieyſcu ś. Woyćiech/ gdy przyſzedł do Krákowá/ napierwey ſłowo Páńſkie y Ewángelią świetą Krákowiánom opowiádał: tákże ś. Jácek/ y ś. Jan Kápiſtran Bernárdyn.

24. Kośćioł S. TROYCE Oycow Dominikanow.

PRzy tym Kośćiele Oycowie Dominikani mieſzkáią/ gdźie przed tym Fárá byłá. Lecz Błogoſłáwiony Jwo bedąc Biſkupem Krák: był w Rzymie/ tám wźiąwſzy z świetym Dominikiem znáiomość/ náuce ſie/ cudom/ y żyćiu iego przypátrzywſzy/ prośił Oycá świetego o Bráćią do Polſki/ ktorych ieſzcze nie wiele miał ná ten czás. Widząc deſiderium Jwoná Biſkupá ſtryiá ſwego Jácek ś. Kánonik Krák: á z miłośći nowego Zakonu/ prośił ſie do świetego Hábitu poſpołu z ſwym rodzonym B. Ceſłáwem/ z Henrykiem Moráwiáninem/ y z Hermánem Niemcem/ ktorych ś. Dominik chetliwie przyiął: Tych záś po wyćwiczeniu w Zakonie y vczynieniu Profeſſyey

fessyey do Polski posłał. A gdy do miástá Krák: wchodźili z wielką rádośćią y vczćiwośćią/ Biskup Iwo ze wszytkim swym Duchowieństwem/ tákże Leszko Biáły Monárchá ze wszytkim dworem/ y gminu ludu pospolitego przed Miásto wybiegáiąc w drogę/ onych z niewypowiedźiáną rádośćią witáli y przyimowáli: Wprzod tedy ich wprowádźił B. Iwo Biskup do swego Dworu / w ktorym przez lat cztery mieszkáli/ (kázywáiąc/ Spowiedźi słucháiąc/ y insze swe Zakonne powinnośći odpráwuiąc) dotąd áż fárny Kośćioł Pánny Nas. w Rynku zbudowano. Ten gdy skończono Biskup z Kośćiołá S. Troyce do Pánny Máryey Fáre przeniosł/ á Kośćioł ś. Troyce Dominikanom inkorporował Roku 1223. vide Bzouium de gestis Pol. fol. 3. kwitnie v tych Zakonnikow służbá Boża w chwale Páńskiey z káżdey miáry dla ich porządku/ y ludźi w náuce y w Kazániách świętych/ máią swe studia generalne/ czytáią ich promoći Lektorowie auditorom swym lekcye wszelkie / z tych disputácye co tydźień publiczne/ ábo exámen. Ma tenże Kośćioł dostátek ochędostwá wszelkiego/ Káplic nie máło pieknych/ z fundácyámi Pánow tych ktorzy w nich swe pogrzeby máią.

Pierwsza Káplicá Tytułu ś. Kátárzyny Seneńskiey/ Kśiążąt Zbáráwskich/ wchodząc do Kośćiołá po lewey ręce/ tá z gruntu kosztem wielkim zbudowána/ z mármuru czárnego y białego/ słupámi wielkimi Koryánthowemi/ y grobámi tych Kśiążąt przyozdobiona. Odpráwuią tu Msze ś. śpiewáne káżdy dźień zá dusze zmárłe.

Druga Káplicá wedle tey ś. Wincentego tegoż Zakonu. W tey teraz Pánny Zakonne swe nabożeństwo odpráwuią/ gdźie odpoczywa ćiáło wielce świątobliwey Bárbáry Debińskiey Kásztellanki Krákowskiey/ ktorą wspominąią manu scripta Klasztorne.

Trzećia K[illegible]plicá Pánow Ligezow/ w ktorey teyże Fámiliey swoie pogrzeby [illegible]áią. Ozdobiona iest Ołtarzem Męki Páńskiey bárzo záłobliwy y pobudzáiący prętko do skruchy człowieká zá grzechy. Tu też w tey Káplicy przy tym Ołtarzu dźiádowie vbodzy swe Bráctwo máią pod Imieniem Páná IEZVSOWYM, wielkimi odpustámi vprzywileiowáne; Ci dźiádowie w solennych Proces-

syách

ſyách przed Zakonnikámi ze świecámi zwykli chodźić. W teyże też Káplicy Cech Mulárſki ſwe nabożeńſtwo odpráwuie/ y Mſze zá duſze zmárłych. Tu grob ſwoy ma Przecław Niewiárowſki/ mąż w vczynkách dobrych y miłośiernych pobożny/ tych Zakonnikow ſzczegulny Benefactor.

Czwarta Káplicá ś. Jáckă/ do niey iść po wſchodźie mármurowym wzgorę : ieſt to Káplicá ſtruktury bárzo piękney y koſztu wielkiego. Ma Ołtarz mármurowy kſztáltnie bárzo zrobiony/ w ktorym odpoczywa ćiáło ś. Jáckă/ ktory vmárł Roku 1257. przed tym y teraz cudámi niezliczonemi ſłynie/ nie tylko v náſz w Polſzcze/ ále też y w odległych kráinách y Króleſtwách rożnych/ gdźie pod iego imieniem Kośćioły buduią. Jeſt Kánonizowány od Klemenſá VIII. naywyżſzego Páſterzá Roku 1594. zá ſtárániem świętey pámięći Królá Zigmuntá III. ſą tu wotá rożne/ znákomite/ nabożnych ludźi bogátych y vbogich/ ktorzy łáſki Bożey doználi przez przyczynę tego świętego. W tymże też grobie leży ćiáło Błogoſłáwionego Witá Biſkupá Lubuzáńſkiego tegoż Zakonu/ ktorego Heretycy w przepowiádániu ſłowá Bożego Ewángeliey ś. ſrodze zámordowáli. Tu ieſt Ołtarz vprzywileiowány zá duſze zmárłe.

Piątá Káplicá Trzech Krolow pod Káplicą ś. Jáckă/ w ktorey Archiconfraternitas SS. Roſarij ma ſwoię nabożeńſtwo z Ołtárzem pięknym / kedy ieſt Obraz Pánny Przenaświętſzey/ dźiwney wſpániáłośći y niewypowiedźiáney pięknośći/ nabożeńſtwá wielkiego / cudow przedźiwnych / poćiechy niewymowney málowány w Rzymie/ poświęcony od Oycá ś. Klemenſá VIII. y od tegoż odpuſtámi vbogácony. A przez Bernatá Máćieiowſkiego Kárdynalá y Biſkupá Krákowſkiego przywieźiony/ y Bráctwu Rożáńcá dány. Ten zdeymuią z Ołtarzá 1. Dominica Octobris, z ktorym Proceſſye w Rynku Krákowſkim cum magna ſolennitate & deuotione ſtanu rożnego czynią / przypomináiąc Zwyćięſtwo cudowne/ ktore Pan Bog pokazał nád Turczynem. W tey Káplicy odpoczywáią ćiáłá trzech Błogoſłáwionych Bráći rodzonych tegoż Zakonu/ ktorych iednego dniá do Zakonu przyięto / iednego też dniá zmárli w

Wielki

Wielki Czwartek po Kommuniey ś. w zwykley meditácyey/ Oycowie Stárszy widząc to/rozumieli ich bydź niegodnymi przyięćia Náświetszego Sákrámentu/ y dla tego zmárłych w sádźie pogrześć kázáli: lecz Pan Bog ináczey sądźi pátrząc w skrytośći sercá. Owi Bráćia zmárli po kilká kroć Stárszemu cudownie przez widzenie pokázowáli sie/ vpomináiąc go áby ich ćiáłá ná poczćiwe y słuszne pogrzebu mieysce przenieść kazał: to przydáiąc że nas Pan Bog do siebie w ten czas wźiąć raczył/ y niebem dárował/ gdy nas nayspośobnieyszych widźiał/ dla tegoż nie słusznie od pogrzebu Bráći iesteśmy odłączeni. Czyni tu Pan Bog cudá przy tych ćiáłách. Jmienia tych trzey Bráćiey te są B. Wiecław Káplan/ Władysław Dyakon/ Wisław Subdyakon/ zmárli Roku 1262. leżą ieszcze y drugich ćiáłá Błogosłáwionych/ iáko B. Benediktá Przeorá/ Bogusłáwá Subprzeorá/ Hieronymá y Janá Lektorow vczniow ś. Jácká/ Bzouius in propagine Sancti Hyacinthi fol. 36. tákże y B. Floryaná/ ktorego ś. Hiácynth pod Wyszogrodem ná kápie przewiosł/ tego widźiano ćiáło cáłe Roku 1589. Bzouius vt suprá.

Z tey Káplice do Choru idąc w rogu Chorowym iest Ołtarz Rożáńcá ś. ze wszech miar ozdobny/ á podle tego iest grob mośiądzowy Philippá Kálimáchá człowieká vczonego. Przy tym Ołtarzu odpoczywa ćiáło wielce świątobliwey Pánny Anny Wierzbowskiey. Przed wielkim záś Ołtarzem tákże odpoczywáią ćiáłá wielce pobożnie żyiących czterech Suffráganow Krákowskich/ tegoż Zakonu/ Jákubá z Bydgoszcze/ Páwłá z Krák: zmárłego Roku 1470. Marćiná Krákowczyká zmárłego Roku 1544. Bzouius fol. 51. Przy Zákristiey iest Ołtarz ná ktorym stawiáią Reliquiarz wielki pełen Reliquiy śś. Bożych w śćienie. Przy tym Ołtarzu iest Epitaphium Leszká Czarnego Monárchy Polskiego/ ktorego kośći w tymże Ołtarzu są złożone/ á przed tym Ołtarzem przede drzwiámi Zákrystyey leży ćiáło ieszcze cáłe wielce świątobliwey Pánny Káthárzyny Biáłuszyny z Melsztyná/ zmárłey Roku 1418. przećiw temu ná drugiey stronie odpoczywa tákże ćiáło w cnoty wielkie vbráne Eufrozyny z Fámiliey Kśiążąt Oświećimskich. Zá pulpitem w máłym

 lym

tym Chorze iest grob mármurowy kosztownie wystáwiony ś. pámięci od Jego Mości X. Wężyká Arcybiskupá Gnieźnieńskiego ná ten czás Opátá Mogilskiego/ w tym leży ciáło B. Jwoná Biskupá Krákowskiego/ Fundatorá tego Zakonu/ zmárłego w Mutynie mieście Włoskim / ktorego Oycowie z támtąd przenieśli y tu pogrzebli / wsławiony cudámi. O czym Klasztorne manu scripta opiewáią. W kratyiest grob Janá Zaborowskiego Biskupá Chełmskiego człowieká wielkiey świątobliwości / w iednym grobie z mátką pochowánego. Z Choru idąc po lewey stronie iest Oltarz świętey Kátharzyny Męczenniczki.

Káplicá Pánow Polakowskich / w ktorey nabożeństwo rzemięsło Szewskie odpráwuie / kedy máią Obraz Pánny Máryey cudowny/ iáko wotá dáią znáć.

Siodma Káplicá X. Piotrá Myszkowskiego / Biskupá Krákowskiego / iáłmużniká wielkiego / zmurowána pozorem pięknym mármuru rożnego / od tegoż funduszem opátrzona: odpráwuią tu Zakonnicy Msze ś. zá dusze zmárłe / tákże Wigilie/ Kazánia czásow pewnych/ z teyże Fámiliey máią tu pogrzeby swoie. W tę Káplicę wnieśiony iest Obraz ś. Dominiká de Suriano: w tym tám Suryánie przerzeczonego ś. iest Obraz/ ktory Naświętsza Pánná Márya sámá z niebá málowány przyniosłá/ y Bráciey támteczney dárowáłá zá wielki vpominek: przed ktorym lámpę goráiącą kazáłá mieć/ sámá wprzod oliwy w nię cudownie náláwszy/ y onę zápaliłá: z ktorey oliwy biorą chorzy ná rożne choroby swe vleczenia/ z támtego proportionaliter wymálowány/ przy tym tám cudá rożne się sstáią / y tu przy tym w Krákowie nie mnieysze/ ktorych co dzień doznawámy przez przyczynę tego świętego Pátryárchy/ iáko wotá gęste dáią znáć/ wnieśiony iest 1642. dniá 4. Sierpniá/ á w tym poświęcony Oltarz przez Jego Mći X. Thomaszá Oborskiego Biskupá Láodiceńskiego / Suffráganá Krákowskiego.

Osma Káplicá ś. Mikołáiá *Orlikowska* rzeczona. W tey Piekárze swe nabożeństwá odpráwuią/ są tu w tey Kápeli Reliquie śś. są y trzy głowy z iedenastu tyśięcy dźiewic/ y inszych śś. nie máło.

Dźiewiątá

Dźiewiąta Włochá Profániego de familia Colnmnorum. W tey Cechu Kowálskieg Towárzyßé nabożeństwo swe odpráwuią.

Dźieśiąta/ w ktorey Towárzyßé rzemiesłá Kráwieckiego nabożeństwá swe odpráwuią.

Jedenasta Jch M. PP. Lubomirskich de Lubomierz, Komessow de Wiśnic, odpráwuią tu Mße śpiewáne zá duße zmárłe według fundáciy: iest to Káplicá sumptem y dostátkiem práwie páńskim wystáwiona/ tu w tey Fámiliie przerzeczone máią swe pogrzeby/ w tey leży ćiáło przy rodźicách swych Pánny Leonory/ Pánny wielce kocháiącey sie w strzemiezliwośći y w Angielskiey czystośći/ ktorey to Pan Bog cudownie płáćił: corká to byłá Wielmożnego Sebástyaná Lubomirskiego Kásztellaná Woynickiego / y Anny z Ruścá Małżonki iego/ á śiostrá Jáśnie Wielmożnego Stánisławá Lubomirskiego Woiewody y Generałá Krákowskiego: ma w sobie málowánie piekne y nabożne/ záwárta kratą mośiężną we flores sádzoną. Tu sie wroćiwßy do krucganku/ naprzod wstąpiwßy do Ołtarzá Męki Páńskiey / przed ktorym Bráćia Zakonni swe według zwyczáiu paćierze y meditácye odpráwuią: iest to Krucifix konterfetu bárzo załobliwego / odnowiony Roku 1636. sumptem iedney zacney Mátrony. Ten to Krucifix przypłynął rzeką Wisłą pod Krákow / ktory gdy chćieli rozni y nabożni Kápłáni bráć do swych Kośćiołow/ tych opuśćiwßy Oycom Dominikanom dał sie wźiąć/ y ná to mieysce postáwić/ gdźie wielkimi cudámi słynie. Podle tegoż leży ćiáło Błogosłáwionego Stánisłáwá Kokoßki Zakonniká / w piśmie ś. Doktorá/ do ktorego ten Krucifix gdy sie przed nim modlił mawiał/ á Bráćia Zakonni widywáli ogniste kołá/ nád głową iego. Ná troie stąpienie od tego iest grob/ w ktorym on sławny Zydek Seuerinus Roxolanus odpoczywa / ktorego prace są wiádome świátu/ á żywot Chrystusowi Pánu: wielki to był disputator z Hæretykámi y zwyćiężcá ich/ złotey wymowy stárzec/ y świątobliwośći wielkiey / Káznodźieiá ná Hærezye dowodny / ná wystepki srogi/ zá ktorego pracą y stárániem ßcześliwie Kánonizácyá ś. Jáckà doßłá: przy śmierći z iego ćiáłá wielka wonia wychodźiłá

ktora czuć było po wßytkim Kościele w krucganku/ dormitarzu/ y w celách. ex relatione Patrum eiuſdem Ordin. Podle tego wielki rozgárdziciel świátá/ życia świątobliwego Wielebny Melchior Moſcicenſis, Káznodzieiá y Spowiednik Zygmuntá Auguſtá/ ktoremu ten przezacnie śmiáły ſtárzec w Piotrkowie czáſu Seymowego piſmo z reki wytrącił/ gdy ſie chćiał podpiſowáć w kśiegách Hæretyckich/ licencyą im do druku dáiąc/ o czym wſpomináią Polſcy Kronikarze. Krol Auguſt gdy temu konſerował Biſkupſtwá Przemyſkie y Kámienieckie/ przyiąć ich niechćiał. Ja ſłyßałem (Autor mowi) z vſt czći godnego ſtárcá Ludwiká z Przemyślá tegoż Zakonu/ z ktorego rąk Hábit świety przyiął/ że widywáli Bráćia świátłość wielką nád głową iego gdy ſie modlił/ gdy z Schiſmátykámi y Hæretikámi ſubtelne y vczone diſputácye miewał/ y Kazánia náuki zbáwienney pełne czynił: po śmierći iego ćiáło z śiebie wonią wdzieczną wydawáło: tenże przećiw Ochinowi ápoſtáćie dziwnie mądry y świątobliwy náuki pełny liſt piſał; vide Bzouium in propagine Sancti Hyacinthi. W Kápitularzu ieſt grob wymurowány Bráćiey Zakonnych/ w tym odpoczywa ćiał Zakonnych bárzo wiele/ miedzy ktoremi te Błogosłáwionych ćiálá ſą: Dominiká z Seceminá Kánclerzá Kośćiołá Gnieźnieńſkiego/ y Błogosłáwionego Rudolphá Prowinciałá tegoż Zakonu/ obay Doctores Theologiæ & Iuris vtriuſq; : iednego dniá zmárli y pochowáni w iednym grobie Roku 1519. ieſt tá o nich trádicya że po śmierći náleziono ich wzáiem ſie obłápionych: toby miłość ſpráwiłá ktora oni zá żywotá z ſobą záchowáli/ iáko wyświadcza ich Epitaphium w ten ſens:

Hoc compreſſi lapide Beati manes requieſcunt.

Nie godźi ſie y tu pámietnych Stárcow przepomnieć/ á zwłaßczá prácowitych y świątobliwych: iáko Fábiáná Bierkowſkiego Káznodźieie J.K.M. Włádiſłáwá IV. ſławnego w piſániu Kśiąg: tákże y Mikołáiá Moſcicenſá/ ktorego piſmá nam zbáwienie opowiádáiące/ iáſne ſą. Tego Konwentu tegoż wieku żył on przezacny Dźieiopis w piśmie znáiomy wßytkiemu świátu/ ozdobá Zakonu y Klaßtoru tego/ y wßytkiey Polſki náßey Abráhám Bzouius, ktory ten

Kośćioł

Kośćioł Obrázámi w Rzymie zrobionemi przyozdobił y vbogáćił. Godźien niezápomnienia Brát Alexius Conuersus dla iego świętych vczynkow y ostrego żyćia/ kochał się ten Brát w pokorze/ miłośći przećiw Bráćiey/ w silentium, ktorego nigdy wstąpiwszy do Zakonu nie łamał/ mięsá nie iadał/ włośiennice raz ná śię włożoną z śiebie nie zdeymował/o śmierći dniu y godźinie wiedźiał/ktorą Brátu swemu Zakonnemu po trzykroć opowiedźiał/ ten ná Promniku podczás powietrza vmárł Roku 1623. W Káplicy Ich MM. X. Zbárázkich leży ćiáło Błogosłáwioney Pánny imieniem Beaty. Jest tu w tym Kośćiele wiele Błogosłáwionych/ owo zgołá quot gressus facis, tot sunt corpora Sanctorum; táki głos ieden stáruszek Zakonny/ Kápłan nabożny słyszał/ będąc ná modlitwie/o czym ich manu scripta szeroko świádczą. Má też ten Kośćioł Reliquiy śś. Bożych wielki dostátek/ á miánowićie Krzyż ozdobny/ w ktorym iest prawdźiwe drzewo Krzyżá ś. y trzy tarny z Korony ćierniowey/ skropione Krwią Chrystusá Páná: w drugim Reliquiarzu tákże tám ieden z teyże Korony pospołu z źiemią Krwią polaną tegoż Páná/ y gembká ktorą przytykano do vst P. Chrystusowych octem y żołćią one nápełniwszy: w trzećim Reliquiarzu są kośći ś. Bożych 13. w czwartym są świętego Jana Chrzćićielá/ śś. Apostołow Andrzeiá/ Máćieiá/ Bárnáby/ Thádeuszá/ Thomaszá/ Philippá/ Simoná/ Bárthłomieiá/ Páwłá/ Jákubá więtszego y mnieyszego/ śś. Ewángelistow Márká/ Máttheuszá/ Lukászá/ ś. Wáwrzyncá/ y ś. Wincentego Rámioná cáłe/ śś. Pánien Bárbáry/ Agnieszki/ pálec z ręki ś. Máryey Mágdáleny/ ś. Eráśmá Biskupá/ sztuke gwoźdźiá ktorym był Chrystus Pan przybity do Krzyżá/ y część słupá v ktorego niewinnie był biczowány/ z wielą Reliquiy śś. Bożych 30. inszych/ w inszym Reliquiarzu Męczennikow śś. Bożych dwu set dwudźiestu y czterech/ á Wyznawcow 45. Pánien 87. oprocz głow kilku cáłych z iedenastu tyśiecy dźiewić/ głowá cáła ś. Társicyuszá/ Roku 1632. v Oycá ś. Vrbaná VIII. Wielebny y świętey pámięći Abráhám Bzouius wzwysz pomieniony/ ćiáłá pięći śś. Bożych cáłe vprośił do Polski/ ktore y przysłał/ ktore do tego czásu iesz cze

nie ſą vkazáne Krákowowi dla mieyſcá nie ſpoſobnego/ lecz ich w krotkim czáśie zá pomocą Bożą obaczemy. W tymże Kośćiele ſą troie Bráctwá duchowne/ pierwſze Rożáńcá ś. Pánny Máryey/ drugie Imienia IEZVS, á trzećie pozoſtále od Fáry pod tytulem Vboſtwá Páná Jezuſowego dla vbogich: te Bráctwá w wielkiey y w niewymowney nabożnośći kwitną/ miewáią ſwe Proceſſye mieśieczne/ w Niedźiele pierwſzą y wtorą z Naświetſzym Sákrámentem/ y odpuſtámi wielkimi. Bráćia tych śś. Bractw Rożáńcá ś. odmawiáią káżdy dźień Chorámi Rożániec ś. oraz ſłucháiąc Mſzey świetey o Pánnie Naś. ábo o Imieniu Páná Jezuſowym: á tych bywa konkurs nie máły oboiey płći/ otrzymuią zá to odpuſt zupełny/ pozwolony odmawiáiącym Rożániec ś. od Oycá ś. Páwłá III. Ma ieſzcze to Bráctwo ſwe Stácye v pięći Ołtarzow/ przy ktorych odmawiáią pięć paćierzy y pięćioro Pozdrowienia Anyelſkiego: zá te doſtępuią odpuſtow podczás zupełnych / podczás wybáwienia duſze z Czyſcá/ á te może káżdy dźień/ káżdy człowiek otrzymáć/ o czym W. Oćiec Wálerian de Cracouia w ſwym Ogrodźie Rożány ſzerzey piſze. Jeſt też tu w tym Klaſztorze Bibliothecá doſtátnia w Kśiegi drukowáne/ y w piſáne; widźieć tu onych Oycow Stárych prace wielkie w piſániu rożnych Kśiąg/ naydźie tám Biblie/ Poſtyle/ Kroniki/ Hiſtorye iezykiem Polſkim/ ále dla niedoſtátku y ſumptu ná to wyſokiego ná świát nie wydáne.

STACYE RZYMSKICH KOSCIOLOW.

IAko w inſzych Kośćiołách Krákowſkich/ w ktorych ſię Stácye Kośćiołow Rzymſkich odpráwuią/ ſą Ołtarze náznáczone tablicámi/ ták y tu w tym v śiedmi Ołtarzow.

Nie dáleko tegoż Klaſztorá y Kośćiołá/ ieſt Klaſztor Pánieńſki Zakonu ś. Dominiká/ Reguły trzećiey: te nabożeńſtwá y Zákonney czynności ſwey przeſtrzegáią: ſą pod władzą Przeorá tuteczne-go/ y ſine licentia onego nic nie mogą czynić/ żyią z prace rąk ſwych/ potrzeby ſwe máią v ś. Troyce: tey Reguły była nomine & re Beatá wyżey wſpomniona.

25. Kośćioł

25. Kościoł S. Iozepha.

Pod tytułem ś. Josepha Oblubieńca czystego Panny Przenaświętszey, iest ten Kościoł prawie według wymiaru wpuł Miasta Krakowa, od Przewielebnego ś. pamięci X. Jakuba Zadzika Biskupa Krakowskiego fundowany. Przy tym Kościele iest Klasztor Panien Zakonnych ś. Franciszka trzeciey Reguły, które wprowadził Przewielebny J. M. X. Piotr Gembicki Biskup na ten czas. Krak. wziąwszy te Zakonnice z Klasztoru ś. Agnieszki, y postanowił za Matkę y Przełożoną temu Klasztorowi Pannę Teresse Zadzikownę, rodzoną siostrę ś. p. J. M. X. Zadzika Biskupa Krakowskiego.

26. Kościoł S. Piotra.

Ten na Grockiey ulicy iest, ma go Kapituła Krakowska w swym opatrzeniu, y w podawaniu z funduszami, ma swe szczegulne Indulgencye y Reliquiie śś.

27. Kościoł SS. Piotra y Pawła Apostołow.

Ten Kościoł zbudował ś. p. Zigmunt III Krol Polski Roku 1597 tym kształtem y strukturą iako w Rzymie od Kardynała Farnezego dla Oycow Jezuitow. Jest przy tym Kościele Kapłanow dostatek, ktorzy pracuią około dusz ludzkich, słuchaiąc Spowiedzi (iako y inszy Kapłani) żadnego nie pragnąc pożytku ut existimant obtrectatores, tylko zbawienia ludzkiego. Po prawey ręce wielkiego Ołtarza iest Kaplica piękna, w ktorey iest Ołtarz abo raczey Relikwiarz pełen śś. Reliquiy tych: naprzod iest ciało ś. Piotra Męczennika Rzymianina, ś. Alexandra, ś. Bona, ś. Fausta, ś. Felixa, ś. Fortunata, ś. Hiacyntha, ś. Pamphilego, ś. Thedula, ś. Wiktora, ś. Wiktorina, śś. Panien Anastazyey, Sero-

tyny

tyny, Cyryaki, śś. Męczenników y Męczenniczek. Głowy zaś są tych Męczenników śś. Desideryusza, Gaudencyusza, Quirina, Marcella, Alexandra, Piotra, także głowa B. Stanisława Kostki, y żebro całe, niech będzie Pan Jesus błogosławiony z wszytkich y z tego Syna Korony Polskiey cudownego przy grobie swym w Rzymie y u nas w Polszcze. Są ieszcze y tych Panien śś. głowy, śś. Albiny, Marcelliny, Ermy, Szmidiny, y iedna z iedenastu tysięcy dziewic. Ramiona zaś tych śś. Męczenników śś. Amancyusza, Andrzeia, Eustachiego, Firmiusza, Innocentego, Nikazyusza, y Pawła ś. Apostoła, ś. Sebastyana, ś. Katharzyny, Julianny, Euphraziey, Panien y Męczenniczek, y B. Salomei Księżney Polskiey: z goleni śś. Bożych tych są, Męczenników Rzymskich śś. Innocentego, ś. Abundiusza, ś. Albiniego, ś. Apolloniego, ś. Kasiana, ś. Krescentego, ś. Dacyana, ś. Dionizego, ś. Domicyana, ś. Gabiniego, ś. Mauryccego, ś. Mamiliana, ś. Fortunata, są y inszych w cząstkach mnieyszych wiele śś. iako Jana ś. Jeremiasza proroka, Drzewo Krzyża ś. y z ziemią Krwią Pańską polaną: te wszytkie Religuie śś. Bożych są z wielką uczciwością w Religuiarzu abo w Ołtarzu na to pięknie zrobionym zawarte Roku 1639 dnia 15 Maia, od Przezacnych y Wielebnych Prałatów Kapituły Krakowskiey. Maią tu swe Oratoria ludzie nabożni, pod tytułem Panny Naś. iest y Bractwo teyże Panny Niepokalanego Poczęcia, to Bractwo używa Kap czarnych w Processyach. Tu też ciało odpoczywa w grobie Oyców Wielebnego, pracowitego, świątobliwie żyiącego Oyca X. Piotra Skargi J. K. M. Zygmunta III Kaznodzieie, sławnego w Kazaniach y w pisaniu Ksiąg, którego dotąd dwa palca pierwsze u prawey ręki są całe, umarł Roku 1612 dnia 21 Septembr. więcey czytay o tym Przezacnym Kapłanie W. X. Fabiana Bierkowskiego, Zakonu ś. Dominika, Kaznodziei J. K. Mci.

Stacye rzymskie.

W tym tu Kościele odprawuią stacye siedmi Kościołów

Rzym=

Rzymskich, u Ołtarzow na to naznaczonych tablicami. Są y Odpusty insze, ktorych kiedy kto chce, y kiedy chce może otrzymać y ich zażyć, nawiedzaiąc ten Kościoł y w nim się modląc.

28. Kościoł S. Andrzeia.

Przy tym Kościele Zakonnice ś. Klary swe mieszkanie maią, Reguły ś. Franciszka, fundowali go ś. Salomea Krolowa Halicka, albo raczey polska, wprzod na 60 panien Zakonnych, (ale ich teraz więcey) opatrzywszy osobliwie kleynotami, y apparatami Kościelnymi. Ma ten Kościoł śś. Bożych Reliquie te: Ciernie z Korony pańskiey, śś. Apostołow piotra, pawła, Bartłomieia, y Jakoba większego, śś. Męczennikow ś. Jędrzeia, piotra, Walentego, Hilarego, Wawrzyńca, Wincentego, śś. panien y Męczennic: ś. Katarzyny, Dorothy, Małgorzaty, Barbary y ś. Klary Velum. śś. Wyznawcow ś. Augustyna Doktora, y ś. Hieronyma, ś. Thomasza z Aquinu, ś. Wencesława. Klasztor ten naprzod był w Zawichoście, a potym w Skale, tu potrzecie w Krakowie fundowany, y dostatecznie zmurowany, Zakonnicami osadzony od Biskupow Krakowskich, od J. M. X. Jerzego Radziwiła Kardynała, y Biskupa Krakowskiego; y Bernata Macieiowskiego, Biskupa Krakowskiego, w protekcyą wzięty, ktore zawsze pod władzą Biskupow Krakowskich są. Maią swych Kapłanow świeckich do służby Bożey y inszych powinności. Ma też ten Kościoł pewne swe odpusty czasow swych.

29. Kościoł S. Marcina.

Zacney Familiey Osłoia z Domu Gryphow, wprzod ten Kościoł zbudował, lecz Roku 1618 dany iest pannom Zakonnym s. Theresy Karmelitow Discalceatow w pięć lat po przyprowadzeniu ich do Krakowa, Kościoł tych panien y z Klasztorem, z gruntu nowo wymurowany kształtem pięknym z jałmużny, Roku 1638

powię-

poświęcony 24 Maia, w Niedzielę czwartą po Wielkieynocy, Roku 1644 od Przewielebnego J. M. X. Piotra Gembickiego Biskupa Krakowskiego. Ja tu pioro swe powściągam, y rękę swą zatrzymywam do opisania życia tych Panien: abowiem żyią w wielkiey ostrości, w zachowaniu Reguły, y ustaw Zakonnych, Silentium ustawnie pilnie zachowuią, mortyfikacye ciału ostre y srogie czynią, owo zgoła rozum moy ustaie, uważaiący żywot tych Anyołow w ciele ludzkim żyiących. Odpoczywaią tu ciała ieszcze do tąd całe, iako W. Konstancyey z Mirowa zmarłey Roku 1627 dnia 14 Maia, y W. Chrystyny zmarłey roku 1628, dnia 9 Września. tey ciało po śmierci iako Alabastr białe było przez czas długi, y W. Katharzyny zmarłey Roku 1629 dnia 2 Września. Maią Reliquij ss. dostatek, y odpusty na pewne czasy.

30. Kościoł abo Oratorium dla Kapłanow Starych.

Przy tym Oratorium Kapłanow Starych, chorych, w parafiach wypracowanych residencya iest, maią tu swe pospolite mieszkanie, zawiaduie temi Kapituła Krakowska, ktora ich prowiduie wiktem dosyć poczciwym.

31. Kościoł S. Idziego.

Ten na Grodzkiey ulicy iest pierwszy od Bramy idąc, zbudowany Roku 1082 od Władisława y Judity Małżonki iego, po otrzymaniu w potomstwie pociechy, za ofiarowaniem się temu świętemu. Zakonnicy Dominika ś. residencyą swą maią, y z funduszem Rożaniec ś. Każdy dzień tu odprawuią Chorami ludzie nabożni, oraz Mszey ś. słuchaiąc, za co miewaią zupełny odpust od Nayświętszego Pasterza Pawła III. dany, ten może każdy ofiarować za zmarłe dusze, a ucząc Rożańca świętego, piękne zbawienne nauki daią, z rozmyślaniem

słaniem Żywota Pana Jezusowego, y Panny Naświętszey ludziom słuchaiącym. Ma też swe Odpusty zupełne ten Kościoł (oprocz Brackich) kilkakroć do Roku, ma y Relequij ss. Bożych dostatek, a mianowicie te: Swiętych Męczennikow ss. Andrzeia Apostoła, Pawła, Justyna, Seweryna, Walentego, Piotra, Theodora, Gencyana, Antoniego, Larga, Relata, Desideriusa, Felicyana, Felicissima, Cyrila, Sulpicego, Mamiliana, Pontiana, Juliana, Klemensa, Hippolita, y dziesięć tysięcy Męczennikow Thebańskich: Panien y Męczenniczek tych ss. Theodory, Justy, Antoniey, Konkordyey, Klaudyey, Mansuety, Prymityry, ząb cały świętey Fortunacyey, y z iedenastu tysięcy dziewic, y inszych wiele w mnieyszych częściach dostatnie z rożnych mieysc świętych, za staraniem W. X. Ludwika Kołankowica Ordin. Praedic. 1642 dostane.

Wtora Część
Opisania Kościołow
W Stradomiu y w Kazimierzu

32. Kościoł S. Bernardyna.

Pierwszy Kościoł na Stradomiu z Klasztorem Oycow Bernardynow, Reguły s. Franciszka de Observantia, od B. Jana Kapistrana towarzysza s. Bernardyna założony, a wprowadzony do Polski przez Kardynała Zbigniewa Oleśnickiego Roku 1451. tych Krol Kazimierz III y Krolowa Zophia Matka iego, z Rycerstwem, Dworem, także z Duchowieństwem, wdzięcznie bardzo przyięli, jako posłańcow

Chrystu-

Chrystusowych. Za tego Błogosławionego Jana Kapistrana
przyszciem, tak się ludzie do tego Zakonu obrocili, iż ten=
że Błogosławiony Jan Kapistran, z samey Akademiey Kra=
kowskiey Doktorow, Mistrzow, Bakałarzow, Studentow,
ręką swą w Habit Zakonny oblekł, y do Zakonu przyiął
sto czterdzieści. Napełniwszy tedy niemi Klasztor, y wyćwi=
czywszy w Zakonie, sam odchodząc Klasztor im zostawił.
(O iako płodna Matka Akademia Krakowska w męże
dobre, ktorych do rożnych Zakonow posyłała i posyła)
Zbigniew Biskup Krakowski y Kardynał, tymże Oycom
na placu brata swego Piotra Oleśnickiego, Wojewody Sędo=
mirskiego, Klasztor z Kościołem zmurował. Jest w
tym Kościele obraz Panny Naświętszey cudowny: iest y
grob Błogosławionego Simona z Lipnice tegoż Zakonu
cudami wielkimi wsławionego, ten umarł Roku 1488.
Przy grobie tego Błogosławionego, iest Ołtarz uprzywileiowany
za zmarłe dusze: odpoczywa y inszych ciał B. przy tym
Klasztorze nie mało, a mianowicie B. Leonarda Girardyna,
B. Stanisława S. T. M., B. Andrzeia S. T. Bac. BB. Anto=
niego y Alexego Laikow, o czym ich manu scripta świadczą.
Nie ustała w tym Zakonie święta obserwancya życia zakon=
nego. Jest też Bractwo ś. Anny z swoią Kaplicą, używaią kap
płociennych szarych w processyach, ma to Bractwo odpusty wiel=
kie. Ma teraz Kościoł Relequiy śś. wielki dostatek, a miano=
wicie paciorek ś. Joanny, od samego Pana Jezusa poświęcony,
y wielą łask uprzywileiowany, iako Historia Żywota ś. Joanny
świadczy. Jest y partikuła Drzewa ś. Krzyża, y iedna spina
z Korony cierniowey, wielka Kropla Krwie Chrystusa Pana,
Włos z głowy Naświętszey Panny, zupełna Ręka ś. Rożey, iedne=
go z Apostołow znaczna Reliquia, a te darowane od Księżny
Kurlandskiey temu Zakonowi. Ten Kościoł Roku 1646 zna=
cznie reformował J. M. P. Woiewoda Krakowski Stanisław
Lubomirski, y Hrabia na Wiśniczu, nie tylko Kosztownym
Ołtarzem, ale y Tabernaculum sumptem nie małym wy=
stawił. O tych Zakonach Dictum piękne Jego M. X. Piotra

Tylick

Tylickiego Biskupa Krakowskiego, męża mądrego y cnotami wielkimi ozdobionego, przy Stole między Senatorami, mawiał bowiem że Bernardyni per humilitatem, Dominikani per doctrinam polskę od herezyy uwolnili.

Stacye rzymskie.

U piąci Ołtarzow tu w tym Kościele, odprawuią się Stacye Rzymskich Kościołow z odpustami, a te są naznaczone tablicami: ma y inszych Odpustow nie mało.

33. Kościoł S. Jadwigi.

Wielkiey sławy y świątobliwości Jan Długosz Kronikarz polski, Kanonik Krakowski, tak pisze, że ten Kościoł iest zbudowany na Stradomiu Roku 1351 przez Kazimierza Monarchą polskiego, (za upamiętanie y powstanie z grzechu srogiego) przy tym iest Klasztor Zakonnikow nazwanych Bożogrobskich Reguły S. Augustyna, ci na sutannach wszyty Krzyż czerwony noszą, na prawym boku. Jest y Szpital dla chorych y starych Zołnierzow, a ci wszyscy są szczodrze funduszem od przerzeczonego Monarchy opatrzeni. Stradom zaś wszytek ten Kościoł za Parafią swą ma. Do tego Kościoła wszytkie Processye z rożnych Kościołow Krakowskich, w dzień śś. Rozesłańcow przychodzą, gdyż Krol Władisław Jagiełło w ten dzień z Krzyżakow zwycięztwo otrzymał: tę tedy pamiątkę obchodzą cum Indulgentiis. Ma ten Kościoł Odpusty swe na rożne dni w roku, y Reliquiie śś. Ma y proboszcza, ex gremio Caenobij Miechoviensis, a tego czasu iest Wielebny X. Samuel Nakielski S. T. D. mąż świątobliwy, spokoyny, w urzędzie swym czuyny, pracowity, ktorego praca w pisaniu Ksiąg, miłey Oyczyznie naszey wiadoma iest.

34. Kościoł SS. Agnieszki y Lucyey.

Przy tym iest Klasztor Panien Zakonnych s. Klary, pod obserwancya Reguły s. Franciszka, trzeciey Reguły. Do tego Klasztoru wiele Domow Zacnych Familiy, Corki swe do ćwiczenia w boiaźni Bożey daią, z ktorych się wiele na świat nie wraca. Fundowany y zbudowany ten Klasztor, ieszcze za żywota B. Jana Kapistrana, po pogorzeniu naprawiony od X. Jana Korsbacha, Kanonika Krakowskiego. Ma swe odpusty y śś. Bożych Reliquiy nie mało.

35. Kościoł SS. Katharzyny y Małgorzaty.

Ten Kościoł na Kazimierzu zbudowany Roku 1342 od Krola Kazimierza Wielkiego, osadzony Zakonnikami Reguły s. Augustyna Eremitow, ktorzy są przyprowadzeni z Pragi do Polski od tegoż Krola. Do budowania Klasztornego przyłożył się Pan Melsztyński Kasztellan Krakowski. W tym Klasztorze naprzod wchodząc do Ambitu fortą, nad ktorą są Obrazy malowania dawnego barzo nabożne: pierwszy iest Zbawiciela naszego w cierniowey Koronie, niemal wszytek Krwią skropiony, ręką prawą dotykaiący się w boku rany włocznią uczynioney: drugi iest Panny Maryey żałobliwy: iest o tych Obrazach pewna wiadomość, że przy śmierci pokazowały się niektorym ludziom, co tam za żywota w zdrowiu wstępowali, y do nich nabożni byli, a modlitwy swe przed nimi odprawowali: między inszymi był pamięci godny Jan Leopolita S. T. D. Professor Akademiey, Kaznodzieia sławny, ten przed swą śmiercią w swey habitaczyey widzeniem tych Obrazow był uczczony (tego widzenia świadkiem był X. Taranowski Kanonik Krakowski) tę y wielom inszym ludziom nabożnym ukazowały się: dla tegoż przed temi Obrazami, na ozdobę ich, lampy y świece od ludzi bywaią palone, y modlitwy czynione. W Ambicie iest Kaplica pod tytułem s. Doroty, y inszych świętych: ta

nowo

nowo restaurowana (Kapitularzem zowią) w ktorey pogrzeby swe Zakonnicy maią, w niey iest grob B. Izaiasza Krakowczyka, w pismie ś. Doktora, cudami wielkimi wsławionego, umarł Roku 1415. Druga Kaplica iest w tymże Ambicie Panny Maryey, leży w niey ktoryś Błogosławiony, (ktorego imienia starożytność pobożna zapomniała) pociesza tu Pan Bog wiele ludzi w przygodach rozmaitych, czego po trzy kroć doznał P. Stanisław Czelatycki, w potrzebach na woynie będący z rąk pogańskich wybawiony 1590. Jeszcze odpoczywa także ciało w tymże Kościele B. Marcina Baryczki Męczennika, Wikarijego Kościoła Kathedralnego Krak: Doktora w pismie ś. ten był w Wiśle utopiony z rozkazania Krola Kazimierza Wielkiego. Trzecia Kaplica ku wschodowi słońca imienia ś. Jana Jałmużnika, tego świętego Obraz, ktory w tym mieyscu iest, przywieziony z Konstantynopola przez Mikołaja Lanckorońskiego, z temi Reliquiami, ś. Andrzeia, ś. Hilariona pustelnika, ś. Phantheona, ś. Krzystophora, ś. Marty, ś. Stephana pierwszego Męczennika, ś. Maryey Magdaleny, ś. Lucyey, y inszych tysiąc Męczennikow, także z iedenastu tysięcy dziewic y inszych Panien trzech: te wszytkie Reliquije na to zgotowanym Ołtarzu są zawarte, pospołu y z znaczną Religuią Woyciecha ś. y z sztuką Dalmatyki iego, w ktorey był do grobu schowany, ktore Mikołay Lanckoroński z Klasztoru Trzemeszyńskiego przywiozł, y temu Klasztorowi oddał, iako świadczy tablica przy tym Ołtarzu zawieszona: iest też niemal cała Ręka ś. Szczepana Męczennika, ręka ś. Thomasza Biskupa Kanthuaryńskiego, Reliquije ś. Macieia, ś. Philippa Apostołow, ś. Jana Chrzciciela y część z odzienia iego, także czaszka z głowy ś. Rocha, y inszych wielu śś. a te w wielkim pacyfikale, iest ieszcze y Drzewo ś. Krzyża, ś. Konstantyna Cesarza Wielkiego, ktorego ś. Sylwester Papież ochrzcił, ś. Ambrożego, ś. Floriana, śś. Kosmy y Damiana, ś. Sebestyana Męczennikow, ś. Benedikta, ś. Desideriusza, ś. Anny, ś. Barbary kropla mleka y krwie, y inszych wielu śś. Bożych. W

Ambicie

Ambicie wspomniony Obraz panny Naświętszey malowany na murze, iest to Obraz dziwnego nabożeństwa, piękności y wielkich cudow: tu od tego ludzie w frasunkach swych bez pociechy nigdy nie odchodzą, czego doznał w swym wspomniony utrapiony Stanisław Ozelatycki.

Te pociechy otrzymane u Panny Naświętszey, od ludzi wota gęste y rożne świadectwo daią, odprawuią tu Kazania w każdą Sobotę o tey Pannie przenaświętszey. Maią też ci Zakonnicy Bractwo Panny Naświęt. pod tytułem pocieszenia, a ci powinni pasek poświęcony rzemienny na sobie nosić, na znak iey służby; ma to Bractwo wielkie barzo odpusty, przywileie, y praerogatywy, też używa Kap czarnych w processyach, ma y swe Stacye dni pewnych, Ołtarz Panny Maryey iest uprzywileiowany za dusze zmarłe, w tymże Kościele iest nie mało Kaplic bez funduszow: ma apparaty dość chędogie, sam Kościoł struktury piękney y wesołey. W tymże Kościele Oktawę Narodzenia Panny Naśw. odprawuią cum Indulgentijs. Ciż Zakonnicy maią też Studium swoie, y Bibliothekę dostatnią. Tu podle tego Klasztoru y Kościoła, są Panny teyże Reguły, pod posłuszeństwem tuteczneg Przeora, żyią z prace rąk swych, nabożeństwa swego nie opuszczaiąc.

36. Kościoł S. Zophiey.

Tem Kościołem zawiaduią Oycowie z Skałki, ktory Farą zowią, przy tym parafianowie swe pogrzeby maią, a zbudowany nad sadzawką, w ktorą był wpadł palec s. Stanisława.

37. Kościoł SS. Michała y Stanisława.

Na skale szczyrym kamieniu, ten Kościoł iest zbudowany Roku 1472 po zabiciu y Kanonizacyey s. Stanisława, tem imie=

niem

niem náзwány/ábowiem był przed tym pod imieniem ś. Michálá Archá[illegible]łá. Mieſzkáią tu Zakonnicy ś. Páwłá pierwſzego Puſtelniká/ żyią pod Regułą ś. Augustyná: tych Jan Długoſz Kánonik Kráko[illegible] do Polſki wprowádził/ y Kośćioł z Klaſztorem onym zbudował: bywa tu ludźi konkurs bárdzo wielki dla odpuſtow y nabożeńſtwá/ ktore ſie odpráwuie ná dźień ś. Stániſłáwá/ y ná káżdy Piątek/ nádány od Stolice Apoſtolſkiey mieyſcu temu/ ná ktorym ś. Stániſław Korone podiął/ gdy go w śiedmdźieśiąt y dwie ſztucze rozśiekano. Leżáło tu tego świętego ćiáło pogrzebione przez lat dźieśięć/ á potym do Zamku ieſt przenieśione/ y ná tym mieyſcu gdźie ćiáło odpoczywáło ś. Wácłáwá/ ieſt położone. W tym Kośćiele ieſt grob kratą żelázną záwárty/ gdźie kośći ś. Wácłáwá ſą przenieśione: w tym tu Kośćiele ieſt ręká lewa/ ktorą ludźiom do pocáłowánia dáią. Wode z tey ſadzáwki/ w ktorą był wpadł pálec ś. Stániſłáwá/ ludźie nabożni biorą/ y poćiech przez przyczynę tego ś. nábywáią. Leży tákże ćiáło Swiętowidſłáwy Mieſzczki Káźimierſkiey/ nabożney do świętego Stániſłáwá. Jeſt y Ołtarz Pánny Przenaświętſzey/ ná podobieńſtwo Częſtochowſkiego/ przy ktorym Obráźie pokázuie Pan Bog dobrodźieyſtwá rożne/ o czym wotá záwieſzone świádczą. Jeſt y Bráctwo Anyołá Stróżá z Odpuſtámi wielkimi/ ktore to kap białych vżywa/ á Zakonni Kápłáni Páráfiánom w ádminiſtrowániu Naświętſzych Sákrámentow pilnie wyſługuią. Ma ten Kośćioł Reliquij świętych doſtátek/ ochędoſtwo piękne bárzo/ y Odpuſty bárzo częſte. Tákże y onego wielkiego ſławnego Dźieiopiſá Polſkiego/ niegdy Jnſpektorá Káźimierzá świętego/ Janá Długoſzá vmárłego Roku 1480. tego dniá właśnie gdy był zábity iego Pátron ś. Stániſław.

38. Kośćioł S. IAKVBA.

FArny to ieſt Kośćioł/ zbudowány od Páráfiánow z iáłmużny/ X. Proboſzcz nieiáki Głádyſz dał go záſklepić/ przy ktorym ieſt

Mánſionarzow pięć / Altáryſtow kilká: ma Káplice z funduſzem/ w ktorey ma reſidencyą Bráctwo Naświętſzey Pánny N..epokalánego Poczęćia / wielkimi Indulgencyámi vbogácone / raz w rok bywa proceſſya z tym Obrázem Pánny Przenaświętſzey ...nnicer po Rynku Kázimirſkim / z wielkim nabożeńſtwem / y z konkurſem ludu rożnego. Ma Reliquiy śś. Bożych nie máło/ y Odpuſty/ iáko y inſze.

39. Kośćioł SS. WAWRZYNCA y BARtłomieiá.

WEdle tego Kośćiołá záśiedli mieyſce dawno od Páná Bogá przekleći Zydzi/ lecz J.M.X. Márcin Kłoczyńſki / Proboſzcz Bożego Ciáłá / w ktorego reſidencyey był ten Kośćioł / dał murem od Zydow przemurowáć/ áby nabożeńſtwu Chrześćiáńſkiemu ſwym czártowſkim wrzaſkiem nie przeſzkadzáli/ dał tákże y Kośćioł z gruntu pięknie wymurowáć / ochędoſtwo wſzelkie / Appárámentá Kośćielne doſtátnie ſpráwił / bywa tu Odpuſt ná świeto tego Świętego y w inſze dni. Wiele ma Reliquiy śś. Bożych.

40. Kośćioł BOZEGO CIALA.

TEn Kośćioł ieſt principálna Fárá Miáſtá Kázimierzá/ ieſt záłożony z tey przyczyny: złodźieie Puſzke z Naświętſzym Sákrámentem vkrádli byli w Kośćiele Wſzytkich świętych/ y one miáſto ſrebrney Zydom chćieli przedáć: lecz gdy obaczyli łotrowie że nie ſrebrna/ w błoto one wrzućili / weſpoł z Naświętſzym Sákrámentem: te cudownie potym ználeźli Chrześćiánie; ábowiem świátłość z niebá ná tym mieyſcu widziána byłá / ná ktorym mieyſcu Przenaświętſzy Sákráment był. Te cudá widząc Krol Kázimierz Wielki / ná tym mieyſcu gdźie z ńáleźiono Przenaświętſzy Sákráment/ Kośćioł dał zbudowáć/ fundácyą opátrzywſzy/ Roku 1347.

Ná tym mieyſcu Plebánia ſtałá niemal 68. lat/ ná ten czás kiedy tám wieś byłá názwána Báwoł. Ale Krol Jágiełło Roku 1405. z Kłocká Zakonnikow/ názwánych Canonicos Regulares ś. Auguſtyná/ zá pozwoleniem Piotrá Wyßá Biſkupá Krákowſkiego/ ktorych y Prowizyą dobrą opátrzył/ przyprowádźił. Pilni ſą ći Zakonnicy nabożeńſtwá y powołánia ſwego/ wygadzáiąc świętymi Sákrámentámi Páráfiánom ſwoim. Ma ten Kośćioł káplic nie máło/ miedzy inßemi tá iedná w ktorey Obraz Pánny Przenáświętßey cudowny/ y ſrebrnemi wotámi ozdobiony. Poświecona tá káplicá ná chwałe Pánny Naś. Wniebowźięćia/ y Trzech Krolow/ Roku 1470. te vbogáćili Odpuſtámi Naywyżßy Páſterze Kośćiołá świętegó/ Páwel II. Papież Roku 1470. Alexánder VI. Roku 1496. wielkie tu Odpuſty/ nie mnieyße cudá Bog Wßechmogący przy tym Obráźie Pánny Naświętßey pokázuie.

W Chorze máłym ieſt Ołtarz/ y Formy ſtruktury bárzo pozorney y piękney/ ná Ołtarzu ieſt Cyboryum ßczeroſrebne/ koßtem wielkim y kßtałtem pięknym ſpráwione. W ziemi pod Kośćiołem wßytkim ſą ſklepy wymurowáne/ w ktorych vmárłych chowáią. Nie dáleko drzwi pobocznych od wſchodu ſłońcá/ leży Ciáło Błogosłáwionego Stániſłáwá Kázimirczyká tegoż Zakonu/ zmárłego Roku 1489. cudámi wielkimi wſłáwionego. Temu świętemu X. Marćin Kłoczyńſki Proboßcz tuteczny/ grob zacny zbudował/ y Ciáło z Choru máłego do niego przeniosł: ieſt y inßych wiele Błogosłáwionych/ y cudámi przed śmierćią y po śmierći wſłáwionych/ iáko ich Manuſcripta świádczą. Czytay więcey o tym Zakonie/ przy Zywoćie Błogosłáwionego Stániſłáwá/ wydánego ná świát Roku 1617. przez X. Chryſtophá Lonczewſkiego tegoż Zakonu. Ma też y te świętych Bożych Reliquie/ Pálec ś. Janá Chrzćićielá/ ktorym vkázował Chryſtuſá Páná/ zacna Reliquia ś. Stániſłáwá Biſkupá Krákowſkiego/ Głowy ś. Mauryc ego/ ś. Wáwrzyńcá/ ś. Wiktorey/ ś. Pryſcyle/ wielka kość ś. Thymotheußá Męczenniká y Biſkupá/ świętego Fláwianá Męczenniká y Zołnierzá/ cztery ßtucki Drzewá świętego Krzyżá/ y inßych Reliquiy śś. w inßych pártyku-

lách nie máły dostátek. Kwitnie tu Bráctwo Náświętszego Ciá⸗
łá Páńskiego / ktore iest wielkimi Odpustámi vprzywileiowáne / dla
tego Bráctwá bywa Kazánie co piątek o Męce Páńskiey / to Brá⸗
ctwo vżywa w processyách kap odspod białych / z wierzchu czerwo⸗
nych kápturow. Kościoł to bárzo wesoły / piękny / ozdobny videntibus. Ma przy sobie kruchty trzy / w tey od szkoły iest snicer⸗
ska robotą Historya Męki Páńskiey / przy ktorey ludźie nabożeństwá
swego záżywáią. Kościoł ten y Klasztor de nouo restaurowány /
zá stárániem X. Proboszczá wyżey miánowánego. iest tu Szkołá przy
tym Kośćiele / Mistrz / Kántor / Studenći y młodźiency do śpie⸗
wánia: Ci wszyscy z Prowizyey Klasztorney żyią / á przed temi w
processyách w dni Niedźielne Zydźi powinniby (iáko przed láty było)
Processyonał nośić / y insze kśiegi ná pulpit wykłádáć. Przy tym
stárszy wszyscy Zydźi w dni święte Kazánia słucháć.

41. Kośćioł S. LENARTA.

SZpitálny to Kośćioł iest / do Fáry Káźimirskiey należy / ma vbo⸗
gich dosyć / płći meskiey y białogłowskiey / w izbách rozdźielonych
mieszkáią: ten był fundowány dla tredowátych / zbudowány od
Mieszczan Káźimirskich / z porády Zbigniewá Kárdynałá y Bisku⸗
pá Krákowskiego. Ma ná czasy pewne Odpusty / y Proboszczá swego.

42. Kośćioł S. BENEDYKTA.

NA gorze iest przed miástem / odpráwuią Msze święte w Piątki
Kśięża od świętego Duchá / iest tu nie dáleko grob Krákusá
Kśiążęćiá co Kráków záłożył / názwány Rekawką / dla tego iż lu⸗
dźie z nabożeństwá Pogáńskiego rękawámi ná mieśli źiemie ná ćiáło
iego / y ták wysoko vsypáli / iáko teraz widźieć.

TRZECIA

TRZECIA CZĘSC
Opiſánia Kośćiołow,
Ktore ſą w Kleparzu y po Przedmieśćiách.

43. Kośćioł S. SEBASTIANA.

NA Stáwie ieſt wyſpá / ná ktorey zbudowány ten Kośćioł miedzy rzekámi Wiſłą y Rudáwą / (Staw ten ieſt ná tych glinkách / gdźie glinę ná cegłę brano / gdy Kośćioł w Rynku Pánny Naświętſzey murowano) przy tym ieſt ſzpitał z izbámi dla záráżonych złą choroba / y dla zápowietrzonych: z tąd idąc ku świętey Gertrudźie / ieſt izbá ábo klozá dla ſzalonych / ktorych Mieſzczánie Krákowſcy opátruią będących tám. Ma ten wzwyż miánowány Kośćioł Reliquie śś. y Odpuſty ná pewne dni / ieſt y Proboſzcz ná ktorego prowent ieſt pewny.

44. Kośćioł S. GERTRVDY.

JEſt ten Kośćioł ná wále zbudowány / przy ktorym śćiętych grzebią / ieſt Kośćiołek piękny choćiaż máły / przyozdobiony Obrázem Pánny Máryey bárzo ślicznym / záwárty kratą żelázną. Ma ſwego Proboſzczá / Odpuſty / y Reliquie śś. Bożych

45. Kośćioł S. MIKOLAIA.

TEn Kośćioł Fárny ieſt / od Klaſztoru Tynieckiego / Akádemiey Krákowſkiey dány Roku 1400. Ma Proboſzczá záwſze I.V.D.

 Profeſſorá

Professorá Akádemiey Krákowskiey: ma y Wikáryow / Mánsionarzow kilku / ktorych fundowálá Anná z Tarnowá Bernádynká / odpráwuią się tu Odpusty bárzo wielkie / á zwłaszczá we Srzode pierwszą po Wielkieynocy. Ma Reliquiy śś. wielki dostátek / iest y Obraz Pánny Naświetszey piekności wielkiey y vciechy / srebrem przyozdobiony: ma ápparáty dostátnie Kościelne; iest Szkołá zbudowána od Máciciá Miechowity / ma swego Mistrzá / Rántorá / y Studentow. Przy tym nie dáleko iest szpital z Káplicą / zbudowány y nádány od Márciná Strádomskiego.

46. Kościoł POCZECIA NASWIETSZEY PANNY MARYEY, ná Strzelnicy.

KOściol ten Oycow Kármelitow Bosych / przeniesiony iest z blisko widocznego sádu z wilgotnego mieyscá / záłożony Roku 1634. przez J. M. X. Thomaszá Oborskiego Suffrágáná Krákowskiego / Biskupá Láodickiego / ktory narozny pierwszy kámień temu Kościołowi poświecił / zbudowány iest z iáłmużny świetey: w tymże stárym Kościołku odpoczywáią ciáłá Oycow pierwszych świątobliwie żyiących / ktorzy też pretko vmieráli dla wilgotności wielkiey. Z tey okázyey ci Oycowie zostáli się w Krákowie / iż Oćiec ś. Biskup Naywyższy Klemens VIII. posłał ich do Persyey ná opowiádánie Ewángeliey ś. ále dla niebespieczney drogi ná ten czás dla woyny Moskiewskiey / muśieli nieco pomieszkáć w Krákowie. Gdźie J. M. X. Biskup Krákowski y Kárdynał Bernat Máciejowski z Przełożonemi ták Duchownymi iáko y świeckimi / widząc ich bydź pożytecznymi / y życia świątobliwego / y przykłádnego / zá prośbą tychże Przełożonych ná mieyscu tym Roku 1605. dniá 18. Septembr. osádźił / (gdźie były chálupy heretyckie / co swe kazánia w nich odgádywáli.) Przemieszkáli tu Oycowie mieśiecy sześć. Po

tym

tym im zbudował Kośćiołek ten / ieden zacny / godny / y pobożny człowiek Iustimonty / pod tytulem Naświętszey Pánny Niepokalánego Poczęcia / poświęcony w dzień śś. Apostołow Symoná y Iudy / przez J. M. X. Máćieiá Pstrokońskiego Biskupá ná ten czás Przemyskieg° / Podkánclerzego Koronneg° / przy obecności J. K. M. Zygmuntá III. Krolá Polskiego / tákże Biskupá Krákowskiego / y wielu inszego rożnego stanu ludzi / gdźie też w nim pierwszą Mszą przerzeczony J. M. X. Máćiey Pstrokoński solenniter odpráwił Roku 1606. Teraz Nowicyat przy tym Kośćiele Oycowie przerzeczeni máią / gdźie Młodź im powierzona ćwiczenie swoie ma w obserwáncyey Zakonney y záchowániu Reguły / pierwotni Zakonu Naświętszey Pánny z Gory Kármelu. Tuteczny Kośćioł ma swe Reliquiie y odpusty częste.

47. Kośćioł S. FLORIANA.

SŁawnie wieczney pámięći Krol Iágiełło / Theologom Akádemiey Krákowskiey ten Kośćioł podał / z Káncellárámi Poznáńską / Łęczycką / y Sierádzką: do tego Kośćiołá Krol Stephan Probostwo inkorporował / y naprzod ie podał onemu w prácách sławnemu / w Theologiey ś. biegłemu / w ięzykách vczonemu / Professorowi Akádemiey Krákowskiey / X. Stánisłáwowi Sokołowskiemu Káznodźiei swemu: ma ten Kośćioł Prálatow trzech / Kánonikow ośm / Wikáriow tákże: ma y Reliquiie śś. Bożych / rámie y rękę ś. Floriáná / ś. Andrzeiá Apostołá cáły pálec / część zacna Reliquiy śś. Philippá Apostołá / kilká głow wierzchy od iedenastu tyśiecy dźiewic / Drzewo ś. Krzyżá: y inszych wielu śś. Bożych: ma też Bráctwo pod Imieniem vbostwá Páná Iezusá / Ołtarzem y Obrázem Pánny Naświętszey bárzo pięknym ozdobione. To Bráctwo vprzywileiowáne iest / od Naywyższych Pásterzow Odpustámi wiekumi / Direktorem tego Bráctwá Káznodźieiá tuteczny. Powinność tego Bráctwá tá iest / vbogich zmárłych dátmo grześć (á miánowićie

Bráćia

Bráciá tego Bráctwá / y ceremonią Chrześciáńſką ciáłu powinną oddáć: vżywa to Bráctwo kap zielonych w ſwych Proceſſyách: Kośćioł to ieſt piękny / ma ſwe wielkie y częſte Odpuſty / zbudowány Roku 1184. teſte Miechouio.

48. Kośćioł S. SYMONA IVDY.

OD Pobożnych był ludzi zbudowány / zgorzał po dwá rázy teraz de nouo z gruntu wymurowány / przez Prowizorow z vproßenia iáłmużny Roku 1639. Dla zápowietrzonych był to pierwßy Szpital: teraz ma dosyć vbogich Mießczan Klepárſkich / ktorych opátruią ćiż Mießczánie z czynßow. Ma ſwe Odpuſty / y Kśiędzá Proboßczá.

49. Kośćioł S. PHILIPPA y IAKVBA.

TEn Kośćioł należy do Proboſtwá Wßytkich śś. po kilká rázy pogorzał / teraz ieſt reſtaurowány przez Kśiędzá niektorego Wikáryego ś. Floryáná / ktory go kośztem ſwoim właſnym máiąc podány z rąk Kolegiáckich reſtaurował.

50. Kośćioł S. WALENTEGO.

PRzy tym ieſt Szpital biáłychgłow / ná on czás dla trędowátych zbudowány / ma ten Kośćioł ochędoſtwo piękne zá ſtárániem pobożnego / wielkiey vczćiwośći X. Adámá Málagá Proboßczá tego Kośćiołá / Káznodźieie ś. Floryáná: ma Odpuſty kilkákroć do Roku zupełne / ma y Reliquie świętego Wálentego / Prześćierádło / y Welum Naświętßey Pánny / reſtaurowány de nouo zá ſtárániem wyżey miánowánego Oycá / ktoremu Pan Bog niech będźie zapłátą.

51. Kośćioł

51. Kośćioł S. KRZYZA.

TEn nie domurowány iest y pogorzał/ ma swą fundácyą ktora teraz należy Wikáryom ś. Floryáná / bywa tu Msza świeta w świetá y w Piątki/ w Káplicy Drzewiáney/ w nim ná to zbudowáney. Był ten Kośćioł zbudowány dla Słowakow/ (ktorzy nabożeństwo swym iezykiem własnym tu powinni byli odpráwowáć) od Krolá Władysławá Roku 1394. *)

52. Kośćioł S. PIOTRA ná Gárbárzách.

POd władzą Fáry ś. Szczepaná/ zbudowány ten Kośćioł od M. Janá Welsá Medicyny Doktorá / y fundácyą opátrzony Roku 1498. tám w progu tego Kośćiolá leży człowiek w wielkie cnoty ubrány. Powinien tu Kśiądz Niemiecki mieszkáć dla Gárbárzow: lecz teraz swe nabożeństwo Niemcy odpráwuią w Kośćiele ś. Woyćiechá/ (iákom tám przy tym Kośćiele wspomniał) teraz tedy iest w podawániu Akádemiey. Ma fundácyą dobrą/ Reliquie ś. Bożych/ y Odpusty swe / ma y Cmyntarz wielki dla zmárłych grzebienia: Ná tym cmyntarzu / ná zachod letny słońcá / od Kośćiołá / ná niektore czásy / widuią świátłość ná kształt świec piąći ludźie nabożni / co to znáczy / Bog sam wie.

53. Kośćioł NASWIETSZEY PANNY Náwiedzenia ná Piasku.

SWietey pámięći Krol Władysław Jágiełło / y Jádwigá Małżonká iego / Roku 1395. ten Kośćioł zbudowáli z Klasztorem/ y Oycom Kármelitom do rządzenia podáli / á to przez táki cud:

*) Na placu S. Krzyża przy ulicy Stolarskiej No 18; oraz 36 Długa, w r. 1888 położył X. Kan. J. Krukowski tablicę z napisem: ...

cud: miał wielkie świerzbienie nogi Krol Władysław Jagiełło/ ten nápomniony przez sen/ áby szedł ná to mieysce/ á gdzie tám znaydziesz piasek wonny/ ná sztych ieden rydlem vczyniony/ tám ozdrowiesz/ y Kościoł zbudujesz/ imieniem Pánny Máryey. Ten Kościoł ma ku południowi Káplice wspaniáła/ z iáłmużny zbudowána/ á w tey Obraz Pánny Przenaświetszey wielce cudowny. Przed tym był ná murze/ iáko iest przed Kościołem wymálowány/ Roku 1608. od Káplana iednego Zakonnego: ten Zakonnik zwykł sie był modlić/ (pod czás desolácyey Kościelney) przed tymże Obrázem tenże też tu vmárły odpoczywa: był to Káplan żywotá wielce pobożnego ex manu scriptis eiusdem Conuentus patet; Ná tym wielce cudownym Obrázie Pánny Przenaświetszey/ iest wot wiele ktore znáczą otrzymánie wiele łask Páńskich/ przez przyczynę Pánny Naświetszey.

Ni Apelles, ni Xerxes ten Obraz málował,
Ni Fidás cny snycerz ná murze wykował:
Gdyż snycerskiey nie widźiß w tym sztuki Obrázie,
Ni się też nań sądźili wyborni Málárze:
Lecz Zakonnik tey Pánny ten Obraz wystáwił,
Zá czym go Bog cudámi v nas w Polßcze wsławił:
Ty przeto ktory idźiez náwiedzáć Obrázy,
Bogá proś że zdeymie z twoiey duße zmázy.

Jest vbogácony ten Kościoł w Reliquie śś. á miánowićie świetego Woyćiechá Zakonu tego/ ś. Andrzeiá Zakonu tegoż Biskupá Fezuláńskiego/ ś. Doroty Reká/ Błogosłáwioney Mágdáleny tegoż Zakonu/ y inszych wiele/ ktore zá stárániem Wielebnego Stárcá X. Spirydioná/ przez X. Ambrożego Korniewicá przysłáne/ o ktorych sie wspominało przy Kośćiele ś. Thomaszá. Odpráwuią tu Oktawe Náświetszey Pánny Máryey Náwiedzenia/ z wielka vroczystośćią/ z Odpustámi nádánemi od Stolice Apostolskiey z Processyą Náświetszego Sákrámentu/ tákże y we Czwartki przez Rok: á przez te Oktawe Káznodźieie z rożnych Kośćiołow/ Kazánia miewáią o Pánnie Náświetszey. Máią też tu Odpusty ná Li-

tánie/

kánie/ktore śpiewáią Bráćia we Srzody/y w Soboty. Jest y Bráctwo Pánny Máryey Szkáplerzá/ktore w wielkiey nabożnośći przedziwnie kwitnie/ w ktorym konkurs ludźi niezmierny bywa: ma to przezacne Bráctwo / szczegulne swoie Priuilegia, od sámey Pánny Naświętszey dáne ś. Symonowi Stokcyuszowi/ ktokolwiek w tym Bráctwie iest/ y ten Szkáplerz podány od Naświętszey Pánny Máryey/ nabożnie/ y z wielką vczćiwośćią nośi/ á według stanu swoiego w czystośći żyie/ tákiego Pánná Naświętszá w dzień Sobotny pierwszy po śmierći z Czyscá wybáwi/ y do Chwały Krolestwá Niebieskiego záprowádźi/ tylko potrzebá życie/ y powinnośći Bráckie/ od Pánny Máryey náznáczone záchowáć. Powinność Bráćiey táka iest; nośić ná sobie Szkáplerz z wielkim vszánowániem poświecony/ mięsá nie iádáć we Srzody/ paćierze Konuerskie ábo Láykow/ ábo też Officium o Pánnie Naświętszey Kármelitáńskiey odpráwowáć/ (ták iáko y w inszych Zakonách gdy kogo przyimą per gratiam do Hábitu) Powinni też Koronkę odpráwowáć/ śiedmi paćierzy á śiedmdźieśiąt Pozdrowienia Anyelskiego/ále w pracách pozwaláią przynamniey po śiedmi paćierze/ y tyleż Pozdrowienia Anyelskiego/ iedno Kredo/ á w święta iákośmy námienili iuż Bráćiey Konuersow ábo Láikow. To święto obchodzą od Pánny Máryey podánia Szkáplerzá dniá 16. Lipcá/ z wielkimi odpustámi y nabożeństwem. Má to Bráctwo swe Stácye/ ma tákże y drugie śiedmi Kośćiołow Rzymskich v śiedmi Ołtarzow Stácye/ z odpustámi temi co v ś. Piotrá ná Wátikánie w Rzymie/ máią swe Studia Generalne/ Promocye swe w Akádemiey odpráwuią.

54. Kośćioł S. KAZIMIERZA.

PRzy tym iest Klasztor Reguły wielkiego vbostwá/ ś. Fráńćiszká Obseruántow y Discálciatow/ żyiących w wielkim vbostwie/ fundowány Roku 1630. ći Zakonnicy pod czás nie máią y naymnieyszey odrobiny chlebá/ żyią z przyniesioney iálmużny/ ktorey ieśli

śli nie ofiáruią do ziedzenia/ ná ziedzenie iey nie obrácáią/ ále ná to ná co one ofiáruią. Stárszy y Przełożeni Oycowie / ták Gwárdyan/ Prowincyał/ iáko y Generał / żadnych wozow nigdy nie vżywáią by y naydáley/ wyzytuiąc Klasztory piechotą chodzą: ále śiłáby o nich pisác/ kto chce niech przyidźie/ á obaczy ś. Fránćiszká żyiącego w syniech swoich. Máią tu Reliquią ś. Kázimierzá/ y wielu inszych śś. Bożych: iest Ołtarz imienia tego świetego/ przy ktorym są wotá / ktore znáć dáią / że przez przyczyne tego świetego / wielu Pan Bog w smutkách y chorobách poćiesza / w tym Kośćiele szczegulne są odpusty dla káżdego człowieká tu przychodzącego/ tych káżdy może dostąpić kiedy chce/ odmawiáiąc pieć Paćierzy y tyleż Pozdrowienia Anyelskiego / przydáiąc iedno Kredo.

55. Kośćioł BOZEGO MILOSIERDZIA.

KOśćioł pod tytułem Miłośierdźia Bożego przy Krákowie ná Smoleńsku/ nád Wisłą z dawná iest zbudowány / o ktorym że żaden nie pisał/ ktoby iego pátronem/ y fundatorem był: przeto ia/ táką o nim pewną dáie relácyą. Zbudowány iest sto lat blisko/ á nie máiąc ktoby o nim záwiádował/ przyszedł do wielkiego spustoszenia: pobożny iednák obywátel mieyscá támecznego / meiáki Jákub Smukálá ćieślá/ záwiádował o nim y popráwiał/ á gdy miał vmieráć/ żony swoiey prośił/ żeby go w tym Kośćiele pochowáć kazálá/ te máiąc nádźieie że tego mieyscá Pan Bog nie zápomni. Vczyniłá to oná/ y nád to w káżdy Poniedźiálek Mszą ś. zá te dusze ktorych tám ćiálá leżą/ odpráwiáć kazálá/ y o nim áż do swoiey śmierći miáłá stáránie. Potym przed lat dwudźieśćią kilką/ ieden Káplan z liczby Spowiednikow Zamkowych / máiąc swoie nabożeństwo do tego mieyscá/ á widząc Kośćioł spustoszony/ począł myślić o murowániu nowego/ iákoż co z większego iest iuż wymurowány z iálmużny ludźi pobożnych. Kiedy záś tenże y o budowániu szpitalá zámyślá/ á mieyscá nań nie znáyduie/ w tenże czás (dźiwna rzecz) ieden

Juristá

Jurista Jan Dłuski z Grodu Krakowskiego/oddaie mu pewne prawá/ w Księgách Ziemskich y Grodzkich Krakowskich ználezione/ ktore dáią znáć/ że Jan Zukowski z Bystrzyce/ Roku 1543. v Janá Myszkowskiego z Mirowá/ w Krakowie ná Seymie/kupiwszy Dwor Smoleńsk názwány (od ktorego názwiská / tám to przedmieśćie Smoleńskim śię y teraz zowie) kazał przed nim Kośćioł zbudowáć/ dáiąc mu tytuł Miłośierdźia Bożego/ á Dwor ná szpital obroćić/ czego że po iego śmierći powinni nie vczynili/ y owszem sobie go przywłaszczyli/ tenże Kápłan zá dozwoleniem y roskazániem Jego Mośći X. Piotrá Gembickiego szczęśliwie pánuiącego/ possessory mieyscá tego pozwał / y dekret w Trybunale Lubelskim otrzymał Roku 1646. Czytáiąc te fundácyą pilne vważałem / że ten pobożny fundator/ swemu Kośćiołowi y szpitalowi / dawa zá pátrony osoby pierwsze miástá tego Stołecznego / á osobliwie zá naywyższego obrońcę J. M. X. Biskupá Krakowskiego ná ten czás będącego / Sede vacante Kápitułę Krakowską/ Rektorá Akádemiey Krakowskiey / Burmistrzá/ y Rádę Krakowską/ y Pásterzá ich X. Plebaná Pánny Máryey w Rynku. Jnáczey ia rozumieć nie mogę / tylko/ że Miástu temu y iego Obywátelom / dáie zá pátroná Miłośierdźie Boże: zá co Páná Bogá chwaląc/ mielibyśmy prośić/ áby modlitwy nászey/ y Miłośierdźia swego od nas nie oddalał ná wieki. Ma też ten Kośćioł śś. Reliquiie z Rzymu zá pewnym świádectwem/ y zá pozwoleniem Oycá ś. Vrbaná VIII. ze cmyntarzá Kálixtego wźięte/ á przez Páná Hiácynthá Wármaná Staroste Lipowieckiego temuż Kośćiołowi dárowáne: ktorych śś. są te imioná: Theodorá/ Gencyaná/ Justey/ Antoniney/ Lárgá/ Relatá/ Desiderego/ Felicyaná/ Felicyssimá/ Konkordego/ Klaudyey/ y Mánsuecyey: ktorych modlitwom żeby śię ludźie Chrześćiáńscy zálecáli/ y one czćili / Oćiec ś. pozwala. Ma też Odpusty zupełne ná ś. Krzyż w Máiu / od Oycá ś. nádáne. Przy tym Kośćiele ludźi w powietrze zmárłych/ y vbogich sumptu ná pogrzeb nie máiących / bárzo wiele leży: zá ktorych Msza ś. w káżdy tydźień/iedná pobożna wdowá/ wiecznymi czásy fundowáłá. Zá co Pan Bog w

Troycy świetey iedyny/ niechay będźie pochwalony ná wieki/ á do zápláty miłośierdźie czyniącym.

56. Kośćioł S. AVGVSTINA.

TEn ná Zwierzyńcu przez Jaxę z Domu Gryphow Roku 1162. zmurowány/ á potym przez Gedeoná z tegoż Domu Biſkupá Krákowſkiego/ prowentem Kośćiolá ś. Sálwátorá opátrzony/ przy tym ieſt Zakon Pánieńſki ś. Norbertá Pátryárchy Premonſtránienſow/ pod Regułą ś. Auguſtyná żyiących. Teraz ten Kośćioł de nouo ieſt kſztałtem pieknym y weſołym wymurowány/ zá ſtárániem Pánny Doroty Rączkiey Kśieni tuteczney: Ma ten Kośćioł áppárámentá piekne y koſztowne; ma y Bráctwo Naświetſzey Pánny Rożáńcá ś. ieſt y drugie ś. Anny/ y trzećie w tym Kośćiele ſtáre ś. Troyce z Odpuſtámi wielkimi/ wſzytkie vprzywileiowáne y vbogácone. Leży tu ćiáło B. Broniſłáwy/ Pánny tegoż Zakonu/ o ktorey Hiſtorye wſpomináią/ iż widźiáłá duſzę ś. Jáćká do niebá prowádzoną od Anyołow: tákże y B. Judithy Krákowianki/ wielkiey świątobliwośći Pánny/ wſłáwioney cudámi/ ktora vmárłá Roku 1255. dniá 9. Márcá. Ma ten Kośćioł Reliquiy śś. Bożych niemáło/ Zakon ten kwitnie obſerwáncyey Reguły w nabożeńſtwie y w czuynośći wielkiey/ zá ſtárániem Pánien Przełożonych. Ma też ſwego Proboſzczá teyże Reguły co y Pánny.

57. Kośćioł S. SALVATORA, ábo Przemienienia Páńſkiego.

FArny to Kośćioł przedtym był/ ále przenieśiony do Klaſztoru: iednák odpráwuią tu ſwe pogrzeby Páráfiánowie. Kośćioł ten naprzod był zbudowány od Piotrá Duniná z Skrzynná/ człowieká cnot wielkich y świątobliwośći. Ten B. Piotr Comes de Skrzynno zbudował ná cześć y ná chwałę Bożą Kośćiołow 77. po rożnych mieyſcách w Kroleſtwie/ ktoremu Bona Reginarum peſſima oczy wyłupić

wykupić y ięzyk vrznąć bez przyczyny kazáłá: iednák po tym przez pięć lat z łáski Páńskiey dobrze widźiał y mowił: o tym Pietrze ßerzey Chronikarze pißą / iego cnoty święte wychwaláiąc. O tym Kośćiele niektorzy mowią / że był przedtym Pogáńskim / á teraz z gruntu zá stárániem P. Xieni Doroty Rackiey wymurowány. Przed láty miał ten Kośćioł Krucifix wielce cudowny / o ktorym tá iest Historya / że iest przysłány z Morawy pierwßemu w Polßcze Chrześćiáńskiemu Xiążęciu. To Xiąże tenże Krucifix ná tym mieyscu z wielkiego nabożeństwá w ßáte koßtowną / korone złotą / y w trzewiki perłámi háftowáne vbrawßy / zostáwił: do ktorego skrzypek grác pioʃnki swoie nabożne chadzał: temu skrzypkowi ten Krucifix trzewik drogo zrobiony ze swey nogi spuśćił / y dał ná porátowánie vbostwá iego: o czym potym frásunek miał / lecz Pan Bog niewinnego prędko wybáwił / bowiem mu ten trzewik wźięto / y Krucifixowi oddano: Skrzypek pod Krucifixem powtore gráiąc nabożnie / ktory przy wielu ludźiách od vkrzyżowánego Páná powtore trzewik otrzymał / o ktorym trádicya iest / że ten wzwyż miánowány Krucifix / wźięty iest do Włoch do Sirolu milá od Loretu: przy ktorym wiele cudow Pan Bog ludźiom od niego łáski y miłośierdźia żebrzącym pokázuie / iest tu iego wizerunk.

58. Kośćioł S. MALGORZATY y S. IVDITHY.

TEn zbudowány ná pagórku pięknym / odpráwuią tu nabożeństwá iáko y w inßych / záwiáduie nim tákże P. Xieni Zwierzynieckà / ma swe Odpusty.

CZWAR-

CZWARTA CZĘSC

Opisánia Kośćiołow przyłączonych do Krákowskich od I. M. X. Biskupá Krákowskiego od lat kilkudźieśiąt, ábo od przeszłego Iubileuszu Wielkiego, ktoremu 40. y 3. Rok.

Kośćioł SS. PIOTRA y PAWLA ná Tyńcu.

GDźie Zamek był przedtym ná piekney gorze skálistey / teraz Klasztor Zakonnikow Reguły ś. Benedyktá / Oycá y Pátryárchy wielu Zakonow: w tym Klasztorze przy tym Kośćiele iest poczet niemáły Zakonnikow pilnych nabożeństwá y vstaw Zakonnych / miłośierne vczynki vbogim czyniący hoynie: Kośćioł ten wielce ochedożny / struktury piekney / vbogácony wielkiemi Odpustámi y wielu śś. Bożych Reliquiámi / á miánowićie tymi: Drzewem Krzyżá ś. kámieniem z Kolumny / v ktorey był biczowány Pan Chrystus / z grobu gdźie był położony / y śś. Apostołow Reliquie / Piotrá ś. z głowy włosy / śś. Philippá y Jákobá / ś. Bernábá / ś. Páwłá / ś. Máćieiá / ś. Bártholomieiá Reliquia y sztuká płászczá / ś. Mátthe-uszá: śś. Simoná / Andrzeiá y Thomaszá / Rzymskich Biskupow Naywyższych y męczennikow: to iest / ś. Márcellego Papieżá / Grzegorzá Papieżá y Doktorá / y Męczennikow inszych / Alexándrego Biskupá / ś. Stánisłáwá / ś. Woyćiechá / ś. Augustyná / ś. Márćiná / y inszych wiele świętych Reliquiy od Stolice Apostolskiey nádánych: ś. Mikołáiá / tákże niektore głowy ze czterdźiestu męczennikow

nikow rámioná y goleni / ś. Didimá rámie y kość cáłą z nogi: Głowá ś. Márcelliny Pánny / Rámie ś. Sántully Pánny / Rámie ś. Innocentego męczenniká / Rámie ś. Leoná męczenniká / Głowá iedná z tych śś. niewinniątek ktorych Herod był pozábiiał / tákże zeby y rámioná y inße kostki znáczne. Iest tákże Reliquia znáczna ś. Benedyktá / ś. Dominiká / ś. Bernatá: są ießcze znáczne Reliquie śś. męczennikow y męczennic 68. y inßych wielu w mnieyßych Pártikułách: w tymże Kośćiele iest Obraz Pánny Máryey / pięknośći wielkiey / ná tym są wotá śrebrne / ten Ołtarz iest vprzywileiowány od Stolice Apostolskiey zá duße zmárłe. Ci Zakonnicy przyprowádzeni do Polski z Kluniaku Roku 1044. przez Kázimierzá Pierwßego Krolá Polskiego / Professá tego Zakonu: pierwßym tu był Opátem B. Aaron Fráncuz / ktory był potym Arcybiskupem Krákowskim śiodmym. Żyli y żyią ći Zakonnicy w wielkiey pobożnośći / pokorze / y miłośći zobopolney: bowiem ten Zakon iest od Pátryárchy ś. in humilitate fundatus, in claritate radicatus; vżywáią hábitu czárnego / z tego Zakonu iest on Iędrzey Zorawek rodem z Opátowá / y Benedykt Suwárdus. Ten Klaßtor Polacy de nouo restaurowáli Roku 1643.

Kośćioł Naświętszey PANNY Wniebowźięćia ná Gorze Srebrney, ábo Bielány rzeczony.

MIlá od Krákowá ten Kośćioł iest pospołu z Klaßtorem / Zakonnikow ábo ráczey Pustelnikow Kámáldulensow názwánych / ći są synowie Oycá ś. Romuáldá / pod Regułą ś. Benedyktá żyią: kwitnie w wielkiey obserwáncyey Zakonney / mięsá nie iadáią / w osobnych Cellách ogrodzonych mießkáią iáko Pustelnicy / pewnych czásow milczenie podług swoich vstow záchowuią. Pielgrzymy przyimuią / y inßych potrzebnych z wielkim poßánowániem ludzko

podeymuią / vbogáceni Odpustámi y Reliquiámi śś. Bożych / ośobliwie ná Koronke Páná Jezusá máią od rożnych Oycow świetych nádáne Indulgencye: to iest / Drzewem Krzyżá ś. Páwłá Apostołá y ś. Stephá ná / ś. Stánisłáwá / ś. Wáwrzyńcá / ś. Sebástyáná / ś. Máximiliáná / ś. Kándydá / ś. Kornelego / ś. Anicetá / śś. Kosmy y Dámiáná / ś. Sewerýná / ś. Krystyny Pánny / ś. Máryey Mágdáleny reliquiámi / y inszych w pártykulách mnieyszych niemáło. Tego Zakonu byli oni świeci Męczennicy / ktorych ciáłá odpoczywáią w Kázimierzu Miasteczku w wielkiey Polszcze w Kośćiele Oycow Bernárdynow / tych imioná są te: ś. Benedykt / Jan / Máttheusz / Izáák / Chrystinus męczennicy / y ś. Bárnábasz Wyznawcá / świeto ich obchodzą 12. Nouemb. z tegoż Zakonu y on ś. Apostoł y męczennik Ruski był Bonifácyus / ktory támże Krolá Ruskiego do wiáry Kátholickiey przywiodł / y z nim wielu inszych / tám też koronę męczeńską wziął / á zapłáte od Páná Bogá. Przy tym iest też Altare Priuilegiatum perpetuum ná wybáwienie Dusz z Czyscá ná ná káżdy dzień. Ten Kośćioł y Klasztor fundowány iest od Páná Wolskiego Márszáłká niegdy Koronnego / y dla wszelákich ośob człowieká wielkiey pobożnośći Roku 1610. Poświecony Roku 1642. dniá 14. Septemb. Płći białogłowskiey do Kośćiołá nie puszczáią / tylko trzy rázy w rok. Są też tákże y Stácye Rzymskie Ołtarzow śiedmi z Odpustámi.

Kośćioł S. WACLAWA w Mogile.

Klasztor iest przy tym Kośćiele / názywa się własnie Clara Tumba, Zakonnikow Cysterćyeńsow: ći káżdy dzień niemal w káżdą godźinę Páná Bogá proszac żyią w wielkiey czuynośći y obserwáncyey zakonney / są práwymi násládowcámi Oycá swego Bernatá ś. Máią w swym Kośćiele Obraz Chrystusá Páná / ábo Pássya sławną wszytkiemu Krákowowi / y inszym postronnym ludźiom / dla cudow / ktore przy tym Obráźie Pan Bog czynić raczy. Máią przezacne Reliquie śś. Páńskich / to iest / Głowę ś. Donatá

y Erá-

y Eráſmá Biſkupow y Męczennikow / y Theodorá żołnierzá y męczenniká / y inßych wiele świętych Reliquiy bárzo zacnych ieſt / iáko goleni / rámioná / pálce / źiebrá / grzbiety / zeby / y inßych wiele członkow / ktorych poważna ſtárożytność imion nie wyráziłá. Jeſt y Kośćioł Fárny ś. Bártholomieiá / ktory tákże ma ſwe Odpuſty y Reliquie śś. Bożych.

Kośćioł S. WOYCIECHA Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego w Staniątkách, przedtym Reguły ś. Benedyktá Zakonniká.

TEn Kośćioł zbudowány y fundowány od B. Klemenſá de Ruſcá, z dozwoleniem Jnnocentego Papieżá / Roku 1253. przy ktorym Klaßtor fundowány od tegoż Klemenſá dla Pánien Zakonnych Reguły ś. Benedyktá. Kwitnie ten Zakon w záchowániu Reguły ſwey / w nabożeńſtwie pilnym y w czuynośći Zakonney / zá rządem y ſpráwowániem ßcześliwym Przewielebney Jey M. P. Anny Cecyliey Trzćińſkiey / Xieniey ná ten czás Stániąteckiey / á zá pomocą y prácą powierzonego ſobie vrzędu ßáfárſkiego Jey M. P. Kátházyny Agnießki Swichowſkiey / tegoż Klaßtoru prácowitey Ekonomki / tákże y inßych wielu Pánien tegoż Zakonu rożnych Oficiałek / ále mianowićie Jey M. P. Xieni wyżey mianowáney / zá ktorey ſtárániem ten Klaßtor práwie z gruntu wymurowány / y Kośćioł wßytek reformowány. Jeſt przy tym Kośćiele Bráctwo Rożáńcá ś. Naświętßey Pánny. W nimże odpoczywáią ćiáłá Fundatorow śś. to ieſt: B. Klemenſá / Hrábie z Ruśce / Káßtellaná Krák. y B. Recláwey Małżonki iego / w Roku 1269. pogrzebione: byli to Rodźicy B. Wiſennei Xieniey pierwßey Stániąteckiey / ktora vmárłá Roku 1289. y w grobie wybudowánym z Kośćiołá do Zákryſtyey przez mur przechodzącym / weſpoł y z rodzonym Brátem ſwym Doiutt náżwánym / ießcze niemowlątkiem z wielką czćią y ochowána przy ćiáłách Rodźicow ſwych / gdźie widywána byłá iáſność wielka nád grobem ich niektorych czáſow. Cromer. lib. 4. Ma Reliquie świętych Bożych / ma y Odpuſty pewne.

KATALOG XIAZAT y KROLOW POLSKICH,

Począwszy od Roku 550.

XIAZĘTA.

550 TEgo Roku napierwszy był LECH Xiążęćiem Polskim, ktory w Gnieźnie Stolicę swą naprzod záśádźił, z potomkámi swemi długi czás roskázował.

WYZYMIER naprzod począł morzem woiowáć, Sywárdá Duńskiego Krolá zbił, y iego okręty potopił.

Woiewodow XII. zá tych Pánowánia ćięsko było Polakom.

700 KRAKVS Krákow Miásto záłożył, Krolem był Czeskim, z Gniezná Stolicę do Krákowá przeniosł: smok obżárty y wielom szkodzący zá niego w gorze pod Zamkiem był, tego Skubá Szewc otruł.

LECH II. syn Krákusow Brátá dla krolestwá zábił, sam też mizernie zginął.

730 WANDA Corká Krákusowá, Rytogierá Xiążę Niemieckie z woyskiem trzy kroć poráżiwszy, sámá w Wisłę wskoczyłá, Pogáńskim sposobem czystośći broniąc: v Mogiły ználeźiona y pogrzebiona.

731 Woiewodow XII. powtore rządźili z ćięszkośćią Polakow.

750 LESZKO I. ábo PRZEMYSLAW nieprzyiaćielá v Łysey gory y Moráwiány poráźił, żył szczęśliwie lat 30.

780 LESZKO II. biegiem prędkim ále chytrym Krolestwo wygrał, ktorego dla zdrády nie vżył. LESZKO

Leszko III. *domá pokoy máiąc, Węgrom rátunku dodawał, synow zostáwił 21. niepewnych,* Cromer. Guagnin. *y* Papr. fol: 8. 785

Popiel I. *syn Leszká Trzećiego Kruświcę záłożył, y tám przemieszkiwał: żył roskoßnie, vmárł nic dobrego nie spráwiwszy.* 715

Popiel II. *Tego myszy ziádły w Kruświcy, tenże Stryiow 20. swych Xiażąt otruł.* 830

Piast *z Kruświce, człek narodu prostego, czás długi rządźił Páństwo dobrze y spokoynie, ktorego potomstwo áż do Káźimierzá Wtorego w Polszcze pánowáło.* 842

Semovit *syn Piástow, Węgry y Pomorczyki zwoiował, młodo vmárł.* 895

Leszko IV. *syn Semowitow, w pokoiu żył, młody ná Páństwo obran, ktore szczęśliwie rządźił.* 904

Zemomysl *syná miał ślepego, ktory w rok przeyźrzał, dawał Pan Bog znák, że zá niego Polská miáłá przeyźrzeć, y w Bogá vwierzyć.* 821

Mieczyslaw I. *syn Zemomyslá, w Bogá prawdźiwego vwierzył, y Polaki do Wiáry ś. Kátholickiey przywiodł: żył z żoną Dąbrowką świątobliwie.* 965

Krolowie Polscy.

Boleslaw Chabry *pierwszy syn Mieczysłáwow, Pan dźiwnie waleczny: Czechy, Sásy, Moráwiány, Kászuby, y Ruś zwoiował, od Cesárzá Ottoná Koronę otrzymał, żył lat 58. krolował 20. w Poznániu leży.* 999

Miecislaw *wtory syn Bolesłáwá Chábrego, koronowány od Hyppolitá Arcybiskupá Gnezniéńskiego, nikczemny, wiele złego Polská zá niego vćierpiáłá. Żył lat 44. krolował lat 9.* 1025

Kazimierz *pierwszy z Mnichá Krol, pomászczony ná Kro-* 1058

leſtwo y z żoną ſwą od Stepháná Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego, y Aaroná Krákowſkiego, w pokoiu żył lat 76. w Poznániu pogrzebion.

1075 BOLESLAW Wtory Smiáły zábił ś. Stániſłáwá, Koronę vtrácił: w Káryntyey w Klaſztorze ś. Benedyktá ná pokućię vmárł, krolował lat 22.

XIAZĘTA.

1081 WLADYSLAW Pierwſzy Brát Boleſłáwá Smiáłego żył lat 59. pánował lat 20.

1103 BOLESLAW III. Krzywouſty pięćdźieśiąt bitew wygrał, woyſko Henryká Ceſárzá poráźił. Zył lat 53. pánował 36.

1140 WLADYSLAW II. ſyn Krzywouſtego, Krákowſkie Páńſtwo ſobie náznáczone od Oycá ſtráćił, chcąc mieć wſzytko Kroleſtwo. Zył lat 55. Pánował pułśiodmá.

1147 BOLESLAW IV. Kędźierzáwy od Pruſow oſzukány y porázony. Zył lat 46.

1173 MIECZYSLAW III. dobry z przodku, potym tyran. Zył lat 73. Pánował lat 4.

1179 KAZIMIERZ II. B. Iuſtus rzeczony, ś. Floryáná ćiáło otrzymał od Oycá Luciuſá III. Papieżá, w Roku 1183. wieleby lat żył pewnośći nie máſz. Pánował lat 16. vmárł Roku 1192.

1195 LESZKO V. Biały od Pomorczykow zbity. Pánował lat 38.

1243 MIECZYSLAW IV. nieprawdźiwym Pánem był. Pánował lat 29.

1290 WLADYSLAW III. ſyn Mieczyſłáwow.

1291 LESZKO Szoſty.

1292 B. BOLESLAW V. Wſtydliwy ſyn Leſzká Białego, w czyſtośći z zoną do śmierći mieſzkał, Stániſłáwowi ś. Kánonizácyą otrzymał; zá niego Tátárzy Polſkę ſpalili. żył lat 37. pánował 2.

1294 LESZKO VII. Czarny, Tátárzy znowu Polſkę ſpuſtoſzyli, Ruś, Litwę y Iázygi poráźił. Krolował.

KROLO-

KROLOWIE.

PRZEMYSŁAW III. *pomáſczon od Iákubá Swinki Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego, zá tego Koroná przywrocona Polakom.* 1295

WLADYSLAW IV. *koronowány pierwſzy Lokietkiem názwány, pomázány od Iákubá Swinki Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego: był to Pan waleczny, trzy rázy Kroleſtwá zbywáły doſtawał. Krolował lat 23.* 1306

KAZIMIERZ *Wielki III. ná Kroleſtwo pomázan od Iánuſzá Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego, Práwá nápiſał Polakom, Miáſtá murámi obwiodł, trzech Krolow rázem y Ceſárzá ná czći miał, Akádemią wprzod w Káźimierzu fundował, do ktorey Miſtrzow z Prági przywiozł, Roku 1361. żył lat 60. Krolował 37.* 1333

LUDWIK *Węgierſki y Polſki Krol wolnośći nádał Polakom, żył lat 56. krolował 12. od Iároſłáwiá Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego pomázan ná Kroleſtwo.* 1370

IADWIGA *Corká Ludwiká krolowáłá rok ieden.* 1385

WŁADYSŁAW V. *rzeczony* IAGIELLO, *koronowány od Bozetá Arcybiſkupá Gniezneńſkiego, Wiárę ſam wprzod przyiął, y Litwę ſwoię do Wiáry ś. przywiodł. Pruſy y Tátáry bił, Akádemią z Káźimierzá do Krákowá przenioſł, Roku 1400. Krolował lat 52.* 1386

VLADYSLAW VI. *ſyn Iágiełow, Polſki y Węgierſki Krol, ten v Wárny zginął, żył lat 21. krolował 11.* 1434

KAZIMERZ IV. *z Pruſy walczył, w kośćielne ſpráwy gwałtem ſię wdawał, żył lat 64. krolował 45.* 1447

IAN OLBRACHT *ſyn Káźimierzow, ná Bukowinie ludu niemáło ſtráćił, żył lat 41. krolował 9.* 1492

ALE-

1501 ALEXANDER I. *Brát Olbráchtow pomáſczony przez Brátá Fryderiká Kárdynałá, Tátáry y Moſkwę bił, żył lat 46. krolował lat 5.*

1507 ZIGMVNT I. *koronowan od Andrzeiá Rożycá Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego, ſławny zwyćięſtwy, y widzeniem Naś: Pánny Máryey, ś. Stániſłáwá, B. Iana Grotá Biſkupow Krákowſkich. Vmárł Roku 1548. Moſkwę woiował, y Pruſy poráźił, żył lat 81. krolował 41.*

1548 ZYGMVNT AVGVST II. *vnią z Litwą ſkończył, vrodzony roku 1520. dniá 2.* Auguſti, *koronowány záś dniá 21. Lut. od Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego Iędrzeiá Rożycá. Zył lat 47. krolował 6.*

1574 HENRYK *Krol Polſki y Fránçuſki odbiegł Kroleſtwá, we Fráncyey zábity. Krolował lat 2. był pomáſczony od Iákubá Vcháńſkiego, Arcybiſkupá Gnież. Roku 1574. dniá 21. Lutego.*

1576 STEPHAN BATHORY *wielkiego rozumu był Krol, ſczęśliwy, ná woynie Gdańſczánow 4427. zbił, oprocz tych co w pogoni poginęło, y żywcem poimano. Był koronowány od Stániſłáwá Karnkowſkiego, Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego.*

1587 ZYGMVNVT III. *Turká, Tátáry, y Moſkwiećiná zwyćiężył, Siewierſką Ziemię pośiadł, Kośćioł śś. Piotrá y Páwłá w Krákowie Oycom Iezuitom zbudował. Vrodźił ſię w Kroleſtwie Szwedzkim, w Mieśćie Gryphtalm, Roku 1566. dniá 20. Czerwcá w godźinę 4. po południu. Zył lat 66. krolował 45. vmárł Roku 1632. dniá oſtátniego Kwietniá.*

WLADYSLAW IV. *koronowány vrodzony Roku 1595. dniá 9.* Iulij. *godźiny 19. Koronowány Roku 1633. dniá 6.* Februarij. *Pomáſczony od Ianá Wężyká, Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego, ktory nam teraz ſczęśliwie pánuie.*

KATALOG BISKVPOW KRAKOWSKICH.

Prochor Włoch Arcybiſkupem Krákow. był lat 31. vmárł 966
Roku 986. pierwßy rozśiewácz Wiáry ś. Kátholickiey.
Prokulph Włoch Arcybiſkupem Krákowſkim był lat 10. 986
vmárł Roku 996.
Lámbert Włoch Arcybiſkupem Krákowſkim był lat 19. 996
O Korone do Sylweſtrá Pápieżá Boleſłáwowi Krolowi ieździł/ vmárł Roku 1014.
Poppo Włoch Arcybiſkupem Krákowſkim był lat 9. zá te- 1014
go Klaßtor Sieciechowſki y ś. Krzyżá ná Łyſey gorze ſtánął/ vmárł Roku 1023.
Gompo Włoch Piąty Arcybiſkup Krákowſki/ był lat 9. 1023
vmárł Roku 1032.
Ráchelin Włoch Szoſty Arcybiſkup Krákowſki był lat 14. 1032
zá tego Klaßtor Tyniecki ſtánął/ vmárł Roku 1046.
Aaron Fráncus Opát pierwßy Tyniecki/ Arcybiſkupem 1046
Krákowſkim był lat 13. vmárł Roku 1059.
Lámbert Zulá Polak z Domu Toporow/ Arcybiſkupi tytuł 1061
vpuśćił: był Biſkupem pierwßym lat 10. vmárł 1071.
S. Stániſław Męczennik z Domu Pruſſow Biſkup Kráko- 1071
wſki/ dla ktorego zámordowánia Polſká cztery látá byłá pod interdiktem/ y Krol Boleſław od Grzegorzá śiodmego Papieżá tytułu Krolewſkiego odſądzon: był Biſkupem lat 8. zábity Roku 2079.
Lámbert z Domu Zábdánk/ był Biſkupem lat 18. vmárł 1083
Roku 1101. Ten Ciáło ś. Stániſłáwá z Skałki do Zamku Krákowſkiego przenioſł.

M Báldwin

1105 Báldwin Fráncuz ƨczodry y miłośierny / był Biſkupem lat 5. vmárł Roku 1108.

1109 Maurus Fráncuz był Biſkupem lat 9. vmárł 1118.

1118 Gaudencyus ábo Rádoſt z Domu Rożá / zá tego Klaßtor Andrzeiowſki ſtánął / był Biſkupem lat 25. vmárł Roku 1142.

1142 Robert z Domu Korab był Biſkupem lat 2. vmárł Roku 1144.

1144 Máttheuß z Domu Oſtoiá / zá tego Miechowſki y Zwierzyniecki Klaßtory ſą fundowáne / był Biſkupem lat 22. vmárł Roku 1166.

1166 Gedeon ábo Gedko z Domu Gryphow / zá tego Ciáło ś. Floryáná do Polſki przyprowádzono / y Kośćioł Klecki y Wąchocki ſtánął: był Biſkupem lat 20. vmárł 1186.

1186 Fulko ábo Pełká z Domu Lis / zá ktorego Pokrzywnicki Klaßtor ſtánął: był Biſkupem Krákowſkim lat 12. vmárł Roku 1207.

1208 B. Wincenty Kádłubek rzeczony / z Domu Rożá: Ten Biſkupſtwo opuśćił Roku 1218. w Andrzeiowie Zakonnikiem zoſtał / teraz cudámi wielkimi ſłynie: był Biſkupem Krákowſkim lat 10. vmárł Roku 1216.

1218 B. Jwo ábo Jan z Domu Odrowąż / Dominikany do Krákowá przyprowádził / Szpital ś. Duchá y Klaßtor w Mogile fundował / y inßych Kośćiołow 10. zbudował. Był Biſkupem Krák: lat 12. vmárł 1229.

1229 Wiſław z Domu Száchownicá / zá tego Klaßtor Czerzycki fundowány: był Biſkupem Krákowſkim lat 11. vmárł Roku 1242.

1242 B. Jan Prándotá Białáczewſki z Domu Odrowąż / zá tego Kánonizácya ś. Stániſłáwá doßłá: był Biſkupem lat 24. vmárł Roku 1266. wſłáwiony cudámi.

1266 Páweł Przemekowſki z Domu Pulkozá / był Biſkupem lat 28. vmárł 1293.

Prokop

Prokop z Domu Korab/ był Biskupem lat 2. vmárł Roku 1295. 1293

Ian Muskátá był Biskupem lat 26. vmárł Roku 1320. 1296

B. Nauklerus Slężak z Domu Okszá/ ktory Kościoł Krákowski po zgorzeniu náprawiał: był Biskupem Krákowskim lat 6. ná Wrocławskie Biskupstwo wstąpił Roku 1326. y tám vmárł Roku 1341. żył świątobliwie. 1308

B. Ian Groth z Domu Ráwicz / był Biskupem Krákowskim lat 18. vmárł Roku 1347. 1328

Piotr Fálkowski z Domu Doliwá/ był Biskupem rok/tegoż też vmárł Roku 1348. 1347

Bozántá Iánkowski z Domu Rożá/ ktory Bożecin záłożył: był Biskupem Krákowskim lat 18. Krolá Kázimierzá Wielkiego strofował z żyćia niepoczćiwego / vmárł Roku 1366. 1348

Floryan Mokrski z Domu Ielitá/ był Biskupem Krákowskim lat 11. vmárł Roku 1378. 1367

Zawiszá z Kurozwąk z Domu Rożá/ Mánsionarze fundował: był Biskupem Krákowskim lat 2. vmárł Roku 1380. 1378

Ian z Rádlic z Domu Korab/ Doctor Medicinæ, zá tego Klasztor Częstochowski stánął: był Biskupem Krákowskim lat 12. vmárł Roku 1392. 1380

Piotr Wysz z Domu Brog/ zá tego Vniuersitas Krákowska stánełá / y Kośćioł Bożego Ciáłá. Był Biskupem Krákowskim lat 2. vmárł ná Biskupstwie Poznáńskim Roku 1412. 1392

Woyćiech Iástrzebiec z tegoż Domu/ zá ktorego Zakon Pánien ś. Brygitty w Lublinie stánął. Żył ná Biskupstwie lat 12. potym ná Arcybiskupstwie Gnieźnieńskim vmárł Roku 1436. 1412

Zbigniew z Oleśnice z Domu Debno/ Biskup Krákowski y Kárdynał / Xięstwo Siewierskie Kośćiołowi Krákowskiemu 1428

wſkiemu kupił: był Biſkupem Krákowſkim lat 32. v⸗
márł Roku 1455.

1455 Thomaſz Strámpiński z Domu Pruſſow/ Profeſſor Akáde⸗
miey Krákowſkiey/ był Biſkupem Krákowſkim/ y Xiąże⸗
ciem Siewierſkim lat 5. vmárł Roku 1460.

1460 Jákub Sienieński z Domu Debno/ był Biſkupem/ vmárł
ná Arcybiſkupſtwie Gnieźnieńſkim Roku 1461.

1462 Jan Gruſzczyńſki z Domu Roża/ był Biſkupem Krák. lat 2.
vmárł ná Arcybiſkupſtwie Gnieźnieńſkim Roku 1472.

1474 Jan Lutko z Brzezia z Domu Doliwa/ był Biſkupem Krá⸗
kowſkim lat 6. vmárł Roku 1488.

1475 Jan Rzeſzowſki z Domu Półkozá/ ſkárb Kośćiołá Krákowſkiego zbudował.

1488 Fryderyk Kárdynał ſyn Kázimierzow/ Brát Janá Olbrá⸗
chtá/ Alexándrá/ y Zygmuntá Pierwſzego: był Biſkupem
Krákowſkim y Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim lat 15. v⸗
márł Roku 1503.

1504 Jan Konárſki z Domu Hábdánk / Grábſtwo Koziogłow⸗
ſkie Kośćiołowi Krákowſkiemu kupił. Był Biſkupem
Krákowſkim lat 21. vmárł Roku 1525.

1526 Piotr Tomicki z Domu Lodz/ tego pámiątká wielka ieſt w
Kośćiele Káthedralnym: był Biſkupem Krákowſkim
lat 12. vmárł Roku 1540.

1536 Jan Latálſki z Domu Prawdzic/ był Biſkupem Krák. lat
2. vmárł ná Arcybiſkupſtwie Gnieźnień. Roku 1540.

1537 Jan Choiński z Domu Hábdánk/ był Biſkupem Rok 1. v⸗
márł Roku 1538.

1538 Piotr Gámrat Biſkup Krákowſki/ oraz y Arcybiſkupem
Gnieźnieńſkim był lat 7. vmárł Roku 1545.

1545 Sámuel Máćiiowſki był Biſkupem Krákowſkim lat 5.
vmárł Roku 1550.

1550 Andrzey Zebrzydowſki z Domu Rádwan / był Biſkupem
Krákowſkim lat 10. vmárł Roku 1560.

Philip

Philip Padniewſki z Domu Nowiná/ był Biſkupem Krá- 1560
kowſkim lat 12. vmárł Roku 1572.
Fránćiβek Krasinſki z Domu Slepowron/ był Biſkupem 1572
Krákowſkim lat 5. vmárł Roku 1577.
Piotr Myβkowſki z Domu Jáſtrzebiec/był Biſkupem Krá- 1577
kowſkim lat 14. vmárł Roku 1591.
Jerzy Rádziwił Kárdynał/ y Xiąże z Ołyki/ zá niego Ká- 1591
nonizácya ś. Jácká ſtánelá/ Kruβcze w Kielcách znále-
ziono/ Seminárium fundował. Zył lat 44. w Rzymie
vmárł Roku 1600.
Bernat Máćieiowſki Kárdynał / y Biſkup Krákowſki: był 1601
Biſkupem Krákowſkim lat . vmárł ná Arcybiſkupſtwie
Gnieźnieńſkim Roku 1608.
Piotr Tylicki / pámiątke wielką Kośćiołowi y ochedoſtwo 1609
doſtátnie zoſtáwił. Był Biſkupem Krákowſkim lat 7.
vmárł Roku 1616.
Márcin Szyſzkowſki/ Stácye śiedmiom Kośćiołom Krá- 1616
kowſkim z Odpuſtámi co y w Rzymie przy Kośćiołách
śiedmi ſą/wypráwił: był Biſkupem Krákowſkim lat 14.
vmárł Roku 1630.
Jedrzey Lipſki tegoż Roku vmárł ktorego obrány. Był Bi- 1631
ſkupem Krákowſkim Niedziel 18. Ten Kośćiołowi Ká-
thedralnemu legował Inſule koβtowną valoris 30000.
y Ornat złotych 12000. koβtuiący. Ampułki z Miedni-
czką βczero złote / robotą piekną tákże. Obligácyą te
vczyniwβy/áby ten Biſkup ktory Inſule te wdźieie Ave
MARIA odmowił.
Jan Albrycht Krolewic/ Kárdynał/ Biſkup Krákowſki/ 1632
vmárł Roku 1635. dniá 26. Februarij.
Jákub Zádzik Konfirmácyą śiedmiom Kośćiołom Kra- 1635
kowſkim otrzymał. Miniſtry Aryáńſkie y ich Szkoły w
Rákowie zniosł. Summum Pœnitentiarium w Ká-
thedralnym Kośćiele fundował złotych dwá tyśiacá /

dawszy y pewne dźieśiećiny. Fundácyą w Rzymie przy Kośćiele ś. Stánisławá w Szpitalu zostáwił / dwá tyśiącá czerwonych złotych ná te ordinowawszy. Do Seminarium in censum, áby Seminárystow więcey było złotych 20000. Do Szpitalá ś. Vrszule in censum złotych 10000. Do ś. Rochá Szpitalá Studentskiego in censum złotych 5000. Do Bursze Pauperum in censum złotych 5000. Do Szpitalá ś. Sebástiáná in censum 5000. Do ś. Duchá Szpitalá in censum złotych 5000. Ná Klasztor ś. Josephá / gdźie Siostrá Nieboszczykowská Przełożoną / y tám máią być powinne Pánienki Zakonnicámi z Domu Nieboszczyká / złotych 15000. Pro Monte pietatis & Conuersis in censum dánych rożnym osobom sto sześćdźieśiąt tyśiecy. Bursze Hierosolimorum, gdźie sam będąc niegdy Studentem fundatione auxit, ná 30. Młodźieńcow de sanguine, á in defectu tych Szláchecktich Synow. Był ná Biskupstwie lat 7. vmárł dniá 17. Márcá / Roku 1642.

1643 Piotr Gembicki / z łáski Bożey Biskup Krákowski / teraz szcześliwie Kośćiołem Krákowskim rządźi / ktorego niech nam Pan Bog długo przy dobrym zdrowiu chowa.

Trzech ołt: Małachowski: Zębow: Denhoff Lubinski: Stamáu(?)ski.

S T A C Y E

Siedmi Kośćiołow Krákowskich, y Ołtarze w nich Tablicámi náznáczone, Odpustámi śiedmi Kośćiołow Miástá Rzymskiego vprzywileiowáne.

Naprzod w Kośćiele Káthedrálnym ná Zamku te są:

1. Ołtarz Naświętszego Sákrámentu / Wtory v Grobu ś. Stánisłáwá y Floryáná / Trzeći Ołtarz Krucyfixá przy Zákrystyey.

W Kośćiele

W Kośćiele Swiętego FRANCISZKA.

1. Oltarz Wielki/ 2. ś. Antoniego z Padwi/ 3. Naświetszey Pánny przy Chorze/ 4. w Káplicy Bráctwá Compassionis, 5. Krucyfixá przy śćienie/ y Pánny Máryey/ 6. w Krucgánku Oltarz Miłośierdźia.

W Kośćiele Swiętey ANNY.

1. Oltarz Wielki/ 2. Naświetszego Sákrámentu/ 3. Naświetszey Pánny przy Grobie B. Jáná Kántego.

W Kośćiele Swiętey TROYCE.

1. Oltarz Wielki/ 2. w Káplicy Rożáńcá ś. Náświetszey Pánny Máryey/ 3. v Grobu ś. Jáckà/ 4. Krucyfixá v wschodu ś. Jáckà/ 5. w Káplicy ś. Káthárzyny Seneńskiey/ lecz to przeniesiono do Káplice ś. Wincentego/ 6. w Káplicy PP. Lubomirskich/ 7. w Káplicy PP. Myszkowskich.

W Kośćiele SS. PIOTRA y PAWLA Apostołow.

1. Oltarz Wielki/ 2. Chrystusá Páná w krzyżu Kośćielnym/ 3. ná przećiw temuż Naświetszey Pánny/ 4. ś. Troyce y Náwrocenia ś. Páwłá/ 5. Wszytkich śś. Anyołow y Archányołow/ 6. ś. Zygmuntá Krolá y Meczenniká/ ś. Kázimierzá Wyznawce/ y inszych Pátronow Polskich y Meczennikow wszytkich śś.

W Kośćiele w Rynku PANNY MARYEY.

1. Oltarz Wielki/ 2. Naświetszego Sákrámentu/ 3. Naświetszey Pánny Máryey Loret názwáney.

W Kośćiele Bernárdynow ná Stradomiu.

1. Oltarz Pánny Máryey cudámi znáczny/ 2. Wieczerzy Páńskiey/ 3. przy Grobie ś. Fránćiszká/ B. Symoná z Lipnice/ 4. ś. Bernárdyná/ 5. ś. Anny sámotrzećiey.

Nápo-

W Tych Kośćiołách/ Stácye przy Ołtarzách náznáczone obchodząc/ to trzebá záchowáć: naprzod wyspowiádáć sie y kommunikowáć/ lubo przed tym/ lubo po tym/ w ktorymkolwiek Kośćiele: Kośćioły y Ołtarze wzwyż miánowáne obchodźić/ á to w ieden dźień ma być czyniono/ lubo to poránu/ lubo też po obiedźie/ może też rozdźielić ná poránek y ná odwieczerz/ dla słábszych y strudzonych. Wolno też ná woźie/ ábo ná koniu: wolno też y Paćierze mowić ktore kto chce/ lub to Rożániec / ábo też Koronkę/ Officium ktorekolwiek/ śiedm Psálmow pokutnych: ábo y stopniow/ wolno y wiele chce/ od ktoreg° zechce Kośćiołá począć wolno/ y od ktorego chce Ołtarzá. Wchodząc do Kośćiołá/ ábo y Kośćioły obchodząc/ rozmyśláć sobie Mękę Páńską/ nád ktorą nie máß nic milszego y pożytecznieyszego duszy. Powinność w tych Kośćiołách tá iest: prośić Páná Bogá o zgodę Chrześćiáńską/ o wykorzenienie Heretykow/ y o wywyższenie Kośćiołá Chrześćiáńskiego: może też to lubo słowem/ ábo pomyśleniem dobrą intencyą swą dyrygowáć/ o co chceß Stworce swego prośić/ wchodząc do Kośćiołá/ by tylko to było nie ze szkodą bliźniego y sumnienia swego. Jeśliby też blisko nie mogł człowiek do Ołtarzá przystąpić/ w tym skrupułu nie trzebá mieć żadnego (co y w inszych spráwách być sie rozumie) ábowiem może sie modlić ták z dáleká/ iáko y z bliská człowiek Pánu Bogu: Jálmużne też ieśli może dáć/ niech da według przepomożenia: ktorzykolwiek tedy obchodzą te Kośćioły/ y w nich Ołtarze/ otrzymywáią Zupełny Odpust/ nádány od Stolice Apostolskiey/ y zá wyproszeniem Biskupow Krákowskich.

KONIEC.

Omyłki ták popraw.

Kártá 3.	ỽ. 11.	miásto 8.		popraw 15.	
Kártá 33.	ỽ. 22.	miásto 1633.		popraw 1643.	
Kártá 70.	ỽ. vltimo	miásto	Bona Reginarum	popraw	Vna Reginarum.

W książce Ludwika Kremera Rajcy krak. Narada ktorey wiary trzymać się mamy wybornym językiem napisanej, wydanej w Krakowie (w drukarni Łazarzowej) 1617 r., przedmowa o Bractwach przy Kościołach Krakowskich, wtedy będących. Prawie 30 takich wymieniono.